

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
mesta Stará Turá na roky 2022 - 2030**
s výhľadom do roku 2040

Obsah

OBSAH	2
1.1 ÚVOD.....	3
POSŁANIE DOKUMENTU PHRSR STARÁ TURÁ 2022 -2030	3
ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ	4
1.2 SOCIO-EKONOMICKÁ ANALÝZA	5
Rozvojový potenciál a ľudské zdroje	5
Ekonomika územia	9
Ekonomika samosprávy.....	13
Bývanie a bytový fond.....	14
Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra	15
Komunitný život	24
Identita.....	25
1.3 ÚZEMNO-TECHNICKÁ ANALÝZA.....	26
Základná charakteristika mesta z pohľadu širších vzťahov	26
Doprava	27
Technická infraštruktúra.....	31
Limity využitia územia	35
1.4 PRÍRODNO-ENVIRONMENTÁLNA ANALÝZA	37
Ekosystémové služby	37
Flóra a fauna	38
Ovzdušie	38
Voda	38
Lesný a pôdny fond	39
Hluk	40
Žiarenie (radón)	40
Odpadové hospodárstvo (systém zberu, zberné dvory, separácia, recyklácia)	40
Limity využitia územia (prírodno-environmentálne limity, NATURA, biotopy, biocentrá, biokoridory, národná sieť chránených území)	42
1.5 ANALÝZA REALIZOVANÝCH STRATÉGIÍ	44
1.6 POŽIADAVKY A OČAKÁVANIA STAKEHOLDEROV	49
Prieskum názorov obyvateľov mesta	49
1.7 SYNTÉZA ANALYTICKÝCH VÝCHODÍSK	51
1.8 HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA	53
STRATEGICKÁ ČASŤ	54
2.1 STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA STARÁ TURÁ NA ROKY 2022 – 2030.....	55
Vízia rozvoja mesta Stará Turá do roku 2040	55
Hlavný cieľ mesta Stará Turá do roku 2030	55
IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ	61
3.1 FINANČNÁ A IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA STARÁ TURÁ NA ROKY 2022 – 2030.....	62
Finančný plán	88
Akčný plán	89
Monitorovanie a hodnotenie	94

1.1 ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Stará Turá pre roky 2022 - 2030 s výhľadom do roku 2040 (ďalej aj „PHRSR“, resp. „PRM Stará Turá“) je prejavom záujmu mesta Stará Turá o udržateľný rozvoj územia s dôrazom na kvalitu života, atraktivitu územia a o koordináciu s relevantnými kľúčovými aktérmi (stakeholderi). Dokument je aktualizáciou existujúcej stratégie mesta reflektujúcej nové priority, procesy a inštitucionálne rámce spojené s prípravou na čerpanie zdrojov EŠIF pre obdobie 2021 – 2027 zakotvené v Programe Slovensko a s ním súvisiacich metodických materiáloch.

PHRSR Stará Turá je vypracovaný v zmysle zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v aktuálnom znení, v súlade s odporúčanou Metodikou tvorby a implementácie PHSR regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR pre programové obdobie po roku 2020 a v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií, ktorá bola schválená Uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017.

Pri jeho vypracovávaní spracovatelia v spolupráci so zadávateľom reflektujú súčasné potreby a požiadavky územia a zároveň očakávania obyvateľov v otázkach budúceho rozvoja mesta. Osobitné zameranie na jednotlivé špecifické problematiky rozvoja mesta a návrh stratégie, cieľov a opatrení na ich rozvoj vyplývajú jednak z analýzy dostupných získaných štatistických, resp. faktografických dát, jednak z poznatkov získaných prostredníctvom dotazníkového prieskumu zameraného na otázky kvality života v meste Stará Turá, jednak z konzultácií so samotnými zástupcami mesta a jeho odborných pracovísk. Všetky získané informácie a požiadavky boli zosumarizované a pri tvorbe PHRSR sa na ne prihliadalo.

Dokument takisto reflektuje výsledky a priebeh implementácie doterajších existujúcich politík mesta pri vypracovávaní strategických dokumentov – či už komplexných alebo sektorových, ktoré boli priebežne prijímané a realizované v uplynulých rokoch. Ich východiská a výstupy sa stali jednými z analytických podkladov aj pre PHRSR, ktorý má ambíciu integrujúceho dokumentu ako podkladu pre ďalšiu aktualizáciu nadväzujúcich územnoplánovacích stratégií a dokumentov pre nasledujúce obdobie v reakcii na meniace sa globálne i lokálne výzvy. (Územný plán, plán udržateľnej mobility, stratégia adaptácie na klimatickú zmenu, stratégia vzdelávania, poskytovania sociálnych služieb a podobne.)

K spracovaniu tohto dokumentu boli prizvaní externí experti, ktorí ho vypracovali v spolupráci s mestom Stará Turá. Všetky dostupné analytické podklady boli pretavené do návrhu implementačného plánu, ktorý je kľúčovým predmetom tohto dokumentu.

POSLANIE DOKUMENTU PHRSR STARÁ TURÁ 2022 -2030

Poslaním dokumentu PHRSR Stará Turá je zdefinovať víziu mesta a vypracovať k nej prislúchajúcu stratégiu rozvoja, ktorá by prostredníctvom implementácie konkrétnych opatrení a aktivít výrazne prispela k rozvoju lokálnej ekonomiky a kvalite života obyvateľov.

Zameriava sa najmä na podporu rozvoja konkurencieschopnosti, partnerstiev, rozvoj mesta ako rozumného mesta (smart city), na celkový rozvoj kvality života, zlepšenie ekosystémových služieb, ako aj celkového manažmentu územia so špeciálnym dôrazom na verejné priestory, priestorov na voľnočasové a športové aktivity, mobilitu a manažment odpadov.

Naplnenie definovanej vízie, špecifických cieľov až po jednotlivé opatrenia a aktivity sa uskutočňujú v navrhnutom časovom a finančnom harmonograme, ktorý je flexibilný – so schopnosťou v každom čase operatívne zareagovať na aktuálny stav technických, finančných či inštitucionálnych možností ich zabezpečenia. V tomto zmysle je PHRSR Stará Turá otvoreným dokumentom, pripraveným kontinuálne reagovať na neočakávané situácie vedúce k prípadnej zmene scenára rozvoja mesta, plynúcej tak z prostredia mesta, ako i okolitého prostredia. Táto flexibilita je dosahovaná postupmi definovanými v implementačnej časti dokumentu. Predmetom tohto dokumentu je zhodnotenie doterajšieho procesu implementácie vybraných opatrení z iných strategických dokumentov mesta a ich aktualizácia na ďalšie obdobie s ohľadom na súčasnú situáciu a stav rozvoja mesta.

Analytické východiská

1.2 SOCIO-EKONOMICKÁ ANALÝZA

Táto kapitola obsahuje informácie o základných demografických, ekonomických a sociálnych východiskách, ktoré zohrávajú úlohu pri rozvoji obce. Údaje boli aktualizované na základe zdrojov dostupných v čase spracovania dokumentu.

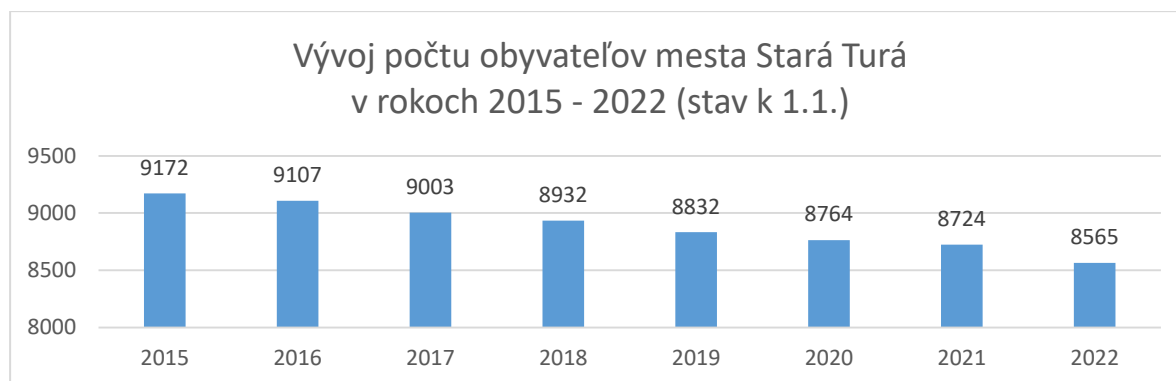
Rozvojový potenciál a ľudské zdroje

V tejto časti sú opísané demografické údaje a trendy a štruktúra ľudských zdrojov na základe rôznych ukazovateľov.

Vývoj počtu obyvateľov

Nasledujúci graf prezentuje vývoj počtu obyvateľov v posledných rokoch. Údaje sú ku dňu 1.1. daného roka, s výnimkou roku 2022, pri ktorom ide o údaj k poslednému dňu roka 2021. Rok 2021 bol rokom sčítania obyvateľstva, bytov a domov. V grafe možno sledovať klesajúcu tendenciu vývoja počtu obyvateľov. Za posledných 7 rokov možno sledovať úbytok viac ako 600 obyvateľov.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov mesta Stará Turá za obdobie rokov 2015 – 2022

(Zdroj : ŠÚ SR, DATAcube, SOBD 2021, vlastné spracovanie)

Prírastok obyvateľstva

V nasledujúcej tabuľke je znázornený pohyb obyvateľov v prirodzenom, migračnom a celkovom prírastku. Tieto prírastky opisujú vzťah medzi natalitou a mortalitou a zároveň medzi migrujúcim obyvateľstvom (mechanický pohyb). V meste Stará Turá je možné vidieť že počet obyvateľov pomaly klesá a celkový prírastok má dlhodobý záporný trend. Údaje poskytol štatistický úrad.

Tabuľka 1: Prirodzený a celkový prírastok obyvateľstva mesta Stará Turá v rokoch 2015-2021

Rok	Počet obyvateľov obce (k 1.1.)	Prírastok						Celkový prírastok
		Prirodzený pohyb		Mechanický pohyb		Sumárne		
		narodení	zomrelí	prist'ahovaní	odsťahovaní	prirodzený prírastok	migračný prírastok	
2015	9172	74	82	98	155	-8	-57	-65
2016	9107	66	85	76	161	-19	-85	-104
2017	9003	69	99	105	146	-30	-41	-71
2018	8932	67	92	75	150	-25	-75	100
2019	8832	67	89	98	144	-22	-46	-68
2020	8764	63	97	86	133	-34	-47	-81
2021*	8724	72	153	66	144	-81	-78	-159

Zdroj : ŠÚ SR, DATAcube, *SOBD 2021

Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia a veku

V rokoch 2015-2021 je pomer obyvateľstva mesta Stará Turá v mierny prospech žien, ktorých je okolo 52%, s mierne rastúcim trendom.

Tabuľka 2: Štruktúra obyvateľstva mesta Stará Turá podľa pohlavia – vývoj v rokoch 2015 - 2021

Rok	Počet obyvateľov obce (k 31.12.)	Z toho	
		Muži	Ženy
2015	9 178	4 383 (47,76 %)	4 724 (52,24 %)
2016	9 003	4 352 (48,34 %)	4 651 (51,66 %)
2017	8 932	4 321 (48,38 %)	4 611 (51,62 %)
2018	8 832	4 277 (48,43 %)	4 555 (51,57 %)
2019	8 764	4 228 (48,24 %)	4 536 (51,76 %)
2020	8 683	4 187 (48,22 %)	4 496 (51,78 %)
2021	8 565	4 131 (48,23 %)	4 434 (51,77 %)

Zdroj : ŠÚ SR, DATAcube, 2022

Vo vývoji počtu obyvateľov sledujeme pretrvávajúci **trend starnutia populácie**, o čom svedčí aj tabuľka nižšie ukazujúca počet obyvateľov v jednotlivých fázach veku, kde prevažuje obyvateľstvo v poproduktívnom veku nad obyvateľstvom v predproduktívnom veku, pričom počet obyvateľov v produktívnom veku klesá. Index populačnej dynamiky, čo je pomer predproduktívnej zložky obyvateľstva k poproduktívnej zložke, hovorí o regresívnom type populácie. Index ekonomického zaťaženia, ktorý hovorí o počte osôb v predproduktívnom a poproduktívnom veku na 100 osôb v produktívnom veku, kontinuálne stúpa a v roku 2021 dosiahol hodnotu 54,38. Index starnutia, ktorý vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku na 100 osôb v predproduktívnom veku má takisto dlhodobo stúpajúci trend a v roku 2021 dosiahol hodnotu 187,61.

Tabuľka 3: Veková štruktúra obyvateľstva mesta Stará Turá v rokoch 2015 - 2021 (k 31.12.)

Rok	Predproduktívny vek (%)	Produktívny vek (%)	Poproduktívny vek (%)	Index populačnej dynamiky	Index ekonomického zaťaženia osôb	Index starnutia
2015	11,77	71,02	17,21	68,39	40,80	146,18
2016	11,73	69,90	18,37	63,85	43,06	156,63
2017	12,11	68,45	19,44	62,29	46,09	160,44
2018	12,17	67,45	20,38	59,71	48,26	167,44
2019	12,28	66,35	21,37	57,46	50,71	174,07
2020	12,36	65,28	22,37	55,25	53,19	180,99
2021	12,25	64,78	22,98	53,30	54,38	187,61

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube, 2022

Priemerný vek obyvateľov Starej Turej v roku 2020 bol 44,82 rokov. Údaj je podstatne vyšší ako celoslovenský priemer (41,26).

Hustota osídlenia

Rozloha mesta Stará Turá je 50,94 km². Hustota osídlenia je cca. 170 obyvateľov na km².

Tabuľka 4: Údaje o počte obyvateľov v jednotlivých miestnych častiach mesta Stará Turá (k 1.1.2021)

Miestna časť	Počet obyvateľov
Stará Turá - centrum	7388
Černochovej Vrch	185
Z toho :	
Černochovej Vrch	62
Drgoňova Dolina	90
Durcova Dolina	33
Paprad'	407

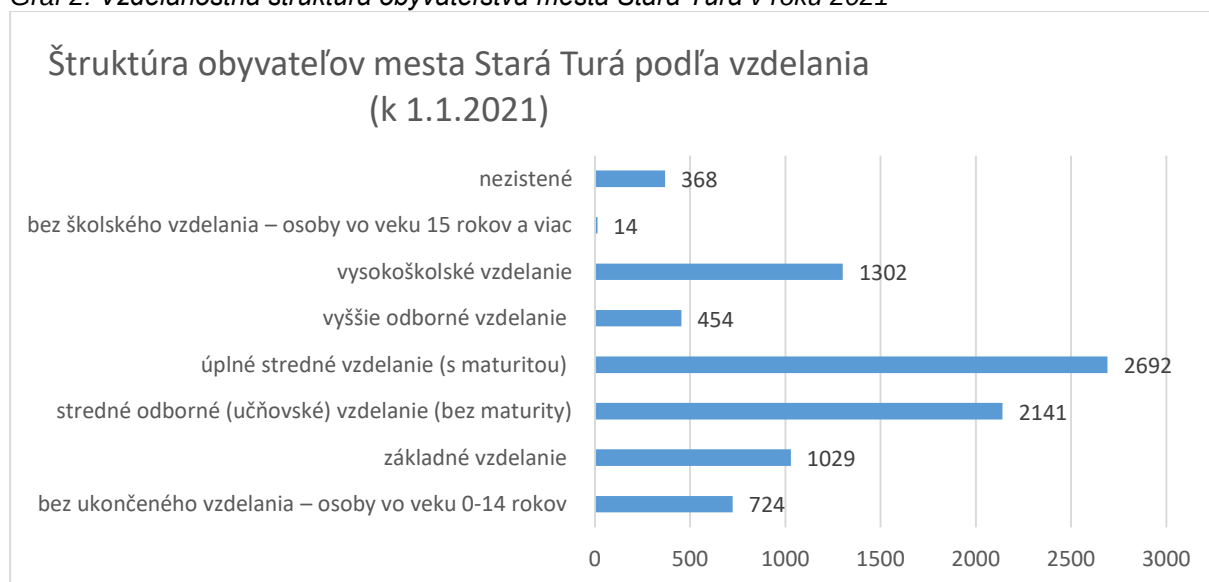
Z toho :	
Paprad'	391
U Mikulcov	16
Jazviny	40
Topolecká	413
Z toho :	
Topolecká	394
Hlavina	19
Súš	277
Z toho :	
Súš	93
Lazy	8
Trávniky	134
U Samkov	42
SPOLU	8710

Zdroj : Mesto Stará Turá

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Najvýznamnejšie je zastúpené obyvateľstvo s úplným stredným vzdelaním s maturitou ako najvyšším ukončeným stupňom vzdelania a stredným vzdelaním. Vysokoškolsky vzdelané obyvateľstvo je v meste zastúpené v počte viac než 1300 obyvateľov (15%), čo je od roku 2011 rastúci trend.

Graf 2: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva mesta Stará Turá v roku 2021

Zdroj: ŠÚ SR – SOBD 2021, vlastné spracovanie

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Pri celonárodnom sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 sa zistila 92,53 % slovenská národnosť, ktorá výrazne dominuje nad ostatnými národnosťami. V tabuľke nižšie sú znázornené ostatné národnosti, ktoré sa vyskytujú v katastrálnom území. Do ostatných národností spadá moravská, poľská, vietnamská, bulharská, chorvátska, srbská, židovská, rumunská, albánska, rakúska, grécka, sliezka, čínska, talianska, kórejská, anglická, francúzska, turecká, iránska, írsky a kanadská národnosť. Národnosť je nezistená u 515 osôb.

Tabuľka 5: Národnostná štruktúra obyvateľstva v meste Stará Turá

Národnosť	Numerický počet	Percentuálne
slovenská	8 072	92,53
maďarská	13	0,15
rómska	0	0,00

rusínska	1	0,01
česká	87	1,00
ukrajinská	2	0,02
nemecká	4	0,05
ostatné	30	1,34
nezistené	515	5,99

Zdroj: ŠÚ SR – SOBD 2021

Náboženská štruktúra obyvateľstva

Po sčítaní obyvateľstva domov a bytov k marcu 2021 štatistické údaje prezentujú, že najviac zastúpeným náboženstvom v meste Stará Turá je evanjelická cirkev augsburského vyznania, zastúpená počtom viac ako 2 800 obyvateľov, nasleduje rímskokatolícka s počtom vyše 1 800 prihlásených obyvateľov. Z porovnania s predchádzajúcim sčítaním však vyplýva, že k roku 2021 sa k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania prihlásilo až o 890 menej obyvateľov (t.j. o 24% menej z pôvodného počtu 3 698), k rímskokatolíckej cirkvi sa prihlásilo o 496 menej obyvateľov (t.j. o viac ako 21% z pôvodného počtu 2 301) a takmer o tretinu vzrástol počet v rebríčku bez náboženského vierovyznania, ktorý poukazuje na viac ako 3 100 obyvateľov.

Tabuľka 6: Náboženská štruktúra obyvateľstva mesta Stará Turá k 1.1.2021

bez náboženského vierovyznania	3 161
rímskokatolícka cirkev v SR	1 805
evanjelická cirkev augsburského vyznania	2 808
gréckokatolícka cirkev v SR	40
reformovaná kresťanská cirkev(kalvínske vierovyznanie)	4
pravoslávna cirkev na SR	13
náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	33
evanjelická cirkev metodistická	26
kresťanské zbory	4
apoštolská cirkev	11
bratská jednota baptistov	1
cirkev bratská	46
cirkev adventistov siedmeho dňa	20
židovská obec	1
cirkev československá husitská	1
starokatolícka cirkev	3
bahájske spoločenstvo	0
novoapoštolská cirkev	0
cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní	0
budhizmus	18
islam	1
hinduizmus	1
nepresné určené kresťanské cirkvi	23
pohanstvo a prírodné duchovno	3
ad hoc hnutia	52
iné	20
nezistené	629

Zdroj: ŠÚ SR – SODB, 2021, vlastné spracovanie

Prognóza vývoja počtu obyvateľov

Podľa štúdie *Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve* (autori : Branislav Šprocha, Boris Vaňo, Branislav Bleha) patrí okres Nové Mesto nad Váhom, do ktorého spadá i riešené územie mesta Stará Turá, medzi okresy s najvyšším indexom zaťaženia starým obyvateľstvom. Kým v roku 2018 pripadalo na 100 obyvateľov v tomto okrese viac ako 30 obyvateľov vo veku 65 a viac rokov, prognóza

tohto čísla pre rok 2040 je až vyše 52 obyvateľov, teda viac ako polovica obyvateľstva okresu Nové Mesto nad Váhom bude vo veku 65 a viac rokov. Predpokladaný nárast počtu a podielu seniorov sa okrem vývoja indexu zaťaženia starým obyvateľstvom odzrkadlí aj na indexe (celkového) ekonomického zaťaženia, ktorý sa do roku 2040 pre okres Nové Mesto nad Váhom predpokladá až vo výške 81,5, čo je jeden z najhorších očakávaných indexov ekonomického zaťaženia na Slovensku.

Tabuľka 7: Vybrané demografické ukazovatele a ich prognóza do r.2040 v okrese Nové Mesto nad Váhom

	2018	2040
Počet obyvateľov	62 532	58 835
Priemerný vek	42,82	48,73
Index zaťaženia starým obyvateľstvom	30	52,4
Index ekon. zaťaženia	59,4	81,5

Zdroj : INFOSTAT / Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve (Šprocha, Vaňo, Bleha), <http://www.infostat.sk/vdc/pdf/Krajokrprog2040.pdf> , vlastné spracovanie.

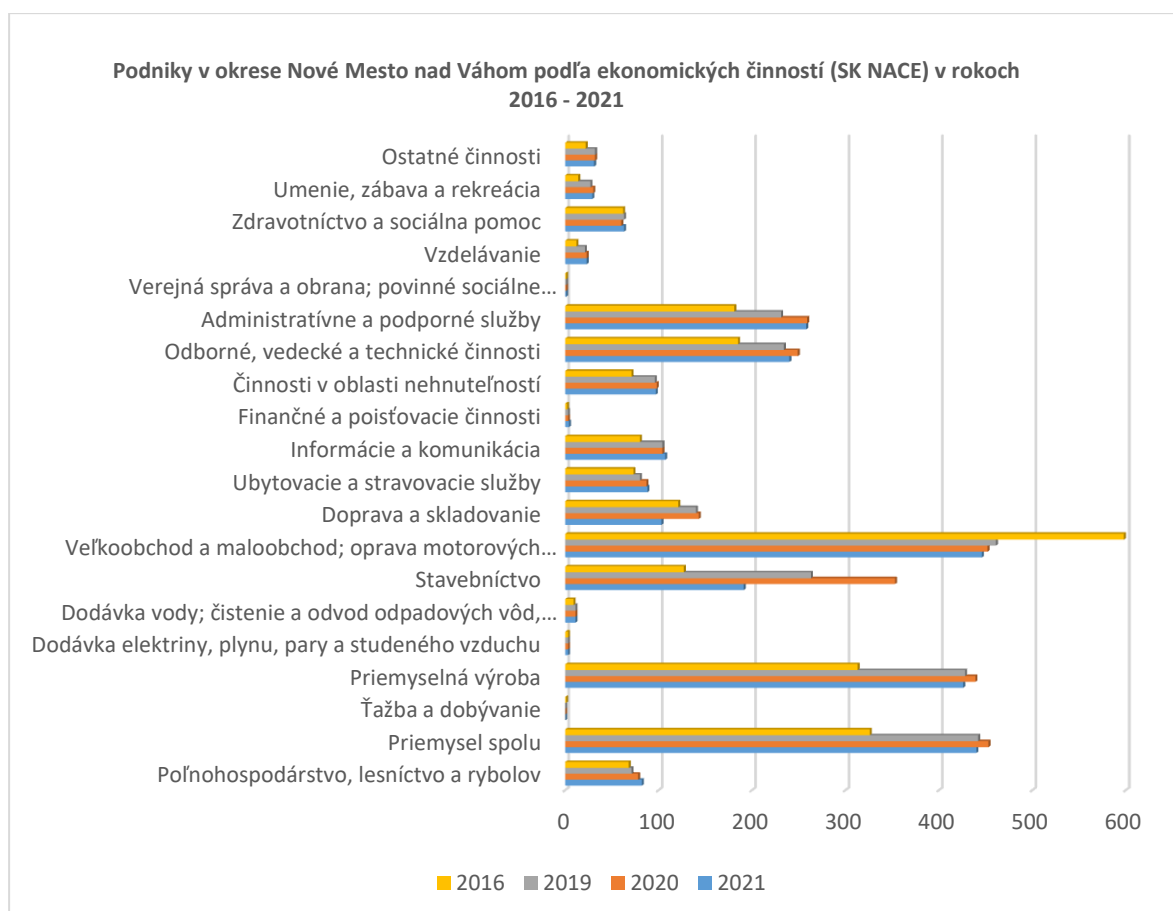
V najbližších 10-20 rokoch by teda malo dôjsť k výraznému nárastu podielu osôb v dôchodkovom veku na úkor populácie detí a produktívneho obyvateľstva. Proces starnutia populácie sa premietne aj do ekonomickej aktivity a pokles počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov bude potrebné nahradiť z okolitých obcí, miest, prípadne štátov. Demografická prognóza má vplyv na plánovanie najmä v oblasti dopravy, sociálnych a zdravotných služieb, ale tiež ekonomiky a vzdelania.

Ekonomika územia

Štruktúra podnikateľských subjektov

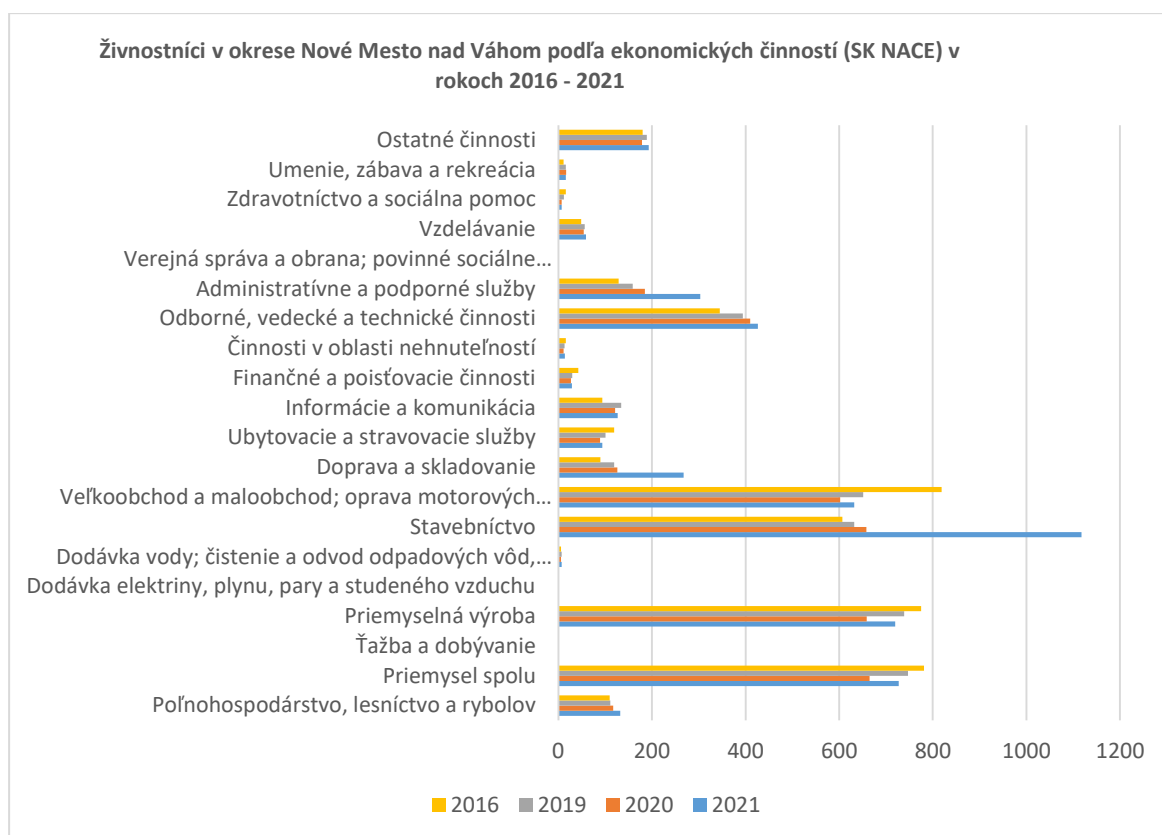
V nasledujúcich grafoch je uvedený počet podnikov a živnostníkov v okrese Nové Mesto nad Váhom, do ktorého spadá aj riešené územie mesta Stará Turá podľa ekonomických činností. Najvýznamnejšie zastúpenie má veľkoobchod a maloobchod vrátane opravy motorových vozidiel a motocyklov. Významné je tiež zastúpenie priemyselnej výroby a odborných, vedeckých a technických činností. Priemysel je zastúpený 440 subjektmi. V roku 2021 sledujeme prudký úbytok podnikov v stavebníctve sprevádzaný súčasným nárastom počtu živnostníkov v tomto odvetví. Podobný trend sa dá sledovať aj v oblastiach dopravy a priemyselnej výroby. Jedným z predpokladaných dôvodov je zložitá situácia v čase pandémie ochorenia Covid-19, kedy mnohé podniky zápasili s existenčnými problémami a pravdepodobne namiesto zamestnávania vlastných zamestnancov uprednostnili vzťahy so živnostníkmi.

Graf 3: Podniky v okrese Nové Mesto nad Váhom podľa ekonomických činností podľa SK NACE v porovnaní rokov 2016 - 2021

Zdroj : ŠÚ SR, DATAcube, 2021, vlastné spracovanie

Graf 4: Živnostníci v okrese Nové Mesto nad Váhom podľa ekonomických činností podľa SK NACE v porovnaní rokov 2016 - 2021

Zdroj : ŠÚ SR, DATAcube, 2021, vlastné spracovanie

Štruktúra podnikov v meste Stará Turá tvorí ucelený celok s bohatou strojárskou a technickou históriou. Medzi tradičné odvetvia priemyslu, výroby a služieb v meste patria výroba zdravotníckej techniky, prístrojov a zariadení, elektrických a elektronických prístrojov, obhospodarovanie lesa s lesníckou výrobou. Región reprezentuje aj rozmanitosť ekonomických subjektov, ktoré zastrešujú veľkoobchod a maloobchod ako aj subjekty poskytujúce služby v oblasti stavebníctva, tlačiarenských služieb, dopravy, reklamných služieb, ubytovacích a rekreačných služieb a pod.

Tabuľka 8: Dôležité podnikateľské subjekty v území mesta Stará Turá

Podnikateľský subjekt	Činnosť
Elster, s.r.o.	výroba plynomerov a vodomero
Sensus Slovensko, a.s.	tepelná energetika (vodomery, merače tepla, systémová technika, poradenstvo)
CHIRANA T.Injecta, a.s.	výroba jednorazových injekčných striekačiek, ihliel a iného zdravotníckeho materiálu
CHIRANA MEDICAL, a.s.	výroba, predaj a servis stomatologickej techniky , záchranárskej techniky a i.
Biz Link, s.r.o.	výroba káblových zväzkov a spojovacích šnúr
Belve, s.r.o.	výroba byciklov a komponentov
CH – PRINT, a.s.	výroba dosiek plošných spojov
JUSTUR, s.r.o.	výroba strojov a skúšobných zariadení pre výrobcov zdravotníckych zariadení
Podjavorinské výrobné družstvo	výroba štítkov, panelov, tampónová polač, kovovýroba
Lesotur, s.r.o	lesné hospodárstvo a lesnícka výroba
Celsur Slovakia s.r.o.	výroba káblových zväzkov pre automotive, elektrotechnický a strojársky priemysel

Zdroj : Mesto Stará Turá

K podnikom nachádzajúcim sa v meste treba priradiť i poskytovateľov ďalších služieb z radov miestnych dodávateľov :

- **CHIRANA – PREMA Energetika s.r.o.**, dodávateľ energií, odkanalizovanie splaškových vôd, likvidácia špecifických odpadov a poskytuje iné služby najmä pre podnikateľské subjekty v priemyslovom areáli
- **Technotur s.r.o. Stará Turá**, dodávateľ tepla a teplej vody najmä pre bytové domy mesta, činnosť správcu pre spoločenstvá vlastníkov bytov v meste
- **Technické služby mesta Stará Turá, m.p.o.** - údržba miestnych komunikácií, verejnej zelene a verejného osvetlenia, zber odpadu,
- **PreVaK s. r. o. Bratislava** - prevádzkovanie vodovodnej, kanalizačnej siete a ČOV mesta Stará Turá
- **Lesotur s.r.o. Stará Turá** - ťažba dreva v mestských lesoch, spracovanie drevnej hmoty a iné činnosti odborného lesného hospodára v zmysle zákona o lesoch,
- **AQUATUR a.s.** – regionálna vodárenská spoločnosť.

Ďalšie príklady subjektov pôsobiach v rôznych ekonomických sférach v meste Stará Turá :

IDAMER s.r.o., Mahrlo, s.r.o. - dodávky a predaj meracej, regulačnej a automatizačnej techniky,

T-štúdio, s.r.o. - grafické, tlačiarenské, kníhviazačské, plotrovacie služby, veľkoplošná reklama,

Stavokomplet s.r.o. – stavebníctvo,

VV Trading - zastrešovanie stavebných objektov, opravy, úpravy a predaj striech a iné.

V nasledujúcej tabuľke je zmapovaný vývoj celkového počtu podnikov v okrese Nové Mesto nad Váhom, do ktorého spadá aj riešené územie mesta Stará Turá, podľa počtu zamestnancov. Za posledných päť rokov možno v území badať mierny nárast počtu malých a stredných podnikov a stabilizovaný počet veľkých podnikov. Z dlhodobého hľadiska nenastala dramatická zmena ani v dôsledku pandemickej situácie z rokov 2020-2021, ktorá mala v globále potenciál značne vykyvať ekonomické ukazovatele.

Tabuľka 9: Vývoj štruktúry podnikov v okrese Nové Mesto nad Váhom podľa počtu zamestnancov

Kategória podľa počtu zamestnancov	Počet k 31. 12.						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nezistený počet zamestnancov							
Malé podniky: od 0 do 49 zamestnancov	1070	1044	1138	1192	1260	1254	1278
Stredné podniky: od 50 do 249 zamestnancov	33	31	36	37	44	43	41
Veľké podniky: od 250 a viac zamestnancov	16	17	16	16	14	13	14

Zdroj : ŠÚ SR, DATAcube, 2022

Roky 2020-2021 významne ovplyvnila aj pandémie ochorenia Covid-19, kedy podľa údajov úradu práce: „V spojení s pandemickou situáciou klesol trh ponuky práce počas roku 2020 náhlým spôsobom – v tomto znení ide o uzatvorenie prevádzkových činností v oblasti gastronómie, priemyslu a podobne, v dohľade prislúchajúcich opatrení, čo prinieslo ekonomickú neistotu v podnikateľskom prostredí. Úrad práce informoval zamestnávateľov a SZČO o preventívnych opatreniach zameraných na udržanie pracovných miest v rámci poskytnutia príspevku z NP *Prvá pomoc*, *Prvá pomoc ++* a pre občanov nachádzajúcich sa v hmotnej núdzi príspevku v rámci *SOS dotácie*. V súvislosti s pandemiou ochorenia Covid –19 dochádzalo v roku 2020 k miernemu nárastu miery

nezamestnanosti, a to aj z dôvodu neobsadenia pracovných miest v nedostatkových pozíciách.“ (Zdroj: ÚPSVaR, 2022).

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo je tradične významnou súčasťou hospodárskych aktivít územia. Oblasť je charakterizovaná ako d'atelinovo-lucernovo-jačmenno-pšeničná. V rastlinnej produkcii prevláda jačmeň, pšenica, krmoviny, olejiny a okopaniny. V riešenom území zabezpečujú poľnohospodársku produkciu PD Stará Turá so zameraním na rastlinnú výrobu a chov oviec a niekoľko súkromných drobných chovateľov hospodárskych a pestovateľov.

Nezamestnanosť

Trend klesajúceho vývoja nezamestnanosti v posledných piatich rokoch bol pozitívny. Kým miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Nové Mesto nad Váhom v novembri 2016 predstavovala hodnotu 4,81% (čo bola hodnota výrazne nižšia ako celoslovenská hodnota 8,76 %), miera evidovanej nezamestnanosti datovaná ku koncu mesiaca február 2022 predstavovala 3,34 %. Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v meste Stará Turá bol v roku 2021 na úrovni 182 osôb, čo je pokles oproti roku 2020, kedy bol počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie 228. Toto číslo bolo raz také vysoké ako v roku 2018, čoho najpravdepodobnejšou príčinou bola pandémia ochorenia Covid-19 a s ňou spojené následky uzatvárania prevádzok a iných obmedzení.

Zdroj: UPSVaR, 2022

Ekonomika samosprávy

Medzi významné faktory ovplyvňujúce rozvoj mesta patrí aj rozpočtové hospodárenie, finančné zdravie a majetok samosprávy.

Aktuálny rozpočet

Samospráva mesta Stará Turá každoročne hospodári s bežným rozpočtom vo výške rádovo 7- 8 mil. eur, pričom daňové príjmy tvoria približne dve tretiny príjmov (4-5 mil.). Zvyšok sú nedaňové príjmy, z ktorých väčšina (cca 2 mil.) pochádza z grantov a transferov. Kapitálový rozpočet sa pohybuje na úrovni od cca 300 tis. do cca 3,7 mil. eur ročne, pričom prevažnú väčšinu kapitálových príjmov tvoria granty a transfery.

V čase spracovania dokumentu mala samospráva Mesta Stará Turá schválený rozpočet na roky 2022 - 2024 (nasledujúca tabuľka). Pre roky 2022 - 2024 rozpočet ráta so schodkovým hospodárením rozpočtu (bežné + kapitálové výdavky), v nasledovnej výške : pre rok 2022 schodok 3,855 mil. €, pre rok 2023 prebytok 0,335 mil. € a pre rok 2024 prebytok 0,380 mil. €. Plánovaný schodok vyše -3,85 mil. € pre rok 2022 je spôsobený najmä plánovanými kapitálovými výdavkami vo výške takmer 6,6 mil. €, pričom výška naplánovaných príjmových finančných operácií je vo výške takmer 4,2 mil. €, z toho väčšinu tvoria bankové úvery vo výške 1,8 mil. € a úver ŠFRB na Zariadenie pre seniorov a bytový dom Mýtna vo výške 1,822 mil. € a 105 tis. €. Zvyšok tvorí zostatok z minulých rokov vo výške cca 461 tis. €.

Tabuľka 10: Schválený rozpočet Mesta Stará Turá na programovacie obdobie rokov 2022 – 2024

		Rozpočet 2022			Rozpočet 2023			Rozpočet 2024		
		Bežný rozpočet	Kapitálový rozpočet	Rozpočet spolu	Bežný rozpočet	Kapitálový rozpočet	Rozpočet spolu	Bežný rozpočet	Kapitálový rozpočet	Rozpočet spolu
1	PRÍJMY	7 639 193	2 357 943	9 997 136	8 014 133	532 500	8 546 633	8 432 573	326 500	8 759 073
2	VÝDAVKY	7 253 333	6 599 355	13 852 688	7 201 548	1 009 470	8 211 018	7 679 689	699 100	8 378 789
3	Z toho :									
3	P1: PLÁNOVANIE, MANAŽMENT a KONTROLA	213 260	70 176		227 170	70 000		217 715	70 000	
4	P2: PROPAGÁCIA A MARKETING	4 153			4 190			4 210		

5	P3: INTERNÉ SLUŽBY	226 052	247 136	165 078	25 470	160 748	12 100
6	P4: OSTATNÉ SLUŽBY	37 800	1 800 000	33 300		35 300	70 000
7	P5: BEZPEČNOSŤ, PRÁVO A PORIADOK	447 633	9 000	425 402	9 000	430 933	9 000
8	P6: ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	324 800	1 173 578	325 450		329 750	
9	P7: KOMUNIKÁCIE	360 700	200 000	380 800	150 000	392 200	200 000
10	P8: DOPRAVA	3 750	8 000	3 800	8 000	3 800	8 000
11	P9: VZDELÁVANIE	3 637 829	162 217	3 643 692		3 714 962	
12	P10: ŠPORT	114 900	131 332	117 500	250 000	132 600	
13	P11: KULTÚRA	228 100	15 000	213 710		217 210	
14	P12: PROSTREDIE PRE ŽIVOT	200 950	307 000	219 500	497 000	222 800	330 000
15	P13: SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ	333 900	1 822 290	336 400		647 705	
16	P14: BÝVANIE	71 446	653 626	72 046		72 046	
17	P15: ADMINISTRATÍVA	1 048 060		1 033 510		1 097 710	
15	Prebytok bežného rozpočtu	385 860		812 585		752 884	
16	Schodok/Prebytok kapitálového rozpočtu		-4 241 412		-476 970		-372 600
17	Schodok/Prebytok rozpočtu spolu		-3 855 552		335 615		380 284
FINANČNÉ OPERÁCIE							
1	P r í j m y		4 188 767				
2	V ý d a v k y		333 215		335 615		380 284
3	Výsledok hospodárenia		3 855 552		-335 615		-380 284

(Zdroj: Programový rozpočet Mesta Stará Turá na r.2022, vlastné spracovanie)

V rámci rozpočtu je definovaných 15 programov. Najväčšie bežné výdavky sú určené na program vzdelávanie, konkrétne na financovanie školských inštitúcií. V rámci kapitálových výdavkov sa pre roky 2022-2024 ráta s najväčším objemom financií pre programy sociálna starostlivosť, ostatné služby a odpadové hospodárstvo. Konkrétne sa tu počíta s projektmi prestavby objektu zariadenia pre seniorov v hodnote 1,822 mil.€ (podprogram 13.2.3.), konverzie školy na MsÚ v hodnote 1,8 mil.€ (podprogram 4.3.2.) a strediska triedeného zberu a kompostárne v hodnote 1,174 mil. € (podprogram 6.4.2.).

V záujme zosúladenia programov Programového rozpočtu mesta s cieľmi a opatreniami tohto PRM je odporúčaním autorov doplniť do Programového rozpočtu v rámci jednotlivých programov aj informáciu o tom, k naplneniu ktorých opatrení PRM jednotlivé výdavkové a investičné rozpočtové aktivity mesta smerujú. Výrazne sa tým sprehľadní proces sledovania strategických priorít a cieľov stanovených v rámci PRM, ako aj ich odpočet na pravidelnej ročnej báze – súbežne s vyhodnocovaním plnenia rozpočtu.

Bývanie a bytový fond

V meste Stará Turá sa podľa štatistík sčítania obyvateľov domov a bytov z roku 2021 (v čase spracovania tejto kapitoly boli údaje dostupné v podobe základných výsledkov) nachádza celkovo 4118 bytov a 1548 domov a obydlí bez ohľadu na ich obývanosť (pozn. iným obydlím sa rozumie najmä chaty, budy, zrubby, chatrče, karavany, houseboaty, stodoly, mlyny alebo iné prístrešia).

Z tohto počtu je 1296 bytových jednotiek v 1294 rodinných domoch a 2768 bytových jednotiek v 204 bytových domoch. V rozložení počtu miestností od 1 až 9, je najviac zastúpeným variantom byt s tromi miestnosťami (51,77%). Z pohľadu vlastníctva sa na riešenom území nachádzajú prevažne bytové jednotky obývané vlastníkom (61,66%) a byty vo vlastnom rodinnom dome (31,2%). Podiel obecných bytov je 2,38% (144 bytov), podiel družstevných bytov je 2,48% (102 bytov) a podiel bytov v nájme je 0,51% (21 bytov).

Prírastok bytových jednotiek za roky 2011 – 2021 (t.j. medzi dvomi SODB) bol v meste Stará Turá +401 bytových jednotiek (SODB 2011: 3717 bytových jednotiek, SODB 2021: 4118 bytových jednotiek).

Pozn. Celkový bytový fond sa skladá z viacerých variácií, ktoré môžu tvoriť okrem obytných rodinných a bytových domov aj polyfunkčné budovy, ostatné budovy na bývanie, komerčné plochy ubytovacích zariadení, inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia, neskolaudované rodinné domy a pod. – viď nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 11: Prehľad bytového fondu v meste Stará Turá za rok 2021

Typ domu	Počet domov	Počet bytových jednotiek v dome
rodinný dom	1294	1296
bytový dom	204	2768
polyfunkčná budova	10	10
ostatné budovy na bývanie	16	16
neskolaudovaný rodinný dom	1	1
núdzový objekt, neurčený na bývanie	1	1
inštitucionálne, alebo kolektívne zariadenia	6	8
ostatné	15	17
nezistené	1	1
SPOLU	1548	4118

Zdroj: ŠÚ SR – SODB, 2021, vlastné spracovanie

Ku koncu marca 2022 mesto Stará Turá disponovalo 201 obecnými bytmi. Podľa webového sídla mesta „od 1.4. 2022 sú 3 byty neobsadené z dôvodu plánovanej rekonštrukcie bytového domu Ul. Mýtna 595/58 (byty sa obsadia po rekonštrukcii). Pomer medzi počtom žrebovaných a pridelených nájomných bytov bol 49/8 (žrebované/pridelené) u bytového domu na Ul. gen. M. R. Štefánika č. 377.“ Zdroj : <https://www.staratura.sk/bytov-politika/>

Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Obchod a služby

Ponuka obchodu a služieb je koncentrovaná a pomerne súvisle rozložená najmä v zastavanom území mesta, predovšetkým však v jeho centrálnej zóne (Ul. SNP a Námestie slobody). Nachádzajú sa tu komerčné zariadenia ako obchodné centrum, rôzne iné obchody a služby, hotel, ale aj nekomerčné objekty ako mestský úrad, dom štátnej správy, kostol, ZUŠ. Infraštruktúra obchodu a služieb je sústredená aj v prízemných priestoroch a pristavaných objektoch polyfunkčných bytových objektov na Ul.SNP a tiež na Ul. gen.M.R.Štefánika. Primeraná občianska vybavenosť typu obchody, služby či materské školy sa nachádza aj v obývaných častiach / sídliskách mimo centra mesta, niektoré vznikali už so vznikom sídlisk, iné sa dobudovali následne. Zariadenia občianskej vybavenosti sú prítomné aj v priestoroch väčšieho rozsahu ako sú vzdelávacie zariadenia alebo športové areály (napr. areál SOŠ, alebo areály základnej školy).

Minimálne vybavené sú naopak kopaničiarske oblasti, z ktorých iba časť Paprad disponuje predajňou potravín a v miestnych častiach sa nachádzajú hasičské zbrojnice, miestna časť Paprad disponuje Kultúrnym domom a zariadením sociálnych služieb. nachádza sa tu tiež hasičská zbrojnica (nachádzajú sa vo všetkých miestnych častiach), Kultúrny dom Paprad a zariadenie sociálnych služieb.

Vyššia občianska vybavenosť ako nemocnice, stredné školy či administratívne inštitúcie, sa nachádza v najbližších okresných mestách, t.j. Nové Mesto nad Váhom, Myjava a Trenčín. Najbližšie dostupné vysoké školy sú v krajských mestách Trenčín a Trnava.

Zdravotná starostlivosť

Zdravotné zariadenia sú v meste Stará Turá koncentrované v objekte **Polikliniky Stará Turá**, ktorá poskytuje služby nasledovných ambulancií: detská a imunoalergologická ambulancia, detská ambulancia, chirurgická ambulancia, interná ambulancia, neurologická ambulancia, gynekologická ambulancia, rehabilitácia, diabetologická ambulancia, ambulancie praktických lekárov pre dospelých, biochemické a hematologické laboratórium, zubné laboratóriá, stomatologické ambulancie, ortodontická ambulancia, očná ambulancia, kožná ambulancia, ORL ambulancia, logopedická ambulancia. V objekte polikliniky sa nachádza aj očná optika a lekáreň. Sieť zdravotníckych zariadení dopĺňajú ďalšie služby, všetky sú evidované a aktualizované na stránkach Trenčianskeho samosprávneho kraja www.tsk.sk

Najbližšiu ambulantnú pohotovostnú službu, ako aj lekárenskú pohotovostnú službu nájdu občania Starej Turej v zariadeniach v okresnom meste Nové Mesto nad Váhom alebo Myjave. Najbližšia nemocničná starostlivosť je v spádových nemocniciach v Novom Meste nad Váhom, Myjave a Trenčíne.

Nemocnica s poliklinikou Nové Mesto nad Váhom, n.o. (zakladatelia MZ SR a Nemocnica s poliklinikou Nové Mesto n.V.) disponuje 5 lôžkovými oddeleniami, poliklinickou časťou s ambulanciami odborných lekárov a pracoviskami spoločných liečebných a vyšetrovacích zložiek.

Nemocnica s poliklinikou v Myjave (v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja) disponuje 8 lôžkovými oddeleniami, poliklinickou časťou s ambulanciami praktických lekárov, pracoviskami spoločných liečebných a vyšetrovacích zložiek, verejnou lekárňou, externým dialyzačným pracoviskom, dopravnou zdravotnou službou a tiež heliportom pre leteckú záchrannú službu.

Fakultná nemocnica v krajskom meste Trenčín (v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva SR) disponuje 17 lôžkovými oddeleniami, 21 pracoviskami spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek, 17 príjmovými ambulanciami, 45 samostatnými odbornými ambulanciami pre poskytovanie odborných vyšetrení špecialistami.

Sociálna starostlivosť

Občiansku vybavenosť v oblasti sociálnej starostlivosti predstavuje v meste Stará Turá najmä **Zariadenie opatrovateľskej služby na Ul. 8. apríla**. Od roku 2008 sú sociálne služby poskytované aj v Zariadení pre seniorov v mestskej časti Paprad, ktorého prevádzkovateľom je nezisková organizácia Bellina (nástupnícka organizácia DOMICILE, n.o.). V súvisle urbanizovanom území mesta chýbajú zariadenia sociálnych služieb pre seniorov.

Podľa prognózy vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva je predpokladaný značný nárast počtu obyvateľov nad 60 rokov do roku 2030. Starnutie populácie vrátane zmien požiadaviek na rôzne formy sociálnej starostlivosti si vyžiada prehodnotenie infraštruktúry pobytových zariadení, deinštitucionalizáciu a zvýšenie podielu terénnej starostlivosti na celkových poskytovaných službách.

Sociálne služby sú zároveň vhodnou úlohou pre spoluprácu v rámci širších vzťahov v regióne, pričom strategickým odporúčaním je využitie centrálného denného centra sociálnych služieb s vybudovaním spoločného informačného centra o poskytovaných terénnych, prípadne aj ambulantných foriem sociálnej služby v meste Stará Turá aj pre ostatné obce v blízkom regióne – vo vzájomnej spolupráci.

Dopyt po sociálnych službách a ich štruktúra

Stav poskytovaných sociálnych služieb na území mesta Stará Turá podrobne analyzuje Komunitný plán sociálnych služieb (KPPS), ktorý je strategickým dokumentom hodnotiacim potreby a požiadavky občanov mesta Stará Turá a navrhujúcim smerovanie budúceho rozvoja v oblasti sociálnych služieb

v riešenom území na obdobie rokov 2022 – 2030. Analýzu realizoval z dostupných údajov mesta Stará Turá, z údajov získaných dotazníkovým prieskumom, ako aj osobnými kontaktmi so subjektmi pôsobiacimi v sociálnej oblasti. Uvádza údaje o poskytovaných službách, vyhodnocuje stav žiadostí i potenciál mesta uspokojiť dopyt a požiadavky obyvateľov a navrhuje opatrenia do budúcnosti.

Z dokumentu vyplýva, že mesto Stará Turá disponuje **Zariadením opatrovateľskej služby (ZOS)**, poskytujúcim celoročné pobytové služby občanom odkázaným na pomoc inej osoby, s kapacitou 13 miest v piatich jednolôžkových a štyroch dvojľôžkových izbách. Ku koncu roku 2020 bola pomoc poskytovaná 11 osobám a boli evidované 3 žiadosti o umiestnenie.

Mesto Stará Turá poskytuje tiež **opatrovateľskú službu** osobám odkázaným na pomoc iných osôb pri úkonoch sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť a pod. O túto službu je veľký záujem a je nosným prvkom poskytovaných sociálnych služieb mesta. Ku koncu roka 2020 bol počet opatrovaných klientov 92.

Ďalšou poskytovanou službou je **odľahčovacia služba**, ktorá je pomocou osobe opatrujúcej osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Túto pomoc poskytuje mesto formou terénnej opatrovateľskej služby v domácnostiach.

V meste sa nachádza aj **Denné centrum pre seniorov**, ktoré poskytuje predovšetkým kultúrnu, spoločenskú a vzdelávaciu záujmovú činnosť a tiež sociálne poradenstvo. V roku 2020 využívalo služby denného centra 95 seniorov.

Ďalšími sociálnymi službami mesta Stará Turá sú **základné sociálne poradenstvo** a **posudková činnosť** na účely určenia stupňa odkázanosti na sociálnu službu, ktorú mesto Stará Turá zmluvne poskytuje aj pre okolité obce Lubina, Kostolné a Hrašné, pričom službu zabezpečuje zamestnanec mesta. V roku 2020 bolo vyhotovených 72 lekárskech a 70 sociálnych posudkov.

Okrem zákonom stanovených sociálnych služieb zabezpečuje mesto Stará Turá aj poskytovanie jednorazových dávok v hmotnej núdzi, poskytovanie jednorazovej výpomoci v náhlej núdzi, vykonáva opatrenia a úlohy sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, vykonáva funkcie osobitného príjemcu štátnych sociálnych dávok a dávok v hmotnej núdzi, poskytuje príspevok pri narodení dieťaťa a podobne.

Podľa záverečného účtu mesta za rok 2021 bolo v roku 2021 podaných 9 žiadostí o jednorazovú sociálnu dávku a 1 žiadosť o jednorazovú dávku v hmotnej núdzi. Jednorazová dávka v peňažnej alebo vecnej forme bola priznaná 9 žiadateľom. Jednorazový finančný príspevok pre narodené dieťa bol poskytnutý 61 žiadateľom. Z charitatívneho účtu bol poskytnutý dvom žiadateľom finančný príspevok a dva finančné príspevky boli poskytnuté pre deti na letný tábor v CVČ. Mesto odovzdalo aj darčkové poukážky v hodnote 20 € pre 135 seniorov. Vzhľadom k epidemiologickej situácii mesto Stará Turá nemohlo organizovať tradičné akcie a projekty pre zdravotne znevýhodnené deti, mládež a rodičov.

Mesto Stará Turá tiež poskytuje azylové ubytovanie v azylovej izbe určenej na krátkodobé núdzové ubytovanie občanov v krízovej situácii a distribuuje potravinovú pomoc v spolupráci s kresťanskými a inými organizáciami.

Podiel prostriedkov vynakladaných z mestského rozpočtu v roku 2021 na sociálnu oblasť tvorí približne 4,5 % bežných výdavkov mesta. Napriek zodpovednému prístupu mesta k plneniu sociálnej starostlivosti konštatuje Komunitný plán finančnú nedostatočnosť pre naplnenie všetkých potrieb.

Okrem sociálnych služieb poskytovaných mestom, pomoc občanom v sociálnej oblasti zabezpečujú aj neverejní poskytovatelia, najmä zariadenie pre seniorov v miestnej časti Paprad neziskovej organizácie Bellina, n.o., ktorá je nástupníckou organizáciou DOMICILE, n.o. Kapacita zariadenia 40 miest bola v roku 2020 plne naplnená, jeho služby využívalo 12 mužov a 28 žien.

Celkovo sa v meste Stará Turá sociálnej oblasti naplno alebo čiastočne venuje **27 organizácií**. Prevažná väčšina z nich sa venuje cieľovej skupine rodiny, detí a mládeže (sú tu započítané aj školské a predškolské zariadenia) a väčšinou sa venujú súčasne viacerým cieľovým skupinám.

Z dotazníkového prieskumu uskutočneného spracovateľmi Komunitného plánu mesta Stará Turá vyplynulo, že občania mesta majú „skúsenosti s existujúcimi sociálnymi službami, ako aj záujem či rozšírenie o ďalšie sociálne služby, ktoré podľa nich v meste chýbajú s ohľadom na vlastné potreby a priority. Najžiadanejšími službami z pohľadu respondentov, o ktoré by malo mesto v budúcnosti sociálne služby rozšíriť sú: sociálne služby pre osoby so zdravotným znevýhodnením a služby pre seniorov a to v podobe zariadenia pre seniorov, denného stacionára pre osoby s ŤZP, sociálneho poradenstva, opatrovateľskej a prepravnej služby, práca s mládežou a starostlivosť o osoby ohrozené závislosťami.“

Komunitný plán v návrhovej časti kladie dôraz na aktívny prístup občanov pri riešení ich sociálnej situácie, vlastnú pomoc rodiny a potenciál komún. Jednotlivé aktivity sú zamerané na 1. spoločné ciele, 2. seniorov a osoby so zdravotným postihnutím, 3. rodiny s deťmi a mládež, 4. občanov v ťažkých životných situáciách. Ich realizácia bude podmienená zabezpečením dostatočných finančných zdrojov v rozpočte mesta Stará Turá, ako aj neverejného poskytovateľa sociálnych služieb a tiež získaním štátnych dotácií, grantových prostriedkov z EÚ fondov a iných zdrojov. Cieľom je finančne udržateľná fungujúca sieť sociálnych služieb založená na skutočnom dopyte a potrebách obyvateľov mesta, realizovaná za aktívnej spolupráce všetkých aktérov sociálnej politiky v meste i širšom území.

Na základe dopytu z dotazníkového prieskumu občanov pri tvorbe KPSS a nedostatku miest v sociálnych zariadeniach, mesto Stará Turá plánuje vybudovať Zariadenie pre seniorov. Zariadenie pre seniorov s kapacitou 40 miest by malo vzniknúť rekonštrukciou terajšej budovy MsÚ s kapacitou 40 miest. Rekonštrukcia by sa mala začať realizovať na jar v roku 2023 s úverovou podporou zo ŠFRB. Kolaudácia by sa mala uskutočniť v roku 2024 a následne od januára roku 2025 by mala začať prevádzka Zariadenia pre seniorov.

Školy a školské zariadenia

V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Stará Turá sú nasledovné školy a školské zariadenia :

- **Základná škola Hurbanova 128/25, Stará Turá** – v roku 2021 ju navštevovalo 322 žiakov 1.stupňa a 435 žiakov 2.stupňa, čo znamenalo vyťaženosť kapacity na 100%,
- **Materská škola Hurbanova 153/62, Stará Turá** – v roku 2021 ju navštevovalo 265 detí, čo znamenalo vyťaženosť kapacity na 98% (mesto prevádzkuje MŠ v troch budovách - alokovaných pracoviskách, čo vplýva na výšku prevádzkových nákladov),
- **Základná umelecká škola SNP 293/17A, Stará Turá** – v roku 2021 ju navštevovalo 407 žiakov, z toho 132 v individuálnej forme vyučovania a 275 v skupinovej forme vyučovania,
- **Centrum voľného času, Ul. Gen. M. R. Štefánika 355/4** – v roku 2021 bol počet členov záujmových krúžkov 173, počet účastníkov nepravidelnej a prázdninovej činnosti poklesol na 367, čo nie je ani štvrtina počtu v rokoch pred pandémiou Covid-19.

Stredné školstvo je dostupné v SOŠ Stará Turá a v najbližších mestách Myjava (Gymnázium Myjava, SPŠ Myjava), Nové Mesto nad Váhom (Gymnázium M. R Štefánika Nové Mesto n. Váhom, SPŠ Nové Mesto nad Váhom, SOŠ obchodu a služieb) a v Trenčíne (Gymnázium Ľ. Štúra, Piaristické gymnázium J. Braneckého, SPŠ stavebná E. Belluša, Stredná športová škola, Škola umeleckého priemyslu, Stredná zdravotnícka škola C. Šimurkovej, SOŠ obchodu a služieb, Obchodná akadémia, SOŠ Trenčín a i.).

Najbližšie dostupné vysoké školy sú v Trnave a Trenčíne.

Kultúrna a športová infraštruktúra, cestovný ruch

V Starej Turej sa nachádza niekoľko kultúrnych pamiatok a pamiatkových objektov zaradených do Ústredného zoznamu kultúrnych pamiatok ako *kultúrne pamiatky*. Ide prevažne o pamiatky viažuce sa k udalostiam druhej svetovej vojny - **Pomník padlých partizánov v osade Nárcie**, **Pomník partizánskeho veliteľa gen. I. D. Dibrova** (v lese pod Veľkou Javorinou), **Hroby rumunských vojakov padlých v II. sv. vojne**, **Partizánsky bunker vo Vetešovom jarku**, **Pamätná tabuľa na pamiatku umučených učiteľov** na budove ZUŠ na Ul.SNP, ale tiež **Ľudový dom (nazývaný tiež „Na pivnici“)** na Ul. Podjavorinskej - pôvodne súčasť mestského pivovaru, dnes v súkromnom

majetku, zrekonštruovaný v duchu ľudovej architektúry, **Pranier** z 2. pol. 17. stor. na Námestí slobody, **Stará veža (Husitská)** - najstaršia zachovaná stavba v meste z r. 1624, okrem sakrálnej funkcie ako súčasť pôvodného kostola, ktorý bol neskôr zbúraný, **Hrob s náhrobníkom J. Pottfay 1778-1848**, **Obecný dom** na Hurbanovej ul. - pôvodne kasáreň pre pohraničnú finančnú stráž a **Stará katolícka škola**.

Najstaršou doposiaľ stojacou stavebnou pamiatkou Starej Turej je **Stará veža zvaná Husitská**. Prvý kostol v Starej Turej bol postavený na návrší Chríb okolo roku 1569. Zrejme v roku 1624 bola ku kostolu pristavaná veža. V druhej polovici 18. storočia pôvodný kostol vyhorel, no veža sa zachovala až dodnes. Veža nebola integrálnou súčasťou kostola, bola postavená ako zvonica a súčasť kamenného ohradenia areálu. Názov „Husitská“ bol pravdepodobne odvodený od dlho zaužívaného názoru, že tento kraj bol v 1. pol. 15. storočia osídlený husitmi, ktorí tu postavili kostol s vežou. Kostol po odchode husitov údajne zanikol a ostala len veža, ktorú obyvatelia neskôr začali nazývať „Husitská veža“. Pobyt husitov v Turej však nie je ničím doložený. Veža je trojposchodová masívna stavba približne štvorcového pôdorysu, zakončená strechou tvaru osembokého ihlanu. Strecha veže je pokrytá medeným plechom (pôvodne bol plechom krytý len hrot ihlanu) a je zakončená dvojramenným krížom. Na prízemí veže je voľný priechod zaklenutý lunetovou klenbou, ktorým sa vchádzalo do areálu cintorína s kostolíkom. Vstup do veže je preto až na 1. poschodí. Na 3. poschodí boli umiestnené zvony.

V meste sa nachádzajú aj zaujímavé sakrálne pamiatky ako **Tolerančný evanjelický kostol** v klasicistickom štýle s prvkami baroka z roku 1784. Jeho organ z roku 1873 je chránenou pamiatkou. **Rímskokatolícky kostol Nanebovzatia Panny Márie** s vŕtanutými piliermi s toskánskymi pilastrami je z r. 1748, jeho interier má presbytérium a svätyňu oddelené mramorovým zábradlím. Jedinou architektonickou pamiatkou z roku 1863 je aj **Kalvária a kaplnka sv. Kríža** na rímskokatolíckom cintoríne na Drahách, so vsadenou pamätnou tabuľou zakladateľa Martina Lisala. doplnené lipovou alejou z roku 1898. Za kaplnkou sa nachádza pútnický cieľ, tzv. Lurdská jaskyňa so sochou Panny Márie. **Kostol Cirkvi bratskej** z roku 1984 postavený svojpomocne v modernom štýle a viacúčelovým využitím aj pre uskutočňovanie svadieb, prednášok, vzdelávacích podujatí a iných akcií. Nachádzajú sa tu aj menšie miestnosti využívané ako kancelárie a nedeľná škola, dva farské byty a jeden byt pre dočasné ubytovanie alebo návštevy. Terasovitá záhrada blízko objektu sa využíva na letné hry a stretnutia najmä mládeže.

Medzi ďalšie významnejšie kultúrno – historické objekty v meste možno zaradiť aj :

Domov bielych hláv, ktorý je jedinou zachovanou stavbou tzv. zlatého štvoruholníka staroturianskej charity a ekumenizmu, ktorý dala v r. 1932 vybudovať Kristína Royová, a v ktorom boli v čase II. svetovej vojny zachránení židovskí obyvatelia. V súčasnosti má objekt v správe Reformata, s. r. o. v spolupráci s občianskym združením SLUHA, ktoré tu realizuje rôzne aktivity. Objekt od roku 1985 kultúrnou pamiatkou. V súčasnosti je tu zriadené Múzeum sestier Royových.

Masarykova štátna meštianska škola

Škola získala pomenovanie po prvom československom prezidentovi T. G. Masarykovi, ktorý navštívil Starú Turú dňa 23. septembra 1921. Názov Masarykova štátna meštianska škola sa nachádzal na priečelí budovy do roku 1948. Škola bola postavená na mieste obecného hostinca podľa návrhu architekta Pinkasa. Základný kameň bol položený 13. novembra 1921. Škola bola slávnostne otvorená 17. septembra 1922. Pred budovou školy postavili veľkú tribúnu, pri ktorej sa zhromaždili obyvatelia Starej Turej, ale i okolitých miest a obcí. Pozvanie prijal aj minister školstva a národnej osvety Vavro Šrobár. Pri príležitosti otvorenia školy bola v budove odhalená bronzová busta prezidenta T. G. Masaryka. Bola najväčšou školskou budovou na Slovensku postavenou po 1. sv. vojne.

Bývalý Obecný dom

Je to druhá najstaršia zachovaná budova v Starej Turej. Je zapísaná v Zozname národných kultúrnych pamiatok s prioritou ochrany a obnovy k 31. 12. 2020. Pochádza z 18. storočia. Spočiatku bol objekt využívaný ako kasáreň, neskôr slúžil ako filiálka tridsiatkového úradu. Od r. 1772 to bol Obecný dom. Okrem toho tu fungovala vojenská nemocnica a v jednej z miestností sídlil lokálny peňažný ústav tzv. Pomocná pokladnica. V roku 1946 objekt prestal plniť funkciu úradu a stal sa

sídlom podniku na spracovanie vlny angorských králikov Angora. Posledným užívateľom bola Chirana, n.p.

Židovský cintorín sa nachádza pod úbočím Dráh. Pochádza pravdepodobne z 18. storočia. Pri vstupe kedysi stál dom smútku, kde zosnulých pripravovali na pohreb. Cintorín dlhé roky chátral a bol preto kompletne zarastený. Väčšina náhrobných kameňov bola zvalená, mnohé boli rozbité. Počas realizácie projektu (2016-2020) sa podarilo zachrániť 92 náhrobných kameňov. Najstaršie pochádzajú z 18. a 19. storočia. Dominantou cintorína je pamätník holokaustu venovaný židovským spoluobčanom, ktorí zahynuli počas 2. sv. vojny. Autorom pamätníka je Mgr. art. Filip Šicko.

V kultúrno-spoločenskej infraštruktúre mesta kľúčovú úlohu zohráva

Dom kultúry Javorina, ktorý organizuje divadelné predstavenia, koncerty a iné podujatia priamo v dome kultúry alebo inde meste – napríklad akcie zamerané na podporu remesiel a tradícií, zájazdy, výstavy, kurzy a pod. Nachádza sa tu aj stredisko cezhraničnej spolupráce, ktoré vzniklo vďaka projektu Zlepšenie služieb cestovného ruchu Slovensko-moravského pomedzia financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Dom kultúry Javorina je príspevkovou organizáciou mesta Stará Turá a prevádzkuje tiež Kino Javorina (momentálne sa využíva v minimálnej miere z dôvodu zastaralej techniky), Mestskú knižnicu Kristíny Royovej a Mestské múzeum.

Budova domu kultúry má 60 rokov. Viaceré priestory sú pôvodné, vyžadujú si zvýšené náklady na prevádzku (dokurovanie veľkej sály), potrebujú častú údržbu a nevyhnutnú modernizáciu. Rekonštrukciou bývalej kaviarne by mesto Stará Turá získalo zaujímavý, reprezentatívny priestor pre oficiálne návštevy. Vytvorenie štýlovej kaviarne by rozšírilo jej využitie na uskutočňovanie kultúrnych a spoločenských aktivít menších formátov. Výrazným problémom je chýbajúci výťah. Jeho vybudovaním by sa nielen zatraktívnil priestor na 2. poschodí (stredisko cezhraničnej spolupráce s výstavnou sieťou), ale tiež zmodernizovaná knižnica na 1. poschodí a najmä by bol celý dom kultúry prístupnejší aj návštevníkom s obmedzenou schopnosťou pohybu. Veľká sála s kapacitou 492 miest je udržiavaná, ale z dôvodu nefunkčnosti vzduchotechniky si vyžaduje riešiť situáciu prikurovaním i vetraním. Pre zvýšenie kvality poskytovaných služieb a zlepšenie komfortu návštevníkov je vhodné uvažovať o výmene pôvodných sedadiel za pohodlné sklopné sedadlá a o vybudovaní stupňovitého sedenia, čím sa opäť zvýši komfort návštevníkov a zatraktívni ponuka, keďže súčasný stav (trojúrovňové hľadisko) nie je pre niektorých návštevníkov atraktívne. Do budúcnosti by bolo potrebné uvažovať aj o doplnení zvukovej a svetelnej techniky, potrebnej pri čoraz náročnejších produkciách.

Zamurovaním terasy a vytvorením uzavretého priestoru na druhom poschodí získal Dom kultúry Javorina nové výstavné priestory. Tieto by bolo vhodné doplniť galerijným koľajnicovým systémom a výmenou výstavných panelov za variabilnejšie zostavy.

V priestoroch železničnej stanice mesta sa nachádza jedinečné Železničné múzeum Stará Turá venované železničnej histórii, predovšetkým dráhe Veselí nad Moravou – Nové Mesto nad Váhom. Múzeu sa pýši množstvom vzácných historických exponátov, niektoré z nich sú ojedinelé v rámci celého Slovenska. Múzeum približuje návštevníkom históriu miestnej medzinárodnej trate vedúcej z Veselí nad Moravou do Nového Mesta nad Váhom. Vzniklo v roku 2008 za účelom zachrany artefaktov železničnej histórie a ich zachovania pre budúce generácie. Svoje aktivity múzeum zameriava najmä na zhromažďovanie historického materiálu, zbierkových predmetov, reštaurátorské práce, vystavovanie exponátov a usporadúvanie podujatí s tým súvisiacich. Najvzácnejším predmetom múzea je nástenný železničný telefón z roku 1909, ktorý scénou vo svojom filme „Přednosta stanice“ preslávil český komik Vlasta Burian.

Prvkom kultúrneho dedičstva je aj nehmotné dedičstvo, ktoré v sebe nesie tradície kraja, miest a obcí. Najmä vo vidieckych oblastiach kraja sa zachovávajú folklór, divadlo, hudba a pýcha každej oblasti – miestne kroje. Mestá v celku vyjadrovali aj vyjadrujú skôr stredoveké tradície remesiel – a teda sú strediskami tohto dedičstva, čo platí aj o meste Stará Turá, ktoré je do veľkej miery definované kopaničiarskym charakterom obydľí a ich príznačného folklóru a zvykov.

Medzi podujatia viažuce sa ku kultúrnemu dedičstvu v meste Stará Turá patria najmä Staroturiansky jarmok, Kopaničársky jarmok, Remeslá našich predkov a Podjavorinské folklórne slávnosti.

Športovú infraštruktúru v meste Stará Turá predstavuje športový areál, ktorý tvorí plaváreň, mestská športová hala, kolkáreň, stolnotenisová hala, futbalový štadión, ihrisko s umelou trávou a športové centrum Priemyslovka. Priestory sú spravované spoločnosťou Mestský športový areál, s. r. o., Stará

Turá, ktorá zabezpečuje prevádzku, funkčnosť, opravy i údržbu priestorov. Športový areál slúži pre jednotlivé športové kluby alebo občanov mesta na športové aktivity. V spoločnosti sú spoločníkmi EUR-MED Slovakia, a. s. a menšinový spoločník mesto Stará Turá.

Na športovú činnosť sú pravidelne využívané aj školské športové zariadenia, konkrétne 4 telocvične v objektoch základných škôl, základnej umeleckej školy a SOŠ Stará Turá. Podľa výročnej správy mesta, v posledných rokoch vzniklo v meste viacero multifunkčných ihrísk – športovísk, ktoré majú v správe Technické služby mesta Stará Turá, m.p.o.. Takisto na menších ihriskách boli osadené prvky pre deti predškolského veku. V meste sa ešte nachádza aj niekoľko nevyhovujúcich starých ihrísk, ktoré mesto postupne likviduje.

Atrakcie cestovného ruchu

Cestovný ruch a aktivity návštevníkov v okolí mesta Stará Turá a v jeho okolí sú historicky viazané na nasledovné najčastejšie miesta a oblasti záujmu :

- **Veľká Javorina**

Najvyšší vrch Bielych Karpát (970 m.) Biele Karpaty sú chránenou krajinou oblasťou a samotná Veľká Javorina je v rámci nich národnou prírodnou rezerváciou. Biele Karpaty na západe prechádzajú do Chvojnickej a Myjavskej pahorkatiny a na východe do úzkeho pásu pahorkov Považského podolia, ktoré strmo klesajú k Váhu. Veľká Javorina je známa najmä vďaka slovenskému dejateľovi J.M.Hurbanovi. V r.1847 tu spolu so slovenskými študentmi slávnostne uviedli prvé číslo slovenského časopisu "Orol Tatranský" a v r. 1848 tu Hurban zorganizoval a prisahou vernosti zaviazal dobrovoľnícke čaty. Konali sa tu každoročné schôdzky slovenských vlastencov s Moravanmi a Čechmi. Tieto stretnutia sa zachovali a v súčasnosti na ne nadväzujú "Slávnosti bratstva Čechov a Slovákov" s vystúpeniami folklórnych skupín z obidvoch strán hraníc. Veľká Javorina je tiež najznámejším zimným strediskom v Bielych Karpatoch. Je tu lyžiarsky vlek a bežkárske trasy, ktoré sú využívané aj ako letné turistické trasy. Ubytovacie a stravovacie služby tu poskytuje Holubyho chata.

- **Bradlo**

Dominantný vrch Myjavskej pahorkatiny (543 m) utvorený z odolných vápencov. Na jeho vrchole sa nachádza **Mohyla M. R. Štefánika (1881 - 1919)**, významného astronóma, diplomata, rodáka z blízkych Košarísk a jednej z najvýznamnejších osobností novodobých slovenských dejín. Mohyla je zhotovená z travertínu, bola postavená v r. 1928 a je dielom Ing. arch. Dušana Jurkoviča. V r. 1968 bola vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku. Každoročne v máji sa tu konajú pietne spomienkové slávnosti.

- **Vrch Roh**

Z jeho vrcholu sú ďaleké výhľady na kopanice v Myjavskej pahorkatine, zrúcaniny hradov Čachtice a Branč a na Veľkú Javorinu. Nachádza sa tu monumentálny **pamätník SNP**, ktorý je miestom odpočinku 45 partizánov. Ide o dielo Ing. arch. Jána Svetlíka a akad. sochára Rudolfa Uhra. Každoročne v auguste sa tu konajú spomienkové slávnosti.

Je tu značený celoročne prístupný **Bielokarpatský jazdecký chodník**, ktorý vedie až na vrchol Veľkej Javoriny.

- **Čachtice a Čachtický hradný vrch**

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1263, kedy ešte patrila Nitrianskemu hradu. Hrad Čachtice nemá presný časový údaj o dobe vzniku, no isté je, že stál už v čase vpádov českého kráľa Přemysla Otakara II. na západné Slovensko (1271 a 1273). Prešiel rukami viacerých vlastníkov vrátane Matúša Čáka Trenčianskeho, ktorý sa ho zmocnil. Hrad preslávila najmä Alžbeta Báthoryová, manželka Františka Nádašdyho, o ktorej sa traduje povest' o krvavej pani. História obce a hradu približuje múzeum v **Draškovičovom renesančnom kaštieli z r.1668**. Vzácnou pamiatkou stredovekej cirkevnej architektúry v Čachticiach je **kamenná pevnosť s kostolom sv. Ladislava, kaplnkou sv.**

Antona a mostom a tiež **rímsko-katolícka fara**, ktorá je národnou kultúrnou pamiatkou. V roku 1847 sa tu uskutočnilo pamätné 4. zasadnutie spolku Tatrín, túto udalosť pripomína pamätná tabuľa. Čachtický hradný vrch je súčasťou Chránenej krajinskej oblasti Malé Karpaty a je národnou prírodnou rezerváciou.

- **Hrad Branč a Brančské bradlá**

Hrad bol postavený ako strážny hrad na homoli nad obcou Podbranč v 2. pol.13.stor. Prvá písomná zmienka pochádza z r. 1317. Prešiel rukami viacerých majiteľov, najznámejším bol Ctibor zo Ctiboríc. V r. 1672 tu mučili účastníkov vzbury z Turej Lúky a Senice a väznili protestantských kňazov, odsúdených za protireformácie na galeje. Tieto udalosti pripomína pamätná tabuľa. Každoročne v júli sa tu konajú evanjelické slávnosti, pripomienkové Oslavy Cyrila a Metoda. V júli sa na hrade usporadúvajú aj ukážky historického šermu a bojových umení. Brančské bradlá sú samostatným podcelkom v rámci Myjavskej pahorkatiny. Bradlové vápence predstavujú najstaršie horniny v oblasti. Niektoré z ich vrstiev sú bohaté na skameneliny morských živočíchov.

- **Beckovský hrad**

Je dominantou Považia týčiacou sa na vysokom vápencovom brale nad údolím rieky Váh a jedným z najstarších hradov na území bývalého Uhorska. Prvá zmienka pochádza už z prelomu 12. a 13. storočia. Najväčší rozmach zaznamenal počas vlády Ctiborovcov (14.a 15.storočie), ktorí ho zveľadili a prepychovo zariadili. K hradu sa viažu viaceré povesti, najznámejšou je o šašovi Beckovi, od ktorého sa vraj odvodzuje aj názov hradu. Každoročne sa tu organizujú letné hradné slávnosti s predvádzaním tradičných ľudových remesiel a ukážkami dobývania hradu. Dejiny Beckova zaznamenáva stála muzeálna expozícia v **renesančnej kúrii zemianskej rodiny Ambrovcov** pod hradným bralom.

- **Gazdovský dvor Myjava – Turá Lúka**

Zrekonštruovaný pôvodný gazdovský dvor, v ktorom sa konajú prezentácie tradičných foriem života a bývania v myjavskom regióne. Nachádzajú sa tu živé expozície krojov, náradia a nástrojov a o celý objekt sa stará gazda s gazdinou. Návštevníci sa stávajú účastníkmi bežného života poľnohospodárskej usadlosti z prvej polovice 20.storočia. Je tu možnosť ochutnať domáce jedlá, uvidieť starostlivosť o domáce zvieratá, vyskúšať si viazanie myjavských ručníkov, obliecť sa do myjavského kroja. Organizujú sa tu aj tematické podujatia pre verejnosť - kopaničiarska svadba, zabíjačky, dupanie humna a pod. Objekt je možné objednať si pre konanie vlastných spoločenských podujatí, výchovno-vzdelávacích programov a podobne.

Turistika

Stará Turá vďaka svojej geografickej polohe a geomorfológii územia patrí do územia s pestrým pohorím, vďaka čomu vznikol dopyt po rozvoji turistiky. V rámci mesta sa záujemcovia a nadšenci turistiky združujú v turistickom klube a v cyklistickom klube.

Medzi najznámejšie pešie turistické trasy v okolí Starej Turej patria:

Veľká Javorina:

- Stará Turá, žel.st. - Trávniky ¾ h - Miškech Salaš m 2½ h - Holubyho chata 915 m 3½ h (opačným smerom 3 h, 11 km) – žltá značka,
- Poriadie, žel.st. 405 m - Zemľanky 1½ h - Prídotie 2 h - Dibrovov pomník 775 m 3¼ h (opačným smerom 3 h, 10 km), zelená značka s napojením na :
- Dibrovov pomník – Veľká Javorina 1¼ - Holubyho chata 1½ h (5 km) – červená značka
- Lubina, SAD 273 m - Roh, pamätník SNP 1¼ h - Cetuna 2 h - Holubyho chata 3½ h (opačným smerom 3¼ h; 11,5 km) – modrá značka,

Bradlo:

- Stará Turá, žel.st. - Hrašné 1½ - Babulicov Vrch 2¼ h - U Borovských 4 h - Priepasné, Dlhý Vršok 5½ - Bradlo 6½ - zelená značka,

Vrch Roh:

- Z Lubiny (1¼ h) na Veľkú Javorinu – modrá značka
Pod vrchol Rohu sa dá dostať aj autom alebo bicyklom na záchytné parkovisko Rekreačného zariadenia Roh, výstup na vrchol je potom v trvaní 5-10 minút.

Hrad Branč:

- Myjava - U Škarítkov 2 h - Podbranč, Podzáмок 3½ h – modrá značka

Čachtický hrad (Čachtice):

- Stará Turá, železničná stanica - vodná nádrž Dubník I. 3/4 h - Vaďovce - 1½ h - Višňové, železničná stanica 2½h – modrá značka
- Čachtice – zrúcanina hradu Čachtice 3/4 h - Višňové 11/4 h (opačným smerom 1½ h) – zelená značka
- Nové Mesto n/V - Višňové JRD 2¾ h - zrúcanina hradu Čachtice 3¼ h (opačným smerom 3½ h) – žltá značka

Medzi najznámejšie cykloturistické trasy v okolí Starej Turej patria:

Veľká Javorina:

- Lubina, Hrnčiarové – Veľká Javorina (9 km, prevýšenie 600 m) – C-žltá značka
- Myjava - Brezová pod Bradlom 15 km – C-zelená značka

Čachtický hrad (Čachtice):

Stará Turá - Vaďovce - Hrachovište (8 km) - Višňové - Čachtice (16 km) je súčasťou Kopaničiarskej cyklomagistrály – C-červená značka

V okolí Starej Turej je i množstvo udržiavaných a vyhľadávaných bežkárskejších trás, o ktorých informuje internetová stránka www.kopanicvpohybe.sk.

Zdroj : www.staratura.sk

Návštevnosť a ubytovacie kapacity

Návštevníci majú v meste Stará Turá a okolí k dispozícii niekoľko subjektov poskytujúcich ubytovanie. Ide najmä o niekoľko súkromných zariadení typu penzión / hostinec. Väčšina ostatných možností na ubytovanie je situovaných do okolia rekreačného strediska Dubník. Počet prenocovaní prepočítaný podľa výberu dane za ubytovanie mestom Stará Turá uvádza nasledovná tabuľka :

Tabuľka 12: Výber dane za ubytovanie / počet prenocovaní v meste Stará Turá v r. 2017 - 2021

rok	2017	2018	2019	2020	2021
výber dane za ubytovanie / Eur	8 209,-	12 200,-	8 769,-	2 812,-	3 230,-
(= počet prenocovaní)	10 261	15 250	10 211	3 515	4 037

Zdroj : Mesto Stará Turá, záverečné účty za dané roky, vlastné spracovanie.

Podľa údajov zo záverečných účtov mesta za jednotlivé roky, v rokoch 2017 a 2018 bol pri dani za ubytovanie zaznamenaný nárast skutočného výberu oproti rozpočtovaným (plánovaným) hodnotám v daných rokoch, čo bolo odôvodňované prílevom pracovnej sily do mesta. Naopak, v roku 2019 bola plánovaná hodnota 11.500 €, no v skutočnom plnení išlo už o menší výber dane (8.769 €), ponechaný bez komentára. Roky 2020 a 2021 boli ovplyvnené pandémiou Covid-19, čo sa prejavilo na výrazne zníženej vybranej dani za ubytovanie. Prepočet počtu prenocovaní podľa vybranej dane na ubytovanie je na základe platného VZN č.6/2019, podľa ktorého je stanovená sadzba dane za osobu a noc v meste Stará Turá na 0,80 €.

Inštitucionálne zabezpečenie cestovného ruchu

Mesto Stará Turá poskytuje podporné resp. informačné služby pre návštevníkov prostredníctvom Strediska cezhraničnej spolupráce, informačnej kancelárie zriadenej v rámci mestskej príspevkovej organizácie Dom kultúry Javorina.

Mesto ako subjekt je členom miestnej akčnej skupiny MAS Kopaničiarsky región.

V širších vzťahoch v rámci Trenčianskeho kraja pôsobí jedna krajská a 4 oblastné organizácie cestovného ruchu, ktoré sú potenciálnym partnerom mesta pri spoločnej propagácii na nadregionálnej úrovni:

- KOČR – Trenčín Región
- OOCR - Región Horné Považie
- OOCR - Región Horná Nitra - Bojnice
- OOCR - Trenčianske Teplice
- OOCR - Trenčín a okolie.

Komunitný život

Komunity a spolky

V Starej Turej pôsobí čulý komunitný a spolkový život. Ministerstvo vnútra SR eviduje v meste Stará Turá vo svojich registroch spolu viac ako 100 občianskych združení, záujmových združení právnických osôb, živnostenských spoločenstiev, neziskových organizácií poskytujúcich verejnoprospešné služby a nadácií.

Aktivity jednotlivých komunít sa viažu k rôznym oblastiam a tradíciám, ktoré v meste Stará Turá rezonujú. Ide o kultúrne aktivity vo väzbe na folklór, hudobnú scénu (ľudová scéna, dychovky, ale i klubová hudobná scéna), divadlo, výtvarnú činnosť alebo športové aktivity - komunity športovcov, charitatívna a dobrovoľnícka činnosť a ďalšie oblasti, ktorých rozvoj prostredníctvom miestnych komunít je významnou súčasťou života v meste a jeho pulzu.

V meste Stará Turá pôsobia nasledovné združenia a spolky :

- Denné centrum seniorov
- Materské centrum Žabka, o.z.
- Nadácia ŽIVOT
- Švajčiarska misia viery – SK
- SLUHA, o.z.
- Športové kluby:
 - Detská a mládežnícka atletika Stará Turá
 - Mestský basketbalový klub Stará Turá
 - Mestský futbalový klub Stará Turá
 - Mestský kolkársky klub Stará Turá
 - Tenisový klub Oskoruša Stará Turá
 - Stolnotenisový klub Stará Turá
 - Klub slovenských turistov Stará Turá
 - Klub športového aerobiku
 - Slovenský cykloklub Stará Turá
 - Wu-Shu centrum Stará Turá
 - Karateklub Stará Turá
 - Strelecký klub Stará Turá
- Miestna organizácia Slovenského rybárskeho zväzu Stará Turá
- OZ Centrum Santosha, Jogacentrum Stará Turá
- Detská organizácia FÉNIX Stará Turá
- Poľovnícke združenie - LES Stará Turá
- Poľovnícke združenie Stará Turá – pole

Taktiež v meste Stará Turá pôsobia dobrovoľné hasičské zbory:

- DHZ Stará Turá
- DHZ Topolecká
- DHZ Paprad
- DHZ Drgoňova Dolina
- DHZ Súš

Združenia, organizácie a partnerstvá

Mesto Stará Turá je členom niekoľkých združení a organizácií v rámci Slovenskej republiky.

- Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS)
- Únia miest Slovenska (ÚMS)
- Regionálne združenie miest a obcí Stredného Považia (RZMOSP)
- Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb
- Asociácia prednostov úradov miestnej samosprávy v SR (APUMS)
- Asociácia komunálnych ekonómov (AKE)
- Združenie hlavných kontrolórov miest a obcí SR
- Združenie matrikárov a matrikárov Slovenska
- Združenie organizácií verejných prác
- Kopaničiarsky región – miestna akčná skupina
- Priemyselný technologický park CHIRANA PREMA Stará Turá

Zahraničné vzťahy mesta historicky charakterizuje najmä cezhraničná spolupráca s partnerským mestom Kunovice (Česká republika).

Identita

Identitu územia mesta je možné charakterizovať prostredníctvom základných elementov:

- kopaničiarsky región a tradície - spojené predovšetkým s tradičným hospodárením na pôde a využívaním okolitých lesov ako zdroja drevnej hmoty pre energetické, stavebné a remeselné využitie, (podľa historických prameňov obyvatelia Starej Turej začali hospodáriť v lesoch už v roku 1665),
- tradícia vývoja a výroby špičkovej meracej, zdravotníckej a inej techniky nadregionálneho významu,
- turisticky atraktívna príroda Myjavskej pahorkatiny a Bielych Karpát.

1.3 ÚZEMNO-TECHNICKÁ ANALÝZA

Táto kapitola obsahuje informácie o základnom priestorovom usporiadaní, technickej infraštruktúre, doprave a urbánnej bezpečnosti riešeného územia.

Bližšie informácie a podrobnejšie údaje sú dostupné v Textovej časti ÚPN mesta Stará Turá, ktorá zároveň poslúžila ako zdroj pre túto kapitolu.

Základná charakteristika mesta z pohľadu širších vzťahov

Riešené územie mesta Stará Turá susedí s niekoľkými katastrálnymi územiami – na východe Lubina, na juhu Vaďovce a Hrašné, na juhozápade Rudník, na západe Stará Myjava a Poriadie a na severe české katastrálne územia Nová Lhota a Strání. Severná hranica územia je zároveň štátnou hranicou s Českou republikou, ktorá prebieha pozdĺž Bielych Karpát. Na západe a juhozápade hranica katastrálneho územia prebieha medzi okresmi Myjava a Nové Mesto nad Váhom. Zvyšok hraníc prebieha v poľnohospodárskej pôde alebo lesných porastoch bez prítomnosti významných topografických alebo prírodných prvkov ohraničenia, pričom prechádza rekreačnou oblasťou Dubník. Tá z menšej časti zasahuje aj do katastrov obce Hrašné a obce Vaďovce.

Z pohľadu územno-správneho členenia patrí mesto Stará Turá do okresu Nové Mesto nad Váhom a Trenčianskeho kraja. Okres Nové Mesto nad Váhom vznikol v roku 1996 rozdelením okresu Trenčín. V rámci okresu je poloha Starej Turej na okraji severozápadnej časti, vo vzdialenosti 13 km severozápadne od okresného mesta. V 70.-80. rokoch 20. storočia bolo mesto Stará Turá klasifikované ako stredisko obvodného významu - podobne ako Trenčín alebo Nové Mesto nad Váhom. Jeho záujmové územie malo spolu viac ako 18 000 obyvateľov, výmeru 18 915 ha a zahŕňalo okrem mesta Stará Turá aj obce Bzince pod Javorinou (3354 ha), Hrachovište (920 ha), Hrašné (788 ha), Kostolné (1011 ha), Krajné (2698 ha), Lubina (2943 ha), Podkylava (996 ha) a Vaďovce (1111 ha).

Záujmové územie mesta Stará Turá je dnes do určitej miery tvorené najmä obcami Vaďovce, Lubina, Kostolné a Hrachovište, čiastočne aj obcou Bzince pod Javorinou, ktorá sa nachádza na rozhraní území Starej Turej a Nového Mesta nad Váhom.

Ostatné obce, ktoré boli v minulosti súčasťou územného obvodu mesta Stará Turá (Hrašné, Podkylava, a Krajné) boli priradené k okresu Myjava a majú s týmto mestom aj lepšie dopravné prepojenie. Silnejšie sídelné väzby - okrem susedných obcí, má mesto Stará Turá prirodzene najmä s hierarchicky vyššie postavenými najbližšími sídlami Nové Mesto nad Váhom (13 km), Trenčín (36 km) a čiastočne aj Myjava (13 km).

Podľa aktuálneho ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja je Stará Turá zaradená medzi centrá regionálneho významu – ako centrum IV. skupiny. V Národnom strategickom referenčnom rámci SR bola zaradená medzi tzv. kohézne póly rastu podporované z ERDF prostredníctvom operačných programov Národného strategického referenčného rámca. Zrejme z dôvodu štrukturálnych problémov tunajšej hospodárskej základne nebolo zaradené medzi inovačné póly rastu. Ako uvádza ÚPN Stará Turá: „mesto Stará Turá má podľa ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja aj v budúcnosti plniť doplnkovú funkciu v rámci ťažiska osídlenia, pričom vzhľadom na svoju špecifickú polohu bude slúžiť ako **centrum pre zabezpečenie základných a špecifických potrieb vo väzbe na bezprostredné zázemie hlavne kopaničiarskeho osídlenia**. Záujmové územie, ktoré je podrobne riešené v územnoplánovacej dokumentácii, predstavuje celé katastrálne územie mesta Stará Turá, vrátane všetkých miestnych častí, ako aj rekreačnej oblasti Dubník. Súčasne sú vo výkrese širších vzťahov naznačené väzby na okolité sídla.“

Pri spracovaní Plánu dopravnej obslužnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja aktualizovaného v r. 2015, boli podľa analýzy počtu cestujúcich smerujúcich do jednotlivých obcí z vyhodnotenia predaných cestovných lístkov počas normálneho pracovného dňa školského roku vyšpecifikované spádové centrá, medzi ktoré patrí i mesto Stará Turá s viac ako tisíc dochádzajúcimi osobami počas bežného školského dňa (analýzy boli robené k 26.11.2014).

(Zdroj : https://www.tsk.sk/buxus/docs/RIUSTK_ver._2.0_.pdf, str.19)

Z pohľadu terciárnych¹ a kvartérnych² centier osídlenia je pre mesto Stará Turá relevantné krajské mesto Trenčín, ktoré ako ťažisko osídlenia najvyššej úrovne vytvára „uzol“ najrozvinutejšej sídelnej rozvojovej osi, ktorá súčasne tvorí aj najpriemyselnejší pás Slovenska. Potenciálne aglomeračné väzby trenčianskeho ťažiska osídlenia sa prejavujú v smere na Nové Mesto nad Váhom, ktoré má aglomeračné väzby aj v smere na Starú Turú. Potenciálne aglomeračné väzby sú aj s mestom Myjava a Brezová pod Bradlom.

Doprava

Cestná sieť

Stav a rozvoj základnej infraštruktúry ovplyvňuje hospodársky potenciál, spôsob života a životná úroveň obyvateľov. Dobrá dostupnosť mesta je základným predpokladom pre jeho ďalší rozvoj.

Územie mesta Stará Turá je dostupné prostredníctvom cestnej i železničnej dopravy. Okrem štátnych ciest II. a III. triedy tu funguje aj sieť miestnych a účelových komunikácií. Stará Turá leží na trase II. triedy spájajúcej dve susediace okresné mestá – Nové Mesto nad Váhom a Myjavu, od ktorých je vzdialená rovnakou 12km vzdialenosťou. Od krajského mesta Trenčín je Stará Turá vzdialená 39 km.

Najbližším významným dopravným uzlom je dopravná križovatka v blízkosti okresného mesta Nové Mesto nad Váhom, kadiaľ prechádza **diaľnica a železničná trať národného významu**. Cesta ani železničná trať však v dôsledku prirodzenej bariéry v podobe pohoria Biele Karpaty neprepájajú územie regiónu so severom. Cestná sieť tak pretína územie iba v spojnici západ - východ a v smere na juh, železničná sieť tu prechádza v smeroch na západ a na juh.

Cestné komunikácie v správe Trenčianskeho samosprávneho kraja v katastrálnom území mesta tvoria úseky:

- cesta č. II/581 Nové Mesto nad Váhom – Myjava, úsek v dĺžke 4,3 km
- cesta č. III/5818 Stará Turá – Vaňovce, úsek v dĺžke 1,7 km
- cesta č. III/58121 Stará Turá – Paprad, úsek v dĺžke 4,8 km
- cesta č. III/58119 Stará Turá – Súš, úsek v dĺžke 4,8 km
- cesta č. III/5817 Stará Turá – Topolecká, úsek v dĺžke 6,1 km.

Najdôležitejšia je spomínaná **cesta č. II/581, ktorá spája dva dopravné uzly Myjavu a Nové Mesto nad Váhom**. Na území mesta pretína jeho stred v blízkosti sídliska a polikliniky, kde predstavuje veľkú záťaž životného prostredia či už z pohľadu hluku alebo zhoršovania kvality ovzdušia emisiami. Vďaka vysokému počtu nákladných automobilov a problému s ich preťaženosťou, cesta podlieha vysokej záťaži a rýchlemu opotrebeniu. V Územnom pláne mesta bol z tohto dôvodu navrhovaný južný obchvat, s presmerovaním dopravného ťahu južne od priemyselného parku Chirana, ktorý je zároveň navrhovaným opatrením v Pláne udržateľnej mobility TSK, s predpokladaným horizontom výstavby do roku 2050 a nákladmi 10,5 mil. € investora SC TSK (špecifický cieľ: *Podpora dostavby obchvatov miest*, str.115 a str.279).

Súčasným podmienkam zároveň nevyhovujú dva podjazdy pod železnicou - jeden na štátnej ceste II/581 pri vstupe do mesta od Nového Mesta nad Váhom a druhý pri výjazde z mesta smerom na Hrnčiarové. Ich prierez neumožňuje prejazd kamiónov EURO, čo do veľkej miery obmedzuje rozvojové možnosti mesta, nielen vo využití areálu bývalej tehelne. Aktuálne sú v riešení projekty na ich rekonštrukciu z prostriedkov EÚ.

Miestne komunikácie sú na území mesta Stará Turá v dĺžke 82 km a ich správu a údržbu vykonáva mestská príspevková organizácia Technické služby mesta Stará Turá, m.p.o. (TSST). Ku celkovej

¹ Terciárne centrum – v zmysle Koncepcie územného rozvoja Slovenska KURS, predstavuje terciárne centrum, také sídlo, ktoré poskytuje okolitému regiónu, širokú škálu služieb, či už v zmysle administratívnych služieb, obchodných, kultúrnych, voľnočasových a ďalších. Terciárne centrá sa vyhodnocujú na základe existencie zariadení nadmestského až nadregionálneho charakteru jednotlivých skupín občianskej vybavenosti.

² Kvartérne centrum – predstavuje sídlo, ktoré poskytuje okolitému regiónu, širokú škálu služieb s vysokou pridanou hodnotou, napr. vysoké školstvo, veda a výskum a pod.

dĺžke miestnych komunikácií je potrebné doplniť aj účelové komunikácie s tvrdým povrchom na lesných pozemkoch, ktorých údržbu vykonáva Lesotur s.r.o. v celkovej dĺžke 27 km. Celkovo miestne komunikácie v meste Stará Turá predstavujú dĺžku cca 109 km.

Tabuľka 13: Počet úsekov a plôch na miestnych komunikáciách

	Počet úsekov/plôch	Dĺžka (km)	Plocha (m2)
Komunikácie I. - IV. triedy SPOLU		108,80	549 550
Z toho :			
I.trieda		54,60	354 900
II.trieda		20,60	103 000
III.trieda		11,70	58 00
IV.trieda		21,90	32 850
Z toho:			
asfaltové		75,2	457 900
betónové		5	10 000
Námestia	1		
Parkoviská	16		13 910
Chodníky		20,80	41 570
Účelové komunikácie s tvrdým povrchom na lesných pozemkoch		27,06	

Zdroj: Mesto Stará Turá, pasportizácia miestnych komunikácií, 2022

Veľkú dĺžku siete miestnych komunikácií, ktorá je dokonca dlhšia ako v niektorých okolitých okresných mestách, podmieňuje kopaničiarsky charakter osídlenia v katastri mesta, pričom profil až okolo 40 % celkovej dĺžky miestnych komunikácií je určený výrazne kopcovitým terénom. TSST zodpovedajú zároveň za údržbu chodníkov v dĺžke približne 18 km, viac ako dvoch desiatok verejných parkovísk a troch námestí. To vplýva aj na celkové náklady na údržbu najmä v zimných mesiacoch, s vysokými nárokmi na prevádzku údržbových mechanizmov v správe Technických služieb, m.p.o.

Obrázok 1: Lesné komunikácie vo vlastníctve mesta

čís.	kat.	Názov lesnej komunikácie	dĺžka (m)	r.výstavby /rekonštruk.	stav	pozn.
1.	1L	SÚŠ-PENÁŽE-KAM. MOST-TOPOLECKÁ	8 188,4	1974	prevádzky schopná s poškodenými priepustmi	exist.projekt rekoštrukcie
2.	1L	KAM.MOST-GRÚNKA-PAVLÍKOVÁ	1 553,1	1974	prevádzky schopná s poškodenými priepustmi	exist.projekt rekoštrukcie
3.	1L	TOPOLECKÁ-NÁRCIE-KOŠÁRE	4 221,3	rekon. 2003	dobrý	
4.	1L	PRÍDOLIE-HLAVINA(depo)-GREGOR	1 893,1		dobrý	
5.	1L	HLAVINA(depo)-NÁRCIE	1 570,4	rekon. 2020	dobrý	cyklotrasa
6.	2L	POD DUBOM-RÚBANE-GRÚNE	1 415,5		prevádzky schopná s pravidenými opravami	
7.	2L	RÚBANE-LIPOVEC	963,9		prevádzky schopná s pravidenými opravami	
8.	2L	GREGOR-ZÁBUŠKOVÁ	392,1		prevádzky schopná s pravidenými opravami	
9.	2L	SLOBODNÁ	1 405,7		prevádzky schopná s pravidenými opravami	
10.	2L	GRÚNKA-KAM.JÁREK	1 259,1		prevádzky schopná s pravidenými opravami	
11.	2L	PENÁŽE-MIČOVKÁRSKE DEPO	914,8		prevádzky schopná s pravidenými opravami	
12.	2L	GAŠOVÁRSKA	2 626,5		prevádzky schopná s pravidenými opravami	
13.	2L	KUHAJDA-GAŠOVÁ	662,0		prevádzky schopná s pravidenými opravami	
SPOLU: 1L - asfaltový povrch, celoroč. prevádzka			17 426,3			
SPOLU: 2L - kamenný povrch, sezónna prevádzka			9 639,6			
SPOLU: 1L+2L			27 065,9			

Stavebno – technický stav komunikácií

Významnou dopravnou tepnou v meste Stará Turá je spomínaná cesta II/581, ktorá tvorí základnú kostru cestnej infraštruktúry mesta, s napojením na sieť miestnych komunikácií III. triedy, ako aj ďalších ťahov I. a II. triedy v rámci okresov Nové Mesto nad Váhom a Myjava. Podľa údajov Slovenskej správy ciest (SSC) sa v priebehu ostatných rokov celkový stav komunikácií najmä II. a III. triedy v okrese Nové Mesto nad Váhom, do ktorého spadá i riešené územie mesta Stará Turá, **kontinuálne zhoršuje**.

Pre porovnanie, kým v roku 2014 vykazovali cesty I. triedy v okrese Nové Mesto nad Váhom nevyhovujúci technický stav v dĺžke 15,334 km (43,25 %), do roku 2021 tu badať mierne zlepšenie na 13,336 km (37,56 %). Avšak v prípade ciest II. triedy, ktoré boli v roku 2014 vo viac ako 51,193 km (95,34 %) dĺžky vo veľmi dobrom, dobrom alebo vyhovujúcom technickom stave, sa dalo v roku 2021 takýmto stavom charakterizovať len 46,279 km (85,54 %) týchto ciest. Najhoršia situácia je v prípade ciest III. triedy, na ktorých bol v roku 2014 ich technický stav nevyhovujúci na 4,143 km (2,73 %) ich celkovej dĺžky, pričom v roku 2021 to bolo už 37,011 km (24,36 %).

Zdroje :

https://www.ssc.sk/files/documents/shv/hl_prehl_ciest_2014.pdf, str.16 a 35

https://www.ssc.sk/files/documents/shv/hl_prehl_ciest_2021.pdf, str.16 a 35

Medzi mosty s najhorším stavebno-technickým stavom v rámci Trenčianskeho kraja zaradil TSK vo svojej Regionálnej integrovanej stratégii aj tri mosty v riešenom území Stará Turá: Most ev. č. 58121-006 Paprad, Most ev. č. 58121-009 Stará Turá a Most ev. č. 58121-010 Stará Turá. (Zdroj: https://www.tsk.sk/buxus/docs/RIUSTK_ver._2.0_.pdf, str.13)

V prípade miestnych komunikácií na území mesta Stará Turá v roku 2021 vo väčšine úsekov charakterizovalo mesto ich stavebno-technický stav ako neuspokojivý, čo je spôsobené

technologickým dlhom pri údržbe komunikácií, postupným nárastom prepravných tokov a zvýšenou záťažou. Za posledných päť rokov bol obnovený približne 2,1 km ciest vo vlastníctve mesta, čo je zhruba 2,1 % z celkovej siete. Chodníky boli obnovené v dĺžke 6,5 km. Statická doprava bola zregulovaná a boli tiež vybudované nové parkoviská a cyklotrasy.
(Zdroj : MsÚ Stará Turá, útvary dopravy)

Hromadná doprava

Mesto Stará Turá nemá mestskú hromadnú dopravu. Túto funkciu zabezpečujú autobusové linky a spoje podniku SAD a. s. Trenčín so sídlom v Novom Meste nad Váhom.

Prímestské linky majú zastávky na ťažiskovej osi mesta a tiež v jednotlivých mestských častiach, pričom prepravná ponuka SAD je využívaná aj na jazdy v rámci územia mesta.

Cyklistická doprava

Priamo v centre mesta nie sú vyznačené žiadne chodníky ani zóny pre cyklistov, s výnimkou niekoľkých mobilných alebo pevných prvkov infraštruktúry pre parkovanie bicyklov pri úradoch, obchodných zariadeniach, pred areálom Chirana-Prema a pod. V územnom obvode mesta je však niekoľko desiatok kilometrov vyznačených cyklistických chodníkov, ktoré sa využívajú na cykloturistiku.

Územný plán mesta predpokladá vybudovanie cyklotrasy okolo vodnej nádrže Dubník I. a dokončenie realizácie „Podjavorinskej cyklotrasy“ s napojením mesta na Kopaničiarsku cyklomagistrálu.

Celý región Starej Turej vrátane jej širšieho okolia poskytuje výborné podmienky pre cykloturistiku. Prirodzenú „cyklodialnicu“ tu tvorí **Kopaničiarska cyklomagistrála**, prechádzajúca naprieč celým Kopaničiarskym regiónom Veľká Javorina – Bradlo, s napojením na Záhorie cez Záhorsku cyklomagistrálu a na Považie cez Vážsku cyklomagistrálu. Je tu vyznačených aj množstvo doplnkových trás prakticky do všetkých zaujímavých miest a atrakcií v regióne. Celkovo ide v tejto oblasti o viac ako **200 km vyznačených cykloturistických trás**. Značenie je formou maľovaných „C“ značiek a orientačných cyklosmeroviek.

Realizácia cyklotrás je koordinovaná s okolitými obcami a subjektmi, vrátane českej strany, čo vytvára vhodné podmienky pre **spájanie prihraničných regiónov a spoločnú propagáciu** prírodných a kultúrnych zaujímavostí v rámci celej prihraničnej oblasti. V okolí mesta Stará Turá sú cykloturistické okruhy vedené väčšinou po menej frekventovaných cestách II. a III. triedy, pričom ide o hustú sieť bezprašných ciest s vhodnými podmienkami na cykloturistiku. V regióne sú tiež veľmi vhodné podmienky pre horské bicykle, ktoré môžu používať aj pešie turistické trasy.

Vybrané cyklotrasy v okolí mesta Stará Turá :

- Kopaničiarska cyklomagistrála, dĺžka 60km (vedie z Považian do Čachtíc a Starej Turej, pokračuje popod Biele Karpaty až do Myjavy a ďalej do Senice; hlavnou atrakciou je tu najmä malebná príroda, zrúcaniny hradov a zaujímavé výhľady na Myjavské kopanice),
- Cyklotrasa okolo Javoriny, dĺžka 83 km, prevýšenie 1100 m,
- Cyklotrasa Myjavskou pahorkatinou, dĺžka 76 km, prevýšenie 870 m,
- Čachtická cyklotrasa, dĺžka 54 km, prevýšenie 170 m,
- Malokarpatská cyklotrasa, dĺžka 96 km, prevýšenie 750 m,
- Novohorská cyklotrasa, dĺžka 58 km, prevýšenie 700 m,
- Novohradská trasa, dĺžka 77 km.

Statická doprava

Mesto Stará Turá nemá vypracovaný Plán udržateľnej mobility a rovnako nemá spustený systém regulovaného parkovania.

Statická doprava je v meste Stará Turá charakterizovaná nedostatkom odstavných a parkovacích plôch v centrálnej časti mesta, najmä však v obytných častiach. Súčasný nedostatok parkovacích plôch v mestách je vyvolaný tým, že statická doprava bola v minulosti pri zabezpečovaní investičnej výstavby riešená do veľkej miery nesystémovo a bez dostatočných zodpovedajúcich prostriedkov na

jej realizáciu. Zároveň sa zvýšil počet automobilov v jednotlivých domácnostiach. Deficit parkovacích miest, najmä v oblastiach s intenzívnou zástavbou, je navyše zhoršovaný vysokým nárastom stupňa motorizácie. Pre potreby odstavovania motorových vozidiel sú okrem vybudovaných úrovňových, povrchových parkovísk využívané predovšetkým plochy miestnych komunikácií.

Na území mesta sú prevádzkované v letnom režime a v zimnom režime viaceré plochy s vymedzenými verejnými parkovacími miestami. Parkovanie na týchto miestach nie je spoplatnené.

Na území mesta v súčasnosti nie sú prevádzkované parkoviská typu P+D (park and ride) a B+R (bike and ride). Mesto nemá plochu statickej dopravy, ktorá by bola schopná plniť funkciu P+R parkoviska. Súčasný parametre autobusových liniek nepodporujú funkciu P+R.

Železničná doprava

Mesto Stará Turá spája s Novým Mestom nad Váhom jednokolažová motorová regionálna železničná trať **Vrbovce – Nové Mesto nad Váhom**. V meste sa nachádza železničná stanica a jedna zastávka v miestnej časti Paprad. Ako uvádza webové sídlo mesta, železničná doprava v meste Stará Turá v nedávnej minulosti predstavovala hlavný druh osobnej i nákladnej dopravy. Dôležitú úlohu zohrával aj podnik Chirana. Avšak po rozdelení Československa, transformácii ekonomiky a rozpade spoločnosti Chirana-Prema koncom 20. storočia, stratila železnica na význame a slúžila iba na prepravu osôb. Jej význam sa znížil aj vplyvom toho, že na hranici s Českou republikou nebol vytvorený colný prechod pre nákladnú dopravu. Osobná doprava sa preto sústredila na autobusovú dopravu, nákladnú dopravu na tejto trati prakticky úplne nahradila automobilová nákladná doprava.

Plán udržateľnej mobility TSK v rámci návrhu opatrení do budúcnosti však uvádza zámer modernizácie železničnej trate Nové Mesto nad Váhom – Stará Turá – Myjava, v predpokladanom časovom horizonte do roku 2050 a nákladmi takmer 308 mil. € investora ŽSR (Zdroj: PUM TSK, Špecifický cieľ: *Modernizácia železničnej infraštruktúry*, str.142 a str. 279), ako aj s vybudovaním Terminálu integrovanej osobnej dopravy (TIOP) Stará Turá v rovnakom časovom horizonte a nákladmi 500 tis. € investora TSK (špecifický cieľ *Vybudovanie prestupných uzlov vrátane parkovísk typu P+R*, str.148 a str. 279).

Letecká doprava

Pre leteckú dopravu sú pre mesto Stará Turá relevantné najbližšie letiská s možnosťou verejnej leteckej dopravy v Trenčíne a Piešťanoch. S týmto letiskom sa v Konceptii územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS, 2001) uvažuje ako s regionálnym letiskom, s možnosťou medzinárodnej dopravy. Dostupnosť súčasného medzinárodného letiska v Bratislave - Ivanke zo Starej Turej je cca 112 km, čo pri využití diaľnice predstavuje časovú dostupnosť cca 65 minút. V zámeroch rozvoja sa nepočíta s budovaním nových letísk, dostupnosť leteckej dopravy z riešeného priestoru sa teda nezmení.

Technická infraštruktúra

Zásobovanie vodou, kanalizácia a ČOV

Mesto Stará Turá má vybudovanú vodovodnú sieť, ktorá je zásobovaná pitnou vodou z vodných zdrojov Čachtice a Cetuna (TVS a.s.). Cieľom vodohospodárskej koncepcie mesta je vybudovať vlastné vodné zdroje, ktoré by aspoň čiastočne zvýšili sebestačnosť dodávok pitnej vody. V tejto súvislosti je v štádiu povoľovania Vodný zdroj Trstie situovaný medzi miestnou časťou Topolecká a areálom poľnohospodárskeho družstva. Vodný zdroj Trstie bude zaústený do siete prostredníctvom vodojemu Hnilíky. Miestna časť Súš má vybudovaný miestny vodovod zásobovaný z vlastného miestneho zdroja, a vzhľadom na znižujúcu sa výdatnosť zachyteného prameňa je cieľom dobudovať ďalšie záchyty v pramennej oblasti Horný Súšik a prepojiť miestnu časť Súš s vodovodom v miestnej časti Trávníky. Miestna časť Paprad je zásobovaná z Myjavského skupinového vodovodu.

Mesto Stará Turá má vybudovanú kanalizačnú sieť, ktorá je napojená na mestskú čistiareň odpadových vôd. Miestne časti mesta nemajú vybudovanú svoju kanalizačnú sieť. Splaškové vody sú

odvádzané do čistiarnie odpadových vôd, ktorá sa nachádza v meste Stará Turá. V častiach mesta bez kanalizačnej siete sa odpadové vody odvádzajú do žump a ich odvoz realizujú fekálne vozidlá do čistiarnie odpadových vôd v Starej Turej. Problémom zostáva, že časť obyvateľstva vypúšťa odpadové vody bez čistenia do miestnych tokov, prípadne netesnými nádržami prichádza k ovplyvňovaniu podzemných vôd.

V meste Stará Turá zabezpečuje podmienky na hromadné a nepretržité zásobovanie obyvateľstva a ďalších osôb pitnou vodou verejným vodovodom a podmienky na odvádzanie, čistenie a zneškodňovanie odpadových vôd verejnou kanalizáciou spoločnosť Regionálna vodárenská spoločnosť AQUATUR a.s. Stará Turá., ktorej jediným akcionárom je Mesto Stará Turá. Tieto svoje činnosti zabezpečuje na zmluvnom základe prostredníctvom prevádzkovateľa verejného vodovodu a verejnej kanalizácie, ktorým je právnická osoba spĺňajúca požiadavky na odbornú spôsobilosť a ktorej bolo udelené živnostenské oprávnenie na prevádzkovanie verejného vodovodu a verejnej kanalizácie v zmysle platných právnych predpisov.

Podľa výročnej správy tejto spoločnosti bolo v roku 2021 v katastrálnom území Stará Turá napojených na verejný vodovod 7 831 obyvateľov, pričom celkový počet odberných miest bol 1 112 (z toho 955 domácností). Spotreba pitnej vody predstavovala objem 295 983 m³.

Na verejnú kanalizáciu bolo v tom istom roku v území Starej Turej napojených 7 224 obyvateľov, pričom celkový počet odberných miest bol 633 (z toho 513 domácností, t.j. 81%). Objem odvedenej splaškovej vody predstavoval 273 282 m³ a dažďovej vody 222 723 m³, balastné a ostatné vody 427 743 m³.

Vývoj situácie za uplynulých päť rokov ukazuje nasledujúca tabuľka:

Tabuľka 14: Vývoj spotreby a odberných miest / pitná voda a kanalizácia v meste Stará Turá za roky 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
VODOVOD						
Počet obyvateľov napojených na verejný vodovod	8 347	8 265	8 159	8 077	7 995	7831
Počet odberných miest pitnej vody	1 086	1 076	1 069	1 076	1080	1112
Z toho domácností	919	901	915	923	926	955
Spotreba pitnej vody (m ³)	308 488	323 491	324 665	298 621	297 046	295 983
KANALIZÁCIA						
Počet obyvateľov napojených na kanalizáciu	7 738	7 670	7 550	7 472	7 388	633
Počet odberných miest kanalizácie	632	636	630	632	632	513
Z toho domácností	515	509	512	515	515	273 282
Objem odvedenej splaškovej vody (m ³)	300 080	303 167	308 787	291 946	289 300	222 723
Objem odvedenej dažďovej vody (m ³)	129 648	131 904	127 500	210 051	208 507	427 743
Objem odvedených balastných a ostatných vôd (m ³)	neuveďené	384 978	385 600	392 205	400 826	7831

Zdroj : Zverejnené výročné správy spoločnosti AQUATUR, a.s. za dané roky, vlastné spracovanie

Spoločnosť AQUATUR, a.s. v roku 2015 realizovala projekt „Veľká Javorina – Bradlo; odkanalizovanie mikroregiónu Stará Turá, STARÁ TURÁ – Rekonštrukcia mestskej čistiarnie odpadových vôd.“ V roku 2017 bola realizovaná rekonštrukcia odľahčovacích komôr stokovej siete v meste Stará Turá a priebežne sú uskutočňované menšie investície do údržby a obnovy vodovodnej a kanalizačnej siete.

Zásobovanie plynom

Zásobovanie plynom v meste Stará Turá je realizované z regulačnej stanice RS 4000 umiestnenej na Mýtnej ulici. Ďalšia regulačná stanica je pri bývalej kotelni. Regulačné stanice sú pripojené na vysokotlakový plynovod DN 200 PN 25 Nové Mesto nad Váhom – Bzince pod Javorinou – Stará Turá – Myjava vysokotlakovými prípojkami DN 100. V súvisle urbanizovaných častiach mesta sú vybudované strednotlakové a nízkotlakové rozvody plynu, odkiaľ sú k odberateľom vedené

pripojovacie plynárenské zariadenia. V areáli podniku Chirana je vybudovaná strednotlaková plynová distribučná sieť, ktorú prevádzkuje spoločnosť Chirana-Prema Energetika s.r.o.

Vysokotlakový rozvod plynu prechádza cez mesto práve v priestranstve vybudovaného kruhového objazdu, v križovaní ulíc Husitskej, SNP a Jiráskova, čo predstavuje kritický uzol infraštruktúry. Dĺžka plynovodu je necelých 22 km. Všetky plynovodné potrubia, nepočítajúc domové a bytové prípojky, sú vlastníctvom SPP a.s. V miestnych častiach mesta nie je vybudovaný plynovod, pričom požiadavky mesta na plynifikáciu častí Paprad a Topolecká, neboli realizované z dôvodu ekonomickej neefektívnosti, resp. slabej návratnosti predpokladaných investícií.

Podľa územného plánu mesta, sa v súvislosti s rozvojovými plánmi mesta nepredpokladá taký nárast odberu plynu, ktorý by vyžadoval významnejšie investície do vysokotlakového plynovodu, strednotlakových rozvodov či zvyšovania prepravných výkonov regulačných staníc. Je to aj s ohľadom na zámyery mesta uskutočňovať opatrenia na zníženie energetickej náročnosti a zvyšovanie podielu alternatívnych zdrojov energie pri výrobe tepla, na ktorej sa v súčasnosti najväčšou mierou podieľa práve plyn. Aj v súvislosti s krízou pri dodávkach plynu, ktorú aktuálne vyvolal vojnový konflikt Ruska proti Ukrajine, sa ukazuje potreba a nevyhnutnosť diverzifikácie energetických zdrojov.

Verejné osvetlenie

V meste Stará Turá bol v minulosti vypracovaný energetický audit verejného osvetlenia, na základe ktorého sa postupne realizuje odporúčaná rozsiahla rekonštrukcia. Ide najmä o výmenu starých energeticky náročných svietidiel za úspornejšie a výmenu zastaralého, vo viacerých prípadoch zahrdzaveného vedenia a stĺpov postupne v jednotlivých vetvách verejného osvetlenia.

V roku 2011 bola v rámci projektu Centrálnej mestskej zóny zrekonštruovaná vetva v centre mesta, s osadením nových halogenidových svietidiel. V rokoch 2013-2015 bola zrealizovaná I. a II. etapa rekonštrukcie verejného osvetlenia zo štrukturálnych fondov EÚ. Pôvodných 846 ks svietidiel bolo vymenených za nové LED svietidlá a zároveň bola sústava verejného osvetlenia doplnená o 233 ks nových svetelných miest na betónových stožiaroch. V rámci projektu boli tiež pôvodné rozvádzače doplnené o inteligentné riadiace jednotky so záznamom informácií o spotrebe sústavy, s diaľkovým riadením a reguláciou. Systém riadenia a monitorovania verejného osvetlenia mal znížiť na náklady na osvetlenie a tiež na údržbu sústavy, pričom správca sústavy mal na základe informácií z ovládacieho softvéru získať možnosť prijímať presné informácie o poruchách.

Na základe projektu bola:

- úspora elektrickej energie na prevádzku verejného osvetlenia v objeme približne 1 141,18 GJ/rok,
- dosiahnutie spoľahlivej prevádzky sústavy verejného osvetlenia,
- modernizácia a unifikácia svietidiel a výložníkov,
- nižšia produkcia emisií CO₂ a v neposlednom rade aj
- zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách v nočných hodinách.

Tepelné hospodárstvo (centrálne zásobovanie, individuálne zdroje)

Mesto Stará Turá má vypracovanú koncepciu rozvoja tepelného hospodárstva v zmysle zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike (a metodického usmernenia MH SR č. 952/2005-200). Podľa tohto zákona, v súlade s dlhodobou koncepciou Energetickej politiky Slovenskej republiky, má každá obec s viac ako 2500 obyvateľmi - ak na jej území pôsobí dodávateľ alebo odberateľ, ktorý rozpočítava množstvo dodaného tepla konečnému spotrebiteľovi - povinnosť zabezpečiť vypracovanie takejto koncepcie.

Zásobovanie teplom, t.j. výrobu a dodávku tepla v meste Stará Turá realizuje v bytovo-komunálnej oblasti najmä spoločnosť TECHNOTUR, s.r.o., a to vo vlastných tepelných zdrojoch a prostredníctvom vlastných tepelných rozvodov. Tie spoločne vytvárajú sústavu centrálného zásobovania teplom v meste Stará Turá (SCZT Stará Turá). Časť sústavy prešla modernizáciou v súlade so schválenou koncepciou tepelnej energetiky mesta Stará Turá. Teplo sa vyrába výlučne na báze spaľovania

naftového zemného plynu. Štruktúra jednotlivých odberných miest je tvorená z obytných domov, základných a materských škôl, inštitúcií, zdravotníckych, sociálnych a kultúrnych objektov a pod.

Podnikateľské subjekty sú zásobované teplom prevažne z vlastných zdrojov, najmä plynových kotolní.

Individuálna bytová zástavba je situovaná prevažne v okrajových častiach mesta. V Starej Turej a osadách patriacich do Starej Turej sa nachádza 1 548 domov, v ktorých je úhrnom vyše 4100 bytových jednotiek. Teplo na vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody zabezpečujú vlastné kotly na zemný plyn, domy v osadách sú vykurované tuhým palivom, lokálnymi vykurovacími telesami alebo ústredným vykurovaním na tuhé palivo.

V budúcnosti sa uvažuje s osadením kompaktných odovzdávacích staníc na odberných miestach z výmenníkovej stanice číslo 3 na Ulici gen. M.R.Štefánika a stanice číslo 5 na Dibrovovej ulici s tým, že bude potrebné projektovo navrhnuť budúcu trasu kanála okolo hotela Lipa alebo zostane zachovaná pôvodná trasa. Po dokončení týchto zmien sa bude realizovať rekonštrukcia centrálnej plynovej kotolne.

Územný plán mesta Stará Turá uvádza, že do roku 2025 je možné docieľiť 20% podiel alternatívnych zdrojov na zásobovaní teplom. V súčasnosti má mesto Stará Turá možnosť využiť drevnú hmotu z vlastných lesov o objeme 5 – 6 tis. m³ na výrobu elektrickej energie a tepla (kogeneračná jednotka) a zvýšiť tak efektívnosť a nezávislosť tepelného hospodárstva mesta.

Telekomunikácie (internet, optika)

Územie mesta Stará Turá vrátane okrajových častí je kompletne pokryté telekomunikačnou sieťou. Pre internet je používaný aj káblový rozvod TV signálu spoločnosti UPC. Televízny signál vysielaný vzdušnou cestou pokrýva vysielateľ na vrchu Veľká Javorina. Jeho výhodná poloha zaručuje veľmi efektívny zdroj a tiež ďaleký príjem signálu. Prioritnou oblasťou pokrytia je región Myjavskej pahorkatiny, Dolné Považie a Záhorie. Presahy umožňujú prijímať signál i na Hornom Považí, Hornej Nitre a vo veľkej časti Podunajskej nížiny. Veľké presahy sú na Moravu, do Rakúska i Maďarska.

Okrem televízneho signálu je kataster z väčšej časti pokrytý aj signálom mobilných telefónnych sietí (Orange Slovensko, a.s. Slovak Telekom, a.s. a O2 Slovakia, s.r.o.). V blízkosti centra mesta sa nachádza pošta s rozsiahlymi doručovacími rajónmi súvisiacimi s kopaničiarskym charakterom osídlenia. Vo všetkých miestnych častiach je dostupný mestský rozhlas s modernizovanou centrálnou ústredňou umiestnenou na mestskom úrade. Do budúceho obdobia je plánovaná modernizácia vybavenia (menšie ústredne) v miestnych častiach, aby bolo možné zabezpečiť hlásenia centrálnu z jedného bodu.

Rozvojové plochy

Po regresii strojárkeho priemyslu, ku ktorej došlo na konci 90-tych rokov minulého storočia sa región nachádzal v ekonomických problémoch a zaznamenal vysokú mieru nezamestnanosti. Širšie územie a jeho rozvoj ovplyvňuje aj významná priemyselná zóna nachádzajúca sa v Novom Meste nad Váhom.

Rozvojové plochy podrobne definuje územný plán mesta. Územie mesta má k dispozícii dostatok priestoru pre ďalšiu výstavbu a rozvoj, či už v oblasti bytovej, občianskej, spoločenskej alebo priemyselnej vybavenosti. Je preto možné uvažovať o rozširovaní individuálnej bytovej výstavby, vzniku polyfunkčných objektov ako aj o rozvoji súvisiacom s rozširovaním činností malých a stredných podnikateľských subjektov v oblasti služieb a výroby a pod.

Územný plán navrhuje okrem iného zmenu funkčného využitia územia lokality Malé a Hrubé Široké z priemyselnej výroby na individuálnu bytovú výstavbu. S bytovou výstavbou sa počíta tiež v lokalitách Trávniky a Hnilíky. Vo väzbe na existujúce zastavané územie sa navrhuje nová bytová výstavba aj v severnej a západnej okrajovej časti mesta, čo by si však vyžiadalo nové dopravné okružné prepojenie, nakoľko sú situované sčasti za železničnou traťou. Ďalej sa pre bytovú výstavbu s istými obmedzeniami výhľadovo navrhuje aj časť plôch na Drahom vrchu a v lokalite Nad Dubníkmi. Navrhuje sa tiež intenzifikácia zástavby v rámci zastavaného územia, v rámci záhrad rodinných domov alebo existujúcich zastavaných plôch a nádvorí – dostavbami a nadstavbami existujúcich objektov do maximálneho percenta zastavanosti povoleného pre jednotlivé regulačné bloky, ktorú je možné vo väčšine prípadov dosiahnuť bez nárokov na dodatočné investície do dopravného a technického vybavenia.

Limity využitia územia

Limity dopravného vybavenia

Za limity využitia územia dopravného vybavenia z hľadiska územno-technického možno považovať ochranné pásma :

- cestných komunikácií,
- železničných tratí a vlečiek,
- lanových dráh,
- a pod.

Regulatívy a zásady dopravného vybavenia, ochranné pásma a ďalšie informácie v tejto oblasti sú špecifikované v Územnom pláne mesta Stará Turá.

Limity technického vybavenia

Za limity využitia územia technického vybavenia z hľadiska územno-technického možno považovať ochranné pásma :

- vodohospodárskych prvkov,
- prvkov infraštruktúry elektrickej energie,
- elektronických komunikácií,
- zariadení prvkov plynárenskej infraštruktúry,
- zariadení tepelného hospodárstva,
- ostatných zariadení technickej infraštruktúry
- ložísk nerastov,
- pohrebísk,
- vojenských objektov,
- a pod.

Regulatívy a zásady technického vybavenia a bližšie informácie k nim sú podrobne špecifikované v Územnom pláne mesta Stará Turá.

Limity nevyužívanej infraštruktúry (brownfieldy)

Okrem zmapovaných priemyselných areálov sa na území mesta Stará Turá nachádzajú aj iné, v celkových analýzach nezmapované lokality, ktoré svojou rozlohou a funkčným zameraním ovplyvňujú formovanie príľahlých území. Môže ísť o menšie alebo samostatné jednotky priemyselnej a stavebnej výroby, podnikateľských aktivít a skladov prevažne lokálneho charakteru.

V tejto súvislosti je relevantný materiál „Koncepcia mestského rozvoja SR do roku 2030“ (ďalej aj ako „Koncepcia“), spracovaný Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky (MDV SR) a schválený vládou SR v roku 2018. Jedným zo štrukturálnych opatrení, ktoré koncepcia obsahuje, je aj úloha „Analyzovať prekážky v zhodnocovaní nevyužívaných a zanedbaných území v intraviláne miest a navrhnúť podporné opatrenia“. Takéto územia sa často označujú aj pojmom „brownfield“.

Pre účely Koncepcie boli pod pojmom „brownfield“ zadefinované také nehnuteľnosti (pozemok, objekt, areál), ktoré:

- sú zanedbané, opustené alebo nedostatočne využívané;
- sú pozostatkom predchádzajúceho užívania, zaniknutej aktivity;
- majú skutočné alebo potenciálne problémy s kontamináciou;
- pre svoje ďalšie prospešné využívanie vyžadujú intervenciu.

Ďalej boli brownfieldy kategorizované podľa ekonomického potenciálu na :

- rozvoja schopné – rozvoj je rentabilný a možný za bežných trhových podmienok;
- potenciálne rozvojové – obnova je na hranici rentability a riskantná, možná formou spolupráce verejného a súkromného sektora;

- s nákladovou medzerou – regenerácia je nerentabilná, vyžaduje verejnú podporu formou dotácií alebo iných opatrení.

Ako vyplýva z textu uvedeného vyššie, v takejto štruktúre sa nevyužívané plochy na území mesta Stará Turá neevidujú. Preto ak hovoríme o potrebe systematickej podpory revitalizácie brownfieldov, je nutné takéto štruktúry v prvom rade identifikovať. K tomu bude vhodné zapojenie partnerov na rôznych úrovniach. Zámerom je prioritizovať revitalizáciu zanedbaných a nevyužívaných území v súlade s Koncepciou a vytvoriť podmienky pre systematickú podporu obnovy zanedbaných a nevyužívaných území a objektov v intraviláne mesta.

1.4 PRÍRODNO-ENVIRONMENTÁLNA ANALÝZA

V prípade údajov uvedených v tejto kapitole, ktoré nepodliehajú výrazným zmenám v priebehu času (geomorfologické, morfometrické údaje a pod.) sú zhrnutím, zostručením, prípadne prenosom informácií, ktoré sú podrobnejšie popísané v koncepcných dokumentoch ako ÚPN mesta Stará Turá, PHSR mesta Stará Turá alebo iných verejne dostupných zdrojoch.

Ekosystémové služby

Pravdepodobný budúci vývoj klímy znamená aj pre oblasť Starej Turej, že bude nevyhnutné očakávať dôsledky globálnej zmeny klímy. Ich prejavy sú v náraste priemerných teplôt, poklese zrážkových úhrnov, snehovej pokrývky a poklese relatívnej vlhkosti vzduchu. Pravdepodobne pôjde aj o prehlbovanie extrémov prejavujúcich sa v intenzite zrážok a povodní a naopak, dlhotrvajúcich období sucha, so sprievodným javom poklesu prietoku riek a zníženia pôdnej vlhkosti.

Za tejto situácie je nevyhnutné prijímať účinné opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy, predovšetkým v podobe zelenej a modrej infraštruktúry v sídelnom prostredí, ktorá má zároveň potenciál posilniť ekonomickú výkonnosť územia.

Prvky zelenej infraštruktúry ako sú parky, zeleň v zástavbe, komunikáciách, cintorínoch, brehové porasty, chmeľnice, záhradkárske oblasti, trvalo trávnaté porasty, nelesná drevinová vegetácia, remízky, neudržiavaná zeleň, lesné porasty, orná pôda, a pod. majú potenciál regulovať mikroklimu, zabezpečovať cirkuláciu vzduchu, tlmiť nárazový vietor, znižovať prašnosť a hlučnosť, filtrovať vodu, znižovať riziko povodní po privalových dažďoch, znižovať energetickú náročnosť (formou tienenia v lete, a tepelnej izolácie v zime) ako aj prispievať k ukladaniu uhlíka vo vegetácii a pôde (uhlík je zložkou hlavného skleníkového plynu CO₂), chrániť pôdu a zabraňovať jej erózii. Prvky modrej infraštruktúry ako zberné jazierka, prirodzené a umelé vodné toky, kanály, fontány, mokrade, malé vodné plochy a pod., takisto napomáhajú regulácii mikroklimy, odtoku vody i zvyšovaniu kvality ovzdušia.

Okrem uvedených regulačných funkcií, poskytujú zelená a modrá infraštruktúra aj ďalšie ekosystémové služby za aké sa považujú kultúra, rekreácia, oddych a iné služby s priaznivým účinkom na zdravie a psychiku miestneho obyvateľstva, a rovnako aj podporné služby ako je cyklus živín, produkcia kyslíka (fotosyntéza), produkčné funkcie v prípade ovocných a zeleninových záhrad a pod.

Uvedené ekosystémové služby majú pozitívne dopady aj na ekonomiku mesta a obyvateľov. Znižujú energetické náklady na klimatizáciu, resp. ochladzovanie v lete a naopak na vykurovanie v zime, zatriktívňujú územie, čím sa zvyšuje bonita pozemkov a budov, a v neposlednom rade stabilizáciou prostredia napomáhajú eliminácii nákladov na odstraňovanie následkov nepredvídaných prírodných udalostí a katastrof v mestách (povodne, veterné smršte, erózie pôdy a pod.).

Geomorfológia územia

Riešené územie sa geomorfologicky zaraďuje do Alpskohimalájskej sústavy a podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty, oblasti Slovensko-Moravské Karpaty, celkov Biele Karpaty, Myjavská pahorkatina a oddielu Javorinská hornatina. V riešenom území sa vymedzuje hornatina Bielych Karpát zasahujúca severnú tretinu územia a pahorkatina v centrálnej a južnej časti. Nadmorská výška riešeného územia je v rozpätí od 252 m. n. m. do 950 m. n. m., t.j. výškový rozdiel je tu takmer 700 m. Centrum mesta Stará Turá sa nachádza v nadmorskej výške 279 m. Najvyšším vrchom Bielych Karpát je Veľká Javorina, s priemernou sklonitosťou svahov 14° – 24°. V ostatnej časti hornatiny je sklonitosť svahov 6° – 14°. Myjavská pahorkatina má členitosť s výškovými rozdielmi od 31 do 100 m. Vyznačuje sa sieťou širších, úvalinových až kotlinovitých dolín a širokých paralelných chrbtov. Na pahorkatine je najvyššou kótou Brezina (590 m n.m.) a Dubník (358 m n.m.). Celkovo je prevládajúci sklon územia zo severu na juh.

Flóra a fauna

Na základe Geobotanickej mapy ČSSR a jej textovej časti (Michalko a i., 1986) katastrálne územie Starej Turej „zaraďujeme do 7 základných vegetačných jednotiek. Nachádzajú sa tu :

- javorovo-jaseňovo-lipové lesy,
- bukové lesy vápnomilné,
- dubovo-cerové lesy, pozdĺž bukových lesov pri Papradi, medzi potokmi Trstie a Brezovský potok, v okolí Krásneho vrchu a na vrchu Brezina;
- bukové lesy kvetnaté, s výskytom na severe katastra; ide o najkvalitnejšie a najproduktívnejšie lesné porasty s vysokým výnosom; niektorých bol zvýšený podiel dreviny smrek z umelého zalesňovania,
- bukové lesy kvetnaté podhorské,
- lužné lesy podhorské a horské, pozdĺž vodných tokov; prevažne odlesnené a nahradené ornou a zastavanou pôdou.
- dubovo hrabové lesy karpatské; boli vyklčované a premenené na ornú pôdu.

Z veľkých cicavcov sú v katastrálnom území zastúpené početné stavy srnčej a jelenej zveri, diviacej, muflónej, danielovej zveri. Je tu zaznamenaný aj pravidelný výskyt lišky obyčajnej, kuny lesnej a veverice obyčajnej. Vtáctvo je zastúpené najmä viacerými druhmi sýkoriek, ale aj výskytom sláviky obyčajného. Z dravcov tu nachádzajú zázemie sokol myšiars a myšiak hôrny. V lesnej krajine hniezdi taktiež chránený bocian čierny. Z poľovníckeho hľadiska stojí za zmienku aj výskyt zajaca poľného, bažanta obyčajného či kačice divej. Z rýb sa vo vodných tokoch darí čerebľi potočnej, pstruhovi potočnému a mnohým iným. Vo vodnej nádrži sa vyskytujú kapry a zubáče.

Ovzdušie

Kvalita ovzdušia na území mesta v súčasnosti nie je výraznejšie narušená, keďže hlavný zdroj znečistenia z minulosti, spaľovňa nebezpečného odpadu, tu ukončil svoju činnosť. Podľa územného plánu mesta, v Starej Turej sa v súčasnosti nachádza viac ako tridsať stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia, veľké zdroje sa na území katastra nenachádzajú. Znečistenie ovzdušia je spôsobované aj kúrením uhlím v rodinných domoch na kopaniciach. Tento problém je možné vyriešiť modernizáciou vykurovacích technológií v jednotlivých miestnych častiach Starej Turej.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že v súčasnosti ubúda rozsah znečistení z energetických zdrojov, avšak pribúdajú zdroje znečistenia z dopravy, nakoľko významným zdrojom znečistenia ovzdušia sú mobilné zdroje - automobilová doprava produkujúca škodliviny z prevádzky spaľovacích motorov (CO, NOx, prchavé uhľovodíky). Plán udržateľnej mobility TSK preto odporúča v rámci monitoringu kvality ovzdušia zaviesť v Starej Turej meranie kvality ovzdušia v rizikových oblastiach z hľadiska expozície obyvateľov imisiám z dopravy, pričom meranie sa má zamerať na suspendované prachové častice PM 10 a PM 2,5. (Zdroj: PUM TSK, str.266)

Čo sa týka situácie v širšom regióne, podľa údajov SHMÚ za rok 2020, limitné hodnoty priemernej ročnej priemernej dennej koncentrácie pre PM10 neboli v Trenčianskom kraji prekročené, rovnako ako limitné hodnoty pre NO₂, SO₂, CO, benzén a PM_{2,5}. (Zdroj: SHMÚ, Správa o kvalite ovzdušia v SR za rok 2020). Rovnako okres Nové Mesto nad Váhom sa neradí do zoznamu zaťažených území, ustanovených Vyhláškou MŽP SR č. 112/1993 Z. z. a takisto ani nehraničí s oblasťami vyžadujúcimi osobitnú ochranu ovzdušia. V samotnom okolí Starej Turej sa nenachádzajú veľké zdroje znečistenia ovzdušia a riešená oblasť patrí medzi územia stredne zaťažené najmä priemyselnou výrobou a dopravou.

Voda

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Kvalita povrchových vôd je v riešenom území čiastočne ovplyvňovaná ľudskou činnosťou, avšak ich analýzy sa nevykonávajú, nakoľko v záujmovom území sa nenachádza vodný tok, ktorý je sledovaný a hodnotený z hľadiska kvality vody. (Analýzy sú vykonávané len na vodných nádržiach s objemom nad 1 mil. m³ a veľkých vodných tokoch, ku ktorým Topolecký potok a Trstie nepatria.). Pravidelná analýza kvality podzemných vôd sa takisto nevykonáva.

Zdrojom pitnej vody pre zásobovanie mesta Stará Turá pitnou vodou sú vodné zdroje v Cetune a Čachticiach (TVK, a.s.) Cieľom vodohospodárskej koncepcie mesta je vybudovať vlastné vodné zdroje, ktoré by aspoň čiastočne zvýšili sebestačnosť dodávok pitnej vody. V tejto súvislosti je v štádiu povoľovania Vodný zdroj Tŕstie situovaný medzi miestnou časťou Topolecká a areálom poľnohospodárskeho družstva. Vodný zdroj Tŕstie bude zaústený do siete prostredníctvom vodojemu Hnilky. Miestna časť Súš má vlastný miestny vodný zdroj, avšak vzhľadom na znižujúcu sa výdatnosť zachyteného prameňa je cieľom dobudovať ďalšie záchyty v pramennej oblasti Horný Súšik. Kvalita prameňa je pravidelne monitorovaná podľa platnej legislatívy.

V riešenom území ani bezprostrednom okolí Starej Turej sa nenachádzajú minerálne pramene. V rámci okresu Nové Mesto nad Váhom, do ktorého riešené územie spadá, je evidovaných sedem prameňov (Bošáca – prameň Za tehelnou a Jastrabská, Modrová – Kyslá voda, Nová Bošáca – Prameň za Predpolomou, prameň v záhrade A.Vráblika, Kadlub a Daštinská kyselka). Zdroj: http://old.sazp.sk/slovak/struktura/ceev/DPZ/pramene/nm/zoznam_nm_okres.html

Lesný a pôdny fond

Ochrana pôdy ako zložky životného prostredia sa uplatňuje najmä prostredníctvom zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Tento zákon ustanovuje ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú: produkcia biomasy, filtrácia, neutralizácia a premena látok v prírode, udržiavanie ekologického a genetického potenciálu živých organizmov v prírode a v neposlednom rade ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie a to hlavne poľnohospodárskej pôdy zaradenej podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do 1. – 4. kvalitatívnej skupiny (triedy kvality).

V riešenom území katastra Stará Turá sa nachádzajú pôdy zaradené podľa BPEJ (bonitované pôdno-ekologické jednotky) do kvalitatívnej skupiny 5. - 9., ktoré nie sú podľa uvedeného zákona osobitne chránené.

Lesné plochy s výmerou 2068,53 ha sa na celkovej výmere katastrálneho územia Stará Turá (5094 ha) podieľajú 40,6 %. Lesy mesta Stará Turá o výmere 1873 ha sa rozprestierajú v lesných oblastiach Biele Karpaty a Myjavská pahorkatina v rozpätí nadmorských výšok 260 - 925 m.n.m. Z väčšej časti ich tvorí (81%) súvislý komplex lesných porastov v pohorí Bielych Karpát v oblasti pod najvyšším vrchom Bielych Karpát - Veľkou Javorinou (970 m.n.m.) s typickým geologickým podložím karpatským flyšom a dva komplexy dubových bučín a bukových dúbav v Myjavskej pahorkatine s nadmorskými výškami 300 – 500 m.n.m.

Vertikálna zonácia lesov je veľmi pestrá. Na obhospodarovanom území sa vo výškovom vegetačnom profile vyskytujú lesné vegetačné stupne 2. až 5. Najrozšírenejším je 4. lesný vegetačný stupeň so zastúpením hlavne živých a sviežich bučín (HSLT 411 a 410). Lesné spoločenstvá majú do veľkej miery zachované pôvodné drevinové zloženie s dominantným zastúpením buka ako hlavnej dreviny (68%). Z ďalších hospodársky významných drevín je zastúpený dub (9%) a smrek (13%). Zvyšok tvoria ostatné dreviny smrekovec, javor, jaseň, ojedinele jedľa, atď.

Priemerný ročný úhrn zrážok za obdobie 1951-1980 bol 750 mm, za poslednú dekádu sa znížil na 652 mm. Zrážky sú mnohokrát intenzívne a nerovnomerne rozložené počas roka. Lesná pôda povrchovo rýchle rozmoká, avšak celkové vsakovanie do spodných vrstiev je pomalšie. Problematický je taktiež povrchový odtok z územia najmä po približovacích trasách, kde spôsobuje eróziu pôdy. Pri dlhotrvajúcom podmáčaní lesnej pôdy a nízkej statickej stabilite lesných porastov dochádza permanentne vyvracaniu jednotlivých stromov i celých skupín. Dlhé periódys sucha taktiež oslabujú celkovú vitalitu lesného ekosystému a sucho je výrazným stresovým faktorom lesných drevín.

Na väčších plochách kopaníc, na svahoch, a tiež na prechodných častiach medzi oráčinovou a lesnou krajinou sa vyskytujú spoločenstvá stepného typu.

V odlesnenej časti územia na poľnohospodárskej pôde je časť plôch evidovaných ako trvalé trávne porasty. Ide o nesúvislé porasty krovinej a nelesnej vegetácie na podhorských lúkach, ktoré sa vyznačujú nenahraditeľnými krajinotvornými, refugiálnymi (migrácia rastlín a živočíchov),

pôdoochrannými, mikroklimatickými, pufracími, hydrickými a inými funkciami. Trvalé trávne porasty majú výmeru 923,74 ha, t. j. 18,13 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Orná pôda s výmerou 1346,51 ha tvorí približne polovicu výmery poľnohospodárskej pôdy (53,6%) a 26,4 % celkovej výmery katastrálneho územia.

Na poľnohospodárskej pôde kopaníc a v ich blízkosti sa nachádzajú aj trvalé kultúry, predovšetkým ovocné sady. Tradične ide o extenzívne sady s vegetáciou lúčnych porastov a iných drevín. Časť z nich sa už neobhospodaruje. Ovocné sady s výmerou 85,88 ha, predstavujú 1,69 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Výmera viníc je 9,3 ha, čo je zanedbateľný rozsah.

Verejná zeleň

V zastavanom území mesta Stará Turá nie sú rozsiahlejšie plochy verejnej zelene. Parková zeleň a krajinárske parkové úpravy sú prítomné predovšetkým vo verejnom parku pri autobusovej stanici na námestí A. Schweitzera a na mestskom cintoríne Na Dráhach. Takisto na verejných priestranstvách sídlisk nájdeme verejnú zeleň s rôznorodou drevinovou skladbou, pričom v najväčšom rozsahu sú tu zastúpené lipa, javor, smrek, borovica a tuja. Najkvalitnejšie porasty lipy sa nachádzajú na cintoríne, kvalitné borovice a smrek sa nachádzajú pri podniku Chirana. Verejný park sa zase vyznačuje kvalitnými porastmi duba, borovice a smreka. Ostatnú vegetáciu v zastavanom území tvorí synantropná vegetácia, predovšetkým ako súčasť úžitkových či okrasných záhrad a plôch pri rodinných domoch. V blízkosti mesta sú umiestnené viaceré záhradkárske osady a rekreačné chatky, a to najmä v lokalitách Dubník a Chrásnatá. Záhrady majú celkovú výmeru 155,28 ha, čo je 3,04 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Za bývalým internátom sa nachádza prirodzená málo udržiavaná zeleň, ktorá tvorí nárazníkovú zónu od železnice. Zeleň sa nachádza i v okolí vodného toku pretekajúceho priamo centrom mesta. Táto zeleň pomáha zmierňovať teplotné výkyvy počas horúceho leta.

Hluk

Hluk je jedným z faktorov, ktoré zaťažujú životné prostredie obyvateľov, ale tiež živočíchov. Produkovaný je predovšetkým priemyselnými prevádzkami a dopravou. Výraznými zdrojmi hluku sú aj dopravné koridory s vysokými intenzitami premávky. V riešenom území taký predstavuje najmä cesta II. triedy č. II/581 Nové Mesto nad Váhom – Myjava na úseku prechádzajúcom zastavaným územím mesta, v ktorom zasahuje obytné územie. Hodnoty hluku dosahujú 60–70 dB.

Na zvyšovanie hlukovej záťaže prostredia negatívne pôsobí aj železničná doprava, ktorá je však pre situáciu v riešenom území málo relevantná.

Žiarenie (radón)

Z hľadiska ochrany pred nepriaznivými vplyvmi radónu boli začiatkom 90-tych rokov vypracované mapy radónového rizika. Podľa týchto podkladov sa v oblasti Starej Turej vysoké radónové riziko nevyskytuje, t.j. miera prirodzenej rádioaktivity tu nie je vysoká. 54,5% referenčného územia je zaradené do oblasti s nízkym radónovým rizikom, zvyšná časť do oblasti so stredným radónovým rizikom.

Odpadové hospodárstvo (systém zberu, zberné dvory, separácia, recyklácia)

Odpady a odpadové hospodárstvo

Odpady v krajine sú výrazným stresovým faktorom, nakoľko ide o hromadenie cudzorodých, umelých látok, nepriaznivo ovplyvňujúcich prirodzené ekosystémy. Ich nepriaznivé, stresové pôsobenie na krajinu má svoje prejavy v plošnom zábere prirodzených ekosystémov dôsledkom ukladania odpadov, kontaminácii prírodných zdrojov, zdrojov povrchových a podzemných vôd, pôdy, a tiež prašnosťou, zdrojom bakteriologických nákaz a pod. Mnoho skládok odpadu sprevádzajú tiež procesy samovznietenia a tlenia, čo je nebezpečné najmä pre prvky ÚSES. K tvorbe odpadu okrem priemyslu a poľnohospodárstva významnou mierou prispieva aj obyvateľstvo.

Povinnosťou miest je zabezpečovať na svojom území likvidáciu komunálneho odpadu pochádzajúceho od fyzických aj právnických osôb, ktorí majú na území mesta trvalý či prechodný pobyt, sídlo, miesto podnikania alebo prevádzku. Podľa zákona č. 79/2015 o odpadoch je mesto povinné zabezpečiť triedenie zberu komunálnych odpadov pre papier, plasty, kovy, sklo a viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky, a tiež umožniť organizácii zodpovednosti výrobcov (ďalej len „OZV“) pre obaly na jej náklady zber vytriedených zložiek komunálnych odpadov, na ktoré sa uplatňuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, a to na základe zmluvy s mestom. Mesto Stará Turá pre takúto spoluprácu vybralo OZV - spoločnosť Asekol s.r.o.. Zákon takisto ukladá mestu povinnosť zaviesť aj triedený zber biologicky rozložiteľných odpadov (ďalej len „BRO“).

Nakladanie s odpadmi vrátane komunálneho odpadu zabezpečuje na území mesta Stará Turá mestská príspevková organizácia Technické služby mesta Stará Turá. Podrobný systém nakladania s odpadom na riešenom území mesta je ustanovený Všeobecným záväzným nariadením Mesta Stará Turá číslo 5/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území mesta Stará Turá.

Zber, vývoz a uloženie komunálneho odpadu sa na území mesta realizuje z rôznych druhov zberných nádob: 120 l žlté QR kódom označené vrecia, 110 l, 120 l, 240 l, 660 l, 770, 1100 l a 1300 l veľkoobjemové kontajnery, uličné odpadové nádoby, nádoby na bioodpad, nádoby na psie exkrementy a nádoby na triedený odpad. V miestnych častiach bola časť domácností vybavená kompostérmi na likvidáciu bioodpadu.

Pre občanov mesta je k dispozícii aj zberný dvor, ktorý sa nachádza na ulici Stará tehelná 21, ktorý zároveň slúži aj ako kompostáreň pre zhodnotenie BRO.

Tabuľka 15: Objem komunálneho odpadu dovezeného na skládku odpadov (t)

rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Objem odpadu	1636,60	1642,08	1626,68	1592,85	1598,41	1410,67	--

Zdroj : Mesto Stará Turá, 2022

Podľa toho istého zdroja dosahoval podiel triedeného odpadu nasledovné hodnoty :

Tabuľka 16: Podiel triedeného zberu na celkovom množstve odpadu (%)

rok	2018	2019	2020	2021	2022
Podiel triedeného odpadu	45,76	51,32	50,01	56,48	--

Zdroj : Mesto Stará Turá, 2022

Za rok 2021 sa v meste Stará Turá celkovo vyprodukovalo 4280,65 ton komunálneho odpadu, čo je oproti roku 2016 nárast o 272,89 ton. Podiel triedeného odpadu na oproti roku 2018 (45,76 %) zvýšil do roku 2021 na 56,48 %.

Celé množstvo komunálneho odpadu vyprodukovaného v meste Stará Turá bolo uložené na skládke odpadu v lokalite Kostolné. Prevádzkovateľom skládky je Kopaničiarska odpadová spoločnosť, s.r.o.

Na území mesta sa nenachádzajú neriadené nelegálne skládky odpadu. Nachádza sa tu skládka nebezpečného odpadu v lokalite Drahý vrch, ktorá bola monitorovaná Ministerstvom životného prostredia SR a v súčasnosti je určená na sanáciu. Ďalej sa v riešenom území nachádza skládka inertného odpadu v lokalite Drgoňova Dolina a skládka komunálneho odpadu v lokalite Paľčekové. Obe tieto skládky sa v súčasnosti už nevyužívajú.

Z pohľadu budúcnosti bolo pre mesto potrebné vytvoriť dlhodobú koncepciu nakladania s odpadmi, ktorá bude reflektovať nastupujúce globálne výzvy na znižovanie objemov skládkovaného odpadu a naopak zvyšovanie efektivity zhodnocovania odpadov, tzn. jeho recyklácie, up-cyklácie a energetického zhodnocovania.

Podiel zložiek komunálneho odpadu v meste Stará Turá za rok 2021 je nasledovný (v tonách):
ZKO 1410,67, kovy 642,70, BRKO 947,36, papier 274,83, objemný odpad 473,05, sklo 180,85, plasty 90,61, DSO 0, elektroodpad 38,92, textil 61,63, obaly z kovov 33,99, VKM 12,48 .

Podiel zložiek komunálneho odpadu v meste Stará Turá na obyvateľa za rok 2021 je nasledovný (v tonách):
ZKO 0,16, kovy 0,07, BRKO 0,11, papier 0,031, objemný odpad 0,054, sklo 0,020, plasty 0,010, DSO 0, elektroodpad 0,0045, textil 0,007, obaly z kovov 0,004, VKM 0,0014.

Predikcia zloženia komunálneho odpadu na obyvateľa v meste Stará Turá v roku 2035 je nasledovná (v tonách):
ZKO 0,10, kovy 0,05, BRKO 0,15, papier 0,035, objemný odpad 0,040, sklo 0,03, plasty 0,08, DSO 0, elektroodpad 0,0035, textil 0,0010, obaly z kovov 0,002, VKM 0,0015.

Prognóza produkcie komunálneho odpadu v meste Stará Turá do roku 2035 je nasledovná (v tonách):
zmesový komunálny odpad 1232 t, vytriedený odpad 2618 t.

Limity využitia územia (prírodno-environmentálne limity, NATURA, biotopy, biocentrá, biokoridory, národná sieť chránených území)

Limity využitia z hľadiska prírodno-environmentálneho sú detailne popísané v Územnom pláne mesta Stará Turá. Materiál obsahuje informácie o prvkoch v rámci chránených veľkoplošných a maloplošných území, ako aj regulatívoch ochrany prírody a krajiny a z nich vyplývajúcich limitov.

Z uvedených informácií vyberáme: „Významným veľkoplošne chráneným územím, zasahujúcim do severnej časti katastru Starej Turej je **Chránená krajinná oblasť Biele Karpaty**. V katastri Starej Turej sa nachádzajú 3 nasledovné maloplošné chránené územia – prírodné pamiatky:

PP Borotová (1,48 ha) sa nachádza v severnej časti Topoleckej doliny. Ide o odlesnené kosené územie s komplexom vlhkomilných lúčnych spoločenstiev s výskytom vzácnych vlhkomilných mäkkýšov.

PP Šášnatá (0,95 km) je potok v Myjavskej pahorkatine s brehovými porastmi východne od železničnej stanice. Brehový porast tvorí jelša lepkavá s prímесou vrb o výmere 0,1971 ha.

Chránený areál Pavúkov jarok (0,99 ha) je územím európskeho významu a je súčasťou sústavy Natura 2000. Tiahne sa od vodnej nádrže Dubník II. na severozápad. Toto územie predstavuje výrazný ekostabilizačný prvok Myjavskej pahorkatiny, s cennými brehovými porastmi v poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine o celkove výmere 224 874m².“

Environmentálne záťaž

Na území mesta sú na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaží evidované nasledovné environmentálne záťaž a sanované záťaž (zdroj: <https://envirozataze.enviroportal.sk>, 2022):

Areál Chirana Stará Turá

Areál bol zaradený do registra environmentálnych záťaží z dôvodu pretrvávajúcej kontaminácie podzemnej vody, pochádzajúcej z činnosti bývalého podniku Chirana-Prema, a.s..

Skládka komunálneho odpadu Drahý vrch

V kontakte so zastavaným územím mesta sa nachádza opustená skládka galvanických odpadov, na ktorej sa uskladňovali výrobné odpady (kaly) z podniku Chirana–Prema, a.s.. Bola vybudovaná bez bariér proti úniku výluhov do podlažia, šírenie kontaminácie sa predpokladá len priesakovými zrážkovými vodami (vylúhovaním odpadu). Skládka bola monitorovaná Ministerstvom životného prostredia SR a v súčasnosti je určená na sanáciu.

Čerpacia stanica pohonných hmôt na Mýtnej ulici

V tejto lokalite bola ukončená sanácia pozostávajúca z úplnej likvidácie všetkých kontaminovaných zemín a betónov z priestoru úložiska a celej stavby - až po úroveň nekontaminovaných materiálov. Pred zahájením búracích prác boli podzemné nádrže a rozvodné potrubia prečistené. Znečistené zeminy v množstve 21,6 t boli odvezené do dekontaminačného strediska firmy Hydropol v Prašníku.

V časti Drgoňova Dolina sa ďalej nachádza bývalá skládka komunálneho a inertného odpadu, prevádzkovaná do roku 1998. Po naplnení jej kapacity a ukončení skládkovania nebol vypracovaný projekt rekultivácie. Ďalšia skládka komunálneho odpadu sa nachádza v časti Palčekové v katastrálnom území Lubina, ktorý do katastra Stará Turá zasahuje asi piatimi percentami výmery. Pri skládkach odpadov Stará Turá- Palčekové a Drgoňova Dolina je každých 6 mesiacov monitorovaný vplyv skládok odpadov na kvalitu podzemných vôd. Do roku 2002 bola v priestoroch podniku Chirana-Prema Energetika, a.s. prevádzkovaná aj spaľovňa nebezpečných odpadov, kde sa zneškodňovali odpadové oleje, odpady znečistené ropnými látkami (textil, drevené piliny, plastové obaly, filtre motorové), zdravotný odpad, komunálny odpad, plasty).

1.5 ANALÝZA REALIZOVANÝCH STRATÉGIÍ

Základnými plánovacími dokumentmi samosprávy sú územný plán, program resp. plán rozvoja mesta, a sektorové stratégie. Mesto Stará Turá má vypracované sektorové stratégie resp. koncepcie, ktoré nadväzujú na územný plán a PHSR a rozpracovávajú víziu mesta, konkrétne v sociálnej oblasti – Komunitný plán sociálnych služieb a v oblasti rozvoja športu – Koncepcia rozvoja športu v meste Stará Turá. Mesto má tiež vypracovaný Požiarň poriadok mesta Stará Turá a Mediálnu politiku mesta Stará Turá.

Územný plán mesta Stará Turá

Územný plán (ÚPN) mesta Stará Turá bol spracovaný v roku 2012 spoločnosťou Ecocities, s.r.o., Piešťany. Územný plán je prístupný aj v geograficko-informačnom systéme na webových stránkach mesta.

Vybrané navrhované ukazovatele v ÚPN:

- Počet obyvateľov nad 11.000.
- Počet obyvateľov na kopaniciach neklesne pod 75% súčasného stavu.
- Etablovanie nových podnikov vymedzením plôch pre priemyselný park a rozšírením plôch pre ľahký priemysel a podnikateľské aktivity, s podnietením vzniku 800 – 2000 nových pracovných príležitostí, znížením nezamestnanosti o 3-8 percentuálnych bodov a predpokladaným rastom podielu zamestnancov v terciárnom sektore (t.j. služby a maloobchod).
- Nárast bytového fondu o 600 bytov v súbehu s prognózovaným nárastom počtu obyvateľov.
- Zachovaný charakter rozptýleného osídlenia, s vylúčením výraznejších nových zásahov, intenzifikácie a zvyšovania výškovej úrovne – s výnimkou suburbanizačných častí Trávniky a Topolecká - juh, kde sa počíta s výstavbou nových domov.
- Transformácia plôch lesov a lúk v kontaktných polohách s obytným a rekreačným územím na lesoparky (krajinnárske parky) pre pobytové aktivity v krajine – Dráhy vrch a rekreačná oblasť Dubník I. a II.
- Rozšírenie priemyselného parku.
- Výstavba južného obchvatu mesta.

V čase spracovania tejto kapitoly, t.j. do r. 2022 boli zrealizované zmeny a doplnky ÚPN č. 1. Išlo o zmeny vyvolané požiadavkami fyzických a právnických osôb na rozšírenie obytných a rekreačných plôch a požiadavky na úpravy záväzných regulatívov, pričom išlo najmä o plochy rozptýlené v kopaničiarskom osídlení. V súčasnosti má mesto Stará Turá spracované zmeny a doplnky ÚPN č. 2, ktoré sú v čase spracovania tohto dokumentu v stave pred schválením mestským zastupiteľstvom.

Komunitný plán mesta Stará Turá 2022 - 2030

Hlavným cieľom dokumentu je „zvýšiť kvalitu a rozsah sociálnych služieb v meste Stará Turá poskytovaním kvalitných služieb a v dostatočnom rozsahu v rámci možností mesta, vytvárať primerané podmienky pre život seniorom, občanom so zdravotným postihnutím, rodinám s deťmi a mládežou a občanom v ťažkých životných situáciách.“

Komunitný plán v návrhovej časti kladie dôraz na aktívny prístup občanov pri riešení ich sociálnej situácie, vlastnú pomoc rodiny a potenciál komunít. Jednotlivé aktivity sú zamerané na 1. spoločné ciele, 2. seniorov a osoby so zdravotným postihnutím, 3. rodiny s deťmi a mládež, 4. občanov v ťažkých životných situáciách. Ich realizácia bude podmienená zabezpečením dostatočných finančných zdrojov v rozpočte mesta Stará Turá, ako aj neverejného poskytovateľa sociálnych služieb a tiež získaním štátnych dotácií, grantových prostriedkov z EÚ fondov a iných zdrojov. Cieľom je finančne udržateľná fungujúca sieť sociálnych služieb založená na skutočnom dopyte a potrebách obyvateľov mesta, realizovaná za aktívnej spolupráce všetkých aktérov sociálnej politiky v meste i širšom území.

Koncepcia rozvoja športu v meste Stará Turá

Koncepcia rozvoja športu v meste Stará Turá je strednodobý strategický dokument zameraný na detailnejšie riešenie oblasti športu a športových aktivít v meste. Mesto má aktuálne vypracovanú aktuálnu Koncepciu rozvoja športu v meste Stará Turá na roky 2022 – 2027, avšak pre potreby vyhodnotenia realizovaných aktivít v období pred rokom sa zameriame na Koncepciu pre roky 2016 – 2021, s nasledujúcimi cieľmi :

- „- vytvoriť podmienky pre rozvoj športu v meste, t. j. využitie športových a voľno-časových areálov, rozvoj aktivít klubov a zapojenie sa čo najširších vrstiev obyvateľstva mesta Stará Turá do športových a pohybových aktivít,
- vytvoriť priestor pre partnerstvo medzi verejným, súkromným a mimovládny sektorom v oblasti rozvoja športu.“

Navrhované postupy v oblasti podpory športu sa orientovali tromi smermi:

1. dodržiavanie transparentných pravidiel finančnej podpory športových klubov a aktivít z rozpočtu mesta,
2. vybudovanie dostupných športových zariadení a voľno-časových plôch pre občanov
3. vytvorenie partnerských vzťahov medzi subjektmi pôsobiace v oblasti športu, zlepšenie komunikácie a informovanosti.

Navrhované opatrenia odporúčali realizovať viaceré aktivity. Ich prehľad a odpočet plnenia vybraných ukazovateľov uvádza nasledovná tabuľka :

Tabuľka 17: Navrhované opatrenia Koncepcie rozvoja športu v meste Stará Turá pre roky 2016-2021 a ich plnenie k r.2022

Opatrenie / aktivita	Stav k 2022	Pozn.
- postupne v každej mestskej časti vybudovať multifunkčné ihriská – v čase spracovania koncepcie bolo ihrisko len v mestskej časti Topolecká	Nesplnené	
- dobudovať detské ihriská v časti Stará Kórea a Družstevná ulica	Čiastočne splnené	Na Družstevnej ulici boli osadené prvky pre detské ihrisko.
- realizovať rekonštrukciu poškodených častí ihrísk, ktoré už sú vybudované v meste a v mestských častiach	Splnené	Väčšina poškodených častí je opravovaná v rámci každoročných naplánovaných opráv a údržbových prác.
– viacúčelové ihrisko na Hurbanovej ulici – celková rekonštrukcia ihriska aj atletickej dráhy okolo ihriska,	Nesplnené	Pri tomto ihrisku bola plánovaná celková rekonštrukcia, ktorá však bola naviazaná na externé zdroje financovania, čo sa nedarí realizovať.
- postupne realizovať výstavbu nových športovísk, ktoré v Starej Turej ešte nemajú zastúpenie – workoutové ihrisko využiteľné aj pre parkour, dopravné ihrisko pre deti, skatepark	Čiastočne splnené	Zrealizované bolo workoutové ihrisko, dopravné ihrisko by malo byť realizované v roku 2022 a následne sa uvažuje s výstavbou skateparku
- realizovať korčuliarsky chodník alebo cyklochodník do rekreačnej oblasti Dubník I.	Nesplnené	
- realizovať cyklotrasu smerom cez Hlavinu do Novej Lhoty	Splnené	Cyklotrasa bola vybudovaná.
- vybudovať športovú zónu na Dubníku I.	Nesplnené	V tomto priestore sú i naďalej súkromné pozemky, kde bude vybudovanie takejto zóny trvať s väčším časovým horizontom.
- vybudovať minigolfové ihrisko	Nesplnené	Nebol zatiaľ vytvorený vhodný priestor na umiestnenie takéhoto ihriska, resp. počíta sa s možnosťou zahrnutia do športovej zóny na Dubníku.
- vytvoriť podmienky na pravidelnú údržbu turistického značenia a cykloznačenia v meste a jeho okolí.	Čiastočne splnené	Niektoré značenia boli obnovené a udržiavané.
- vytvoriť podmienky na pravidelnú zimnú údržbu bežkárskeho trás a ich značenia.	Splnené	Mesto podporuje činnosť združenia OZ Kopanice v pohybe, ktoré udržiava počas zimných mesiacov bežkárske trasy.
- získať budovu telocvične bývalej priemyselky do majetku mesta a zabezpečiť jej úplnú rekonštrukciu/prestavbu	Splnené	Budova telocvične bola kompletne zrekonštruovaná a je v majetku Mestského športového areálu, kde má majetkovú účasť i mesto.
- hlbšie analyzovať možnosť vybudovania letného kúpaliska vo vybranej vhodnej lokalite alebo v rámci mestského športového areálu na štadióne	Nesplnené	Športový areál na štadióne má k dispozícii krytú plaváreň.

Ďalšími všeobecne formulovanými opatreniami boli :

- dodržiavať VZN o dotáciách z rozpočtu mesta, na základe ktorého sa posudzujú žiadosti jednotlivých subjektov a prerozdeľujú sa finančné prostriedky,
- podporovať nové formy športového vyžitia detí a mládeže (workoutové ihriská, parkour, skateparky...)
- podporovať dopravnú výchovu na školách – dopravné ihrisko,
- rozšíriť ponuku podujatí „pre všetkých“ – ponúkať podujatia celoročne, aj na sídliskách, organizovať dlhodobé súťaže pre školy a verejnosť,
- podporovať spoluprácu športových klubov, škôl a školských zariadení a mesta s rodičmi.

Rozpracované strategické dokumenty mesta

Zmeny a doplnky ÚPN č. 2

Nerealizované strategické dokumenty mesta

Plán udržateľnej mobility

Stratégia adaptability mesta na zmenu klímy

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2013-2023

Aktuálne znenie bolo spracované v období jún až september 2015. Proces spracovania bol organizovaný hlavným koordinátorom a spracovateľom spoločnosťou GfK Slovakia s.r.o.

Dokument stanovil dlhodobú víziu pre hospodársky a sociálny rozvoj nasledovne: Vytvorenie podmienok pre hospodársky rozvoj a zvyšovanie kvality života obyvateľov kraja. Na programové obdobie 2013 až 2023 je stanovený globálny cieľ: Vytvoriť vhodné podmienky pre zvýšenie inovačnej výkonnosti regiónu v rámci európskeho priestoru. V stratégii sú ďalej stanovené 3 strategické ciele a 7 prioritných oblastí.

Prioritná oblasť	Opatrenia
1 Konkurencieschopnosť, rozvoj inovácií a podnikateľské prostredie	1.1 Rozvoj vedy, výskumu a inovácií 1.2 Podporné prostredie pre podnikanie v kraji
2 Rozvoj udržateľnej infraštruktúry	2.1 Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v sieťových infraštruktúrach
3 Ľudské zdroje a podpora zamestnanosti	3.1 Podpora celoživotného vzdelávania a tvorby udržateľných pracovných miest 3.2 Podpora obyvateľstva znevýhodnených skupín 3.3 Sociálne začlenenie a integrácia marginalizovaných skupín
4 Kvalita verejných služieb	4.1 Podpora sociálneho začlenenia 4.2. Rozvoj školstva 4.3 Lepší prístup k efektívnejším zdravotníckym službám Opatrenie 4.4 Podpora rozvoja kultúry
5 Životné prostredie a obnoviteľné zdroje	5.1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry 5.2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy 5.3 Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy 5.4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch
6 Rozvoj vidieka	6.1 Podpora prenosu znalostí a inovácie v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vidieckych oblastiach 6.2 Posilnenie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov a konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárstva a presadzovanie inovatívnych poľnohospodárskych technológií a udržateľného obhospodarovania lesov 6.3 Podporovať organizáciu potravinového reťazca, dobré životné

	podmienky zvierat a riadenie rizík v poľnohospodárstve 6.4 Obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom 6.5 Propagácia efektívneho využívania zdrojov a podpora na nízkouhlíkové hospodárstvo, odolné voči zmene klímy v odvetví poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva 6.6 Podporovať sociálne začlenenie, znižovanie chudoby a hospodársky rozvoj vo vidieckych oblastiach
7 Národná a cezhraničná spolupráca	Zahŕňa nadnárodnú, cezhraničnú spoluprácu pre všetky ostatné prioritné osi

V čase spracovania tejto kapitoly bola v stave rozpracovanosti aktualizácia Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja TSK do roku 2027. Keďže jeho spracovatelia sú zároveň spracovateľmi PHSR Stará Turá, dokumenty vzájomne reflektujú a zosúladujú trendy, víziu a stratégie rozvoja oboch riešených území - mesta a regiónu.

Regionálna integrovaná územná stratégia

V programovom období 2014-2020 bol integrovaný prístup v rámci nového operačného programu IROP (Integrovaný regionálny operačný program) realizovaný prostredníctvom tzv. Regionálnych integrovaných územných stratégií na úrovni samosprávnych krajov. Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len RIUS TSK) bola východiskovým dokumentom pre implementáciu finančných prostriedkov z EŠIF v rámci IROP na regionálnej úrovni s dopadom na miestnu úroveň. Na základe RIUS TSK sa realizoval program IROP v podobe individuálnych alebo integrovaných projektov.

V strategickej časti dokumentu je definovaný globálny cieľ „prispiet' k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť Trenčianskeho samosprávneho kraja“. Ďalej je v dokumente uvedený zásobník projektov a zámerov, z ktorých sa k riešenému územiu Stará Turá vzťahujú nasledovné projekty:

- Rekonštrukcia cesty II/581, úsek Nové Mesto n/V - Myjava
Cieľ projektu : 27,5 km hĺbková rekonštrukcia, prepojenie Myjavy na D1 z dôvodu veľkej intenzity dopravy, nadpriemerného zaťaženia a vysokej nehodovosti / I.etapu v dĺžke 1,245 km zrealizoval TSK v r.2020. Zdroj: https://www.tsk.sk/regionalny-rozvoj/strukturalne-fondy-2014-2020/projekty-schvalene-trencianskemu-samospravnemu-kraju/rekonstrukcia-cesty-c.-ii-581-nove-mesto-nad-vahom-myjava-i.-etapa.html?page_id=412459
- Regenerácia voľnočasového priestoru v sídlisku Mierová s uplatnením vodozádržných opatrení / schválená žiadosť o NFP v roku 2022 a v súčasnosti sa ukončuje verejné obstarávanie k stavbe. Predpoklad fyzickej realizácie je na jeseň 2022.

Územný plán Vyššieho územného celku (VÚC) / Trenčianskeho kraja

Územnoplánovacia dokumentácia VÚC je tvorená územným plánom z roku 1998 a zmenami a doplnkami č.1 a č.2 z rokov 2004 a 2011. Územný plán VÚC je dostupný tiež v digitálnej verzii prostredníctvom geografického informačného systému.

Regulatívy územného rozvoja uvedené v záväznej časti ÚPN VÚC Trenčianskeho samosprávneho kraja týkajúce sa konkrétnych miest Stará Turá (okrem iných, všeobecných):

V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry:

- 1.6. Podporovať rozvoj centier osídlenia subregionálneho významu v sídlach Bojnice, Handlová, Nováky, Stará Turá, Trenčianske Teplice, u ktorých je predpoklad plnenia niektorých regionálnych funkcií a v sídlach Nitrianske Pravno, Nitrianske Rudno,

Nemšová, Nová Dubnica, Svinná, Pruské, Ladce, Beluša, Lednické Rovne, Bošany, Brezová pod Bradlom.

V týchto centrách podporovať predovšetkým tieto zariadenia:

- 1.6.1. stredné odborné a učňovské školy,
- 1.6.2. zdravotnícke strediská všeobecných lekárov a zubných ambulancií,
- 1.6.3. výrobné služby,
- 1.6.4. obchodné zariadenia s komplexným sortimentom tovarov,
- 1.6.5. cestovného ruchu, rekreácie a voľného času.

V oblasti rekreácie a cestovného ruchu:

- 2.2. usmerňovať rozvoj rekreácie a cestovného ruchu do vhodných obcí a rekreačných lokalít, najmä v okrese:
 - 2.2.3. Nové Mesto nad Váhom: Beckov, Lubina, Nové Mesto nad Váhom - Zelená Voda, Stará Turá - Dubník, Kalnica - Kalnická dolina a Stará Lehota - Bezovec,

V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrno-historického dedičstva:

- 4.2. rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu územie kraja (kopaničiarske osídlenie),

V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry/ cyklistická doprava:

- 7.7.2. Nové Mesto nad Váhom-Brezová pod Bradlom,
- 7.7.3 oblasť Bielych Karpát

V oblasti nadradenej technickej infraštruktúry:

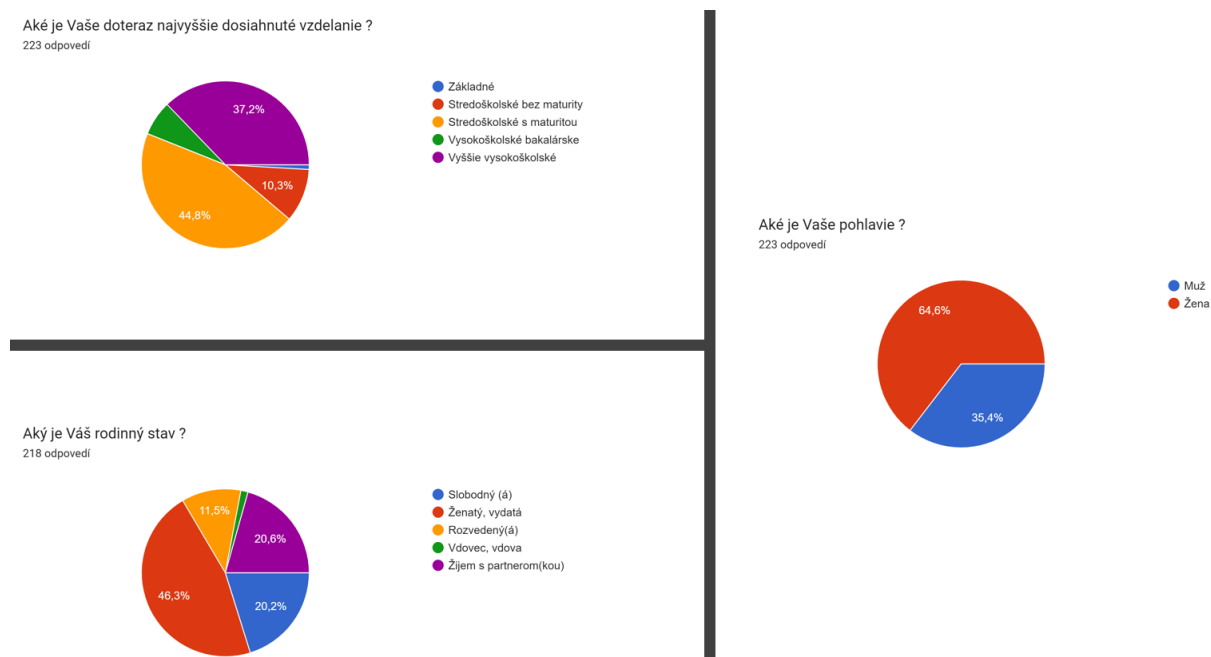
- 8.2. Vodné hospodárstvo
 - 8.2.5. prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb
 - n) Stará Turá, rozšírenie čistiarne odpadových vôd

1.6 POŽIADAVKY A OČAKÁVANIA STAKEHOLDEROV

Prieskum názorov obyvateľov mesta

Mesto Stará Turá v rámci prípravy PHRSR 2022-2030 zrealizovalo kvalitatívny prieskum názorov obyvateľstva formou dotazníka. Obyvateľov mesta oslovilo prostredníctvom tradičných komunikačných kanálov (miestna tlač, webová stránka, sociálne siete). Dotazníky vyplnilo a odovzdalo **223 respondentov**. Cieľom prieskumu bolo identifikovať a sumarizovať základné požiadavky a očakávania obyvateľov v rôznych oblastiach života ako doprava, bývanie, práca, životné prostredie, bezpečnosť, služby mesta a ďalší rozvoj mesta.

Graf 5: Prieskum názorov obyvateľov – základné údaje

Dotazníkový prieskum sa konal v časovom období medzi 25.5.2022 a 10.6.2022. Zúčastnilo sa ho 223 respondentov, čo tvorí približne 2,5% percent obyvateľstva mesta. Medzi respondentmi prevažovali ženy (64,6%) a 44,8% opýtaných boli ľudia so stredoškolským vzdelaním s maturitou. V úvode sme sa respondentov pýtali na ich spôsob sledovania informácií o meste a jeho aktivitách, kde viac ako 93% uviedlo webovú stránku mesta, nasledoval Staroturiansky spravodajca a mestský rozhlas. Niekoľkokrát bola spomenutá aj mobilná aplikácia mesta.

Za najväčšie prekážky využívania bicykla boli uvedené absentujúce označenie cyklochodníkov, obavy o bezpečnosť a riziko kolízie či absentujúca infraštruktúra ako sú stojany pre bicykle. Obyvatelia sa v tejto časti sťažovali na celkový zlý stav cestných komunikácií, ktorý ich odrádza pri využívaní bicykla. Pri otázke na využívanie osobného automobilu boli vyznačované problémy podobné – nevhodná organizácia dopravy, bezpečnosť a riziko kolízie a celkovo problémy s parkovaním, najmä nedostatočné kapacity. Kvalita ciest bola taktiež niekoľkokrát spomínaná ako limit. Pri pešom pohybe obyvatelia poukazovali na stav a absenciu chodníkov, prekračovanie rýchlosti autami, autá blokujúce chodníky znemožňujúce prechod a vo všeobecnosti bezpečnosť a riziká kolízie. Pri verejnej autobusovej a vlakovej doprave bolo celkové hodnotenie postačujúce (47,1%) a priemerné (38,1%).

Druhou témou prieskumu bolo vnímanie prostredia mesta. 74,4% respondentov uviedlo, že mesto vníma ako bezpečné, ale občas sa vyskytnú problémy. Ide najmä o ohrozovanie chodcov motorkármi a mladými vodičmi a socio-patogénne javy spojené s ľuďmi bez domova či drogovu závislými jedincami. Verejné osvetlenie je väčšinou ľudí vnímané ako dostatočné (42,2%) resp. primerané (49,3%). 74,4% opýtaných sa s javmi ako je vandalizmus, poškodzovanie a znečisťovanie okolia stretáva občas, niektorí uviedli, že by bolo vhodné osadiť kamerový systém v meste na sledovanie

takýchto javov. S hlukom z okolitých prevádzok sa pravidelne stretáva menej ako 10% ľudí a kriminalitu a krádeže vníma pravidelne len asi 1% obyvateľov. Na otázku ako riešiť bezpečnosť v meste, respondenti najčastejšie označovali zlepšenie dohľadu zo strany mestskej polície a rozšírenie bezpečnostného kamerového systému. Možnosť organizácie dobrovoľných susedských hliadok respondentov neoslovila. Rovnako bol indikovaný aj problém majiteľov psov a zber ich výkalov či problémy s ľuďmi bez domova.

Zeleň v meste bola zväčša vnímaná ako primeraná (57,8%) a ako výzvy boli spomínaní psíčkari, častejšie kosenie, neudržiavanosť zelene či jej všeobecný nedostatok. Obyvatelia by si želali viacej stromov, viac parkov a plôch na sedenie pri káve, viac lavičiek, nahrádzanie starých odumretých stromov a rovnako viackrát bola zdôraznená otázka starostlivosti o zeleň vrátane kosenia a udržiavania čistoty.

Verejné priestranstvá boli, podobne ako zeleň, vnímané takmer $\frac{3}{4}$ opýtaných ako primerané. Mesto by sa pri rozvoji verejných priestranstiev zamerať na zachovanie zelene, zvýšenie počtu toaliet a lavičiek, lepšiu ponuku ihrísk a parkov, priestory pre stretávanie sa a oddychové zóny a na podporu komunitných projektov pre obyvateľov.

Vodné plochy v meste boli hodnotené ako primerané až nevyhovujúce. Ľuďom chýba pravidelná údržba a čistenie, sprístupnenie potoka a jeho okolia, skvalitnenie služieb v okolí vodných plôch a atrakcie pre prilákanie turistov do mesta v okolí vodných plôch. Vodná plocha Dubník bola často krát spomínaná ako príležitosť na revitalizáciu a atrahovanie návštevníkov ako aj domácich obyvateľov.

Pri otázke, čo by ľudia navrhli na zlepšenie situácie s čistotou okolia, najčastejšie boli uvádzané vyčlenenie priestoru pre voľný pohyb psov, estetizácia a budovanie kontajnerových stojísk, zabezpečenie pravidelného čistenia okolia či organizácie kampaní zameraných na separovaný zber odpadov.

Sociálne služby poskytované mestom boli vo všeobecnosti vnímané skôr priemerne. Najpozitívnejšie boli vnímané služby spojené so stravovaním. Spomedzi sociálnej pomoci, ktorú by ľudia uvítali, boli najviac spomínané terénne sociálne služby a ambulantné. Ľuďom najviac chýbajú v meste zariadenia pre seniorov, denný stacionár a prepravná služba. V rámci skvalitňovania služieb materských škôl by ľudia uvítali rozšírenie ich kapacity, rozšírenie ponuky ďalších aktivít pre deti a obnova areálu materských škôl a doplnenie hracích prvkov.

Zdravotná starostlivosť v meste bola 53,8% opýtaných vnímaná ako priemerná a 30% ju vnímalo ako nedostatočnú. Ako problémy boli spomínané nedostatok lekárov, kvalita detského oddelenia a absencia odborných lekárov.

Kultúra v meste je hodnotená ako priemerná až nedostačujúca, podobné výsledky boli aj pri téme cestovného ruchu a jeho propagácie v meste, pri možnostiach trávenia voľného času a pri možnostiach športovania v meste. Ľudia by uvítali viac ihrísk a športovísk pre všetky vekové skupiny, viac oddychových plôch, komunitné/bylinkové záhrady či dopravné ihrisko.

Ponuka pracovných príležitostí v meste bola podobne vnímaná ako priemerná až nedostačujúca. V tejto oblasti bol indikovaný problém hlavne pre matky starajúce sa o deti a pre osoby s postihnutím.

Mesto Stará Turá by sa podľa jej obyvateľov malo ďalej rozvíjať ako prírodné – zelené mesto, mesto pre mladé rodiny, mesto kultúry a mesto cykloturistiky. V rámci zlepšenia kvality života v meste by obyvatelia privítali rozvoj infraštruktúry, zlepšenie podmienok pre bývanie, lepšiu údržbu mesta, skvalitnenie služieb poskytovaných mestom a zameranie sa na bezpečnosť v meste.

1.7 SYNTÉZA ANALYTICKÝCH VÝCHODÍSK

SWOT analýza

Silné stránky	29	Slabé stránky	45
Priaznivé klimatické podmienky (stabilné počasie), čistota ovzdušia	7	Demografický trend	9
Stabilné ekonomické zázemie	9	Dostupnosť rôznych módov dopravy a ich prepojenie do funkčného celku	7
Komunitné služby	6	Nedostatočne využívaný potenciál rekreačnej oblasti Dubník	8
Verejné priestory a priestory pre komunitný život	7	Neúplná sieť ⁴ cyklo-pešej infraštruktúry	6
		Podkapitalizácia mesta, pretrvávajúci modernizačný dlh	8
		Kvalita dopravnej infraštruktúry	7
Príležitosti	42	Ohrozenia	29
Identita mesta (kopaničiarsky charakter osídlenia, tradície)	6	Regresívny typ populácie	9
Infraštruktúra priemyselného parku	7	Brownfieldy – nevyužívané areály a zóny	7
Kompletizácia špecifickej infraštruktúry cestovného ruchu (napr. areál Dubníka)	8	Okrajová poloha sídla v priestorovej štruktúre, mimo centrálnu dopravnú os regiónu (TN-NM-TT)	6
Komplexné sociálne služby pre seniorov	7	Kapacity zariadení a služieb pre seniorov	7
Digitalizácia a inovácie v službách pre obyvateľov	7		
Kompletizácia infraštruktúry obehovej ekonomiky	7		

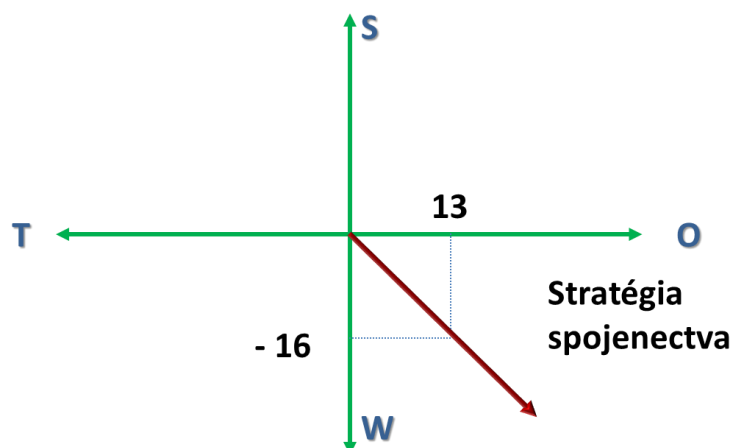
TOWS matica

Na základe váženia silných a slabých stránok a príležitostí a opatrení, zhrnutých vo SWOT, je výsledný predpoklad pre rozvojovú stratégiu v polohe – ofenzívny. To znamená silnú pozíciu mesta, v priaznivom prostredí umožňujúcom budovanie svojho rozvoja na vlastných, lokálnych potenciáloch.

Silné stránky vrs. Slabé stránky = $29 - 45 = -16$

Príležitosti vrs. Ohrozenia = $42 - 29 = 13$

Obrázok 2: TOWS matica

Výsledná stratégia na základe faktorov SWOT je spojenectvo. To znamená, že územie mesto Stará Turá by malo intenzívne spolupracovať na rozvoji a kapitalizácii svojich príležitostí a tieto premieňať na svoje silné stránky najmä v spolupráci s lokálnymi aktérmi a partnermi v rámci strategicko-plánovacieho regiónu Nové Mesto nad Váhom.

Potenciály, problémy a výzvy SPR Nové Mesto nad Váhom

Mesto Stará Turá ako dôležité centrum strategicko-plánovacieho regiónu Nové Mesto nad Váhom čelí spoločne s ostatnými samosprávami spoločným výzvam ako sú definované v rámci Vstupnej správy Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja pre do roku 2030:

- 1) nedobudovaná infraštruktúra cestovného ruchu a jej kompletizácia – nedostatočné ubytovacie kapacity, služby turistom, obnova a sprístupnenie objektov kultúrneho a prírodného dedičstva a pod.,
- 2) nevyužitý potenciál nadregionálnej zóny oddychu – Zelená voda, Dubník – Stará Turá, Nové Mesto nad Váhom,
- 3) rozvoj vzdelávacej infraštruktúry vrátane kapacitných požiadaviek,
- 4) rozvoj a podpora zdravého životného štýlu, talentov prostredníctvom modernizácie a výstavby komunitných športovísk,
- 5) technický stav mostných konštrukcií na cestnej infraštruktúre,
- 6) posilňovanie v oblasti bezpečnosti obyvateľov, absencia služieb ochrany osôb zažívajúcich násilie,
- 7) kompletizácia systému zberu, triedenia a zhodnocovania odpadov (plast, biomasa, biologický odpad a pod.) na báze regionálnej spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom,
- 8) ochrana a posilňovanie ochrany zdrojov vody,
- 9) investičný dlh na základnej infraštruktúre – kanalizácia, rozvody vody, dopravná infraštruktúra, rekonštrukcia brownfieldov,
- 10) dosiahnutie vyváženého energetického mixu a využitia vysokého potenciálu regiónu v oblasti obnoviteľných zdrojov a energetické zhodnotenie odpadov,
- 11) stabilizácia obyvateľstva a zvrátenie negatívneho demografického vývoja, starnutie obyvateľstva, inklúzia pracovných migrantov, sociálna inklúzia,
- 12) kapacitné deficit sociálnej, vzdelávacej a zdravotníckej infraštruktúry,
- 13) obnova a udržateľnosť verejných budov a verejných priestorov s dôrazom na ekologické aspekty,
- 14) riešenie vlastníckych vzťahov ku poľnohospodárskej pôde ako i rozvojovým plochám (ROEP, pozemkové úpravy vrátane centier vidieckych sídiel),
- 15) podpora cezhraničnej spolupráce.

1.8 HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA

Tabuľka: Hlavné faktory územia

Faktory rozvoja „strategické“
• Dobudovanie špecifickej infraštruktúry cestovného ruchu – areál Dubník • Transformácia mesta ako rozumného mesta • Nízkoemisná multimodálna doprava
Faktory „operatívne“
Socio-ekonomické faktory
• Podmienky pre mladé rodiny • Dostupné, inovatívne služby obyvateľom
Územno-technické faktory
• Dobudovanie technickej infraštruktúry • Obnova dopravnej infraštruktúry
Prírodno-environmentálne faktory
• Odolnosť mesta voči zmenám prostredia • Ochrana vodných zdrojov a vodných plôch

Strategická část

2.1 STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA STARÁ TURÁ NA ROKY 2022 – 2030

Vízia rozvoja mesta Stará Turá do roku 2040

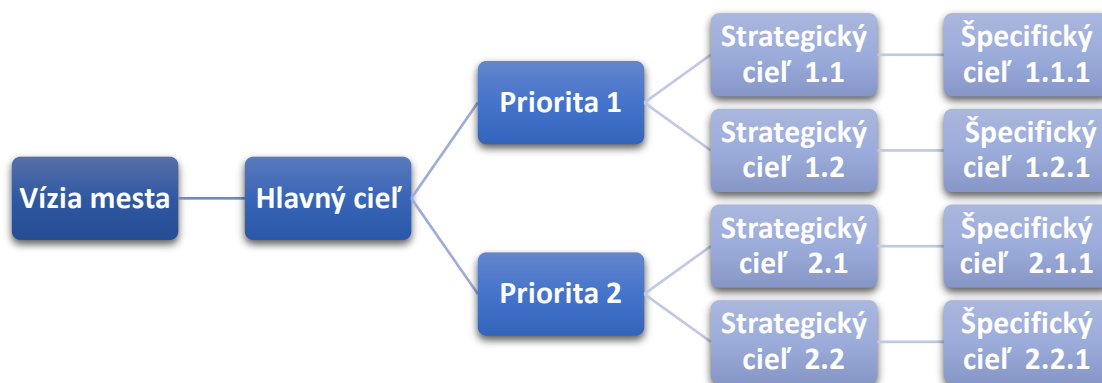
Stará Turá, rozumné mesto s dušou, pre kvalitný život mladých aj starých v nádhernom prostredí, rešpektujúce potreby svojich obyvateľov a návštevníkov.

Hlavný cieľ mesta Stará Turá do roku 2030

Transformácia mesta na rozumné, bezpečné a odolné mesto, so širokou ponukou služieb pre obyvateľov mesta, atraktívnym inovatívnym podnikateľským sektorom, dobrou dostupnosťou a udržateľnou mobilitou, kvalitným a rôznorodým verejným priestorom a bohatou ponukou v cestovnom ruchu.

Pre naplnenie vízie a hlavného cieľa pre obdobie rokov 2022 až 2030 bola navrhnutá rozvojová stratégia v nasledujúcej štruktúre:

Obrázok 3 Štruktúra rozvojovej stratégie PHRSR Stará Turá

1.1. Rozumné mesto Stará Turá (smart city)

1.1.1. Infraštruktúra pre rozumné mesto

Identifikované operácie:

- zavedenie moderných technológií v rámci vykonávania verejných činností mesta,
- nákup servera, techniky a diskového poľa pre MsÚ,
- Wifi pripojenie v budove MsÚ a mesta,
- dobudovanie a modernizácia kamerového systému (SMART kamerový systém),
- modernizácia a rozšírenie mestského rozhlasu do miestnych častí,
- rozšírenie priemysleného parku.

1.1.2. Služby pre rozumné mesto

Identifikované operácie:

- modernizácia verejnej správy - geoportál mesta, smart manažment energetickej efektívnosti budov, smart manažment verejného osvetlenia, smart manažment lokálnych environmentálnych ukazovateľov, smart manažment komunálneho odpadu,
- zavedenie moderných technológií v rámci vykonávania verejných činností mesta,
- Tržnica - miesto pre život.

1.2. Efektívne mesto Stará Turá – podpora kapacít samospráv

1.2.1. Podpora kapacít plánovania a manažmentu

Identifikované operácie:

- skvalitňovanie priestorových a technických podmienok pre manažment mesta – vybudovanie moderného mestského domu v meste Stará Turá,
- spracovanie koncepcie rozvoja dopravy a parkovania.

1.3. Smart riadenie a manažment územia

1.3.1. Urbánna bezpečnosť

Identifikované operácie:

- kybernetická bezpečnosť v meste vybudovanie systému, ktorý zabezpečí kybernetickú bezpečnosť,
- rekonštrukcia hasičských zbrojníc,
- bezbariérový prístup v DK Javorina (výťah).

1.4. Podpora talentov a zdravý životný štýl

1.4.1. Športová a oddychová infraštruktúra

Identifikované operácie:

- vybudovanie skateparku,
- vybudovanie parku pre psov, ktoré budú slúžiť pre výchovu a výcvik psov,
- revitalizácia areálu ZŠ Hurbanova,
- vybudovanie športoviska v areáli ZŠ Komenského - úprava areálu.

2.1. Integrovaná udržateľná multimodálna mobilita

2.1.1. Elektromobilita

Identifikované operácie:

- nákup elektromobilu pre mestskú políciu,
- nabíjacia a informačná stanica v elokovanom sídle spoločnosti Lesotur s.r.o. v Topoleckej (SWOT), možnosť využívania služobných elektrických dopravných prostriedkov v rámci mestských lesov.

2.1.2. Multimodálna mobilita

Identifikované operácie:

- budovanie záchytných parkovísk v meste Stará Turá.

2.1.3. Cyklomobilita

Identifikované operácie:

- vybudovanie cyklistickej infraštruktúry (cyklostánky, nabíjačky), Stará Turá a okolie,
- vybudovanie cyklotrasy Stará Turá - Lubina (s pokračovaním do Bzínec pod Javorinou a Nového Mesta nad Váhom),
- cyklochodník v meste Stará Turá.

2.1.4. Bezpečná a plynulá dopravná infraštruktúra

Identifikované operácie:

- oprava a rozšírenie železničných podjazdov v meste Stará Turá,
- rekonštrukcia miestnych komunikácií (chodníky a cesty) v meste,
- rekonštrukcia lávok cez Topolecký potok,
- kruhová križovatka pred ZUŠ,
- parkovisko CMZ,
- parkovisko Hurbanova,
- cesta IBV Nové Hnilíky.

2.2. Dostupná a efektívna technická infraštruktúra (voda, kanál)

2.2.1. Dostupnosť a obnova kanalizačnej siete

Identifikované operácie:

- vybudovanie verejnej kanalizácie v miestnych častiach Paprad', Topolecká a Súš a v lokalitách Dubník,
- výstavba kanalizácie v miestnych častiach Súš, U Samkov, Topolecká, Trávniky, Paprad'.

2.2.2. Dostupnosť a obnova vodovodnej siete

Identifikované operácie:

- Súš - rozšírenie VZ Horný Súš - Rozšírenie VZ, vybudovanie nových záchyto,
- Vodovod Topolecká - vybudovanie verejného vodovodu v miestnej časti Topolecká,
- Vodný zdroj Trstie - Vybudovanie nového VZ pre verejný vodovod Stará Turá,
- Súš - pripojenie VZ Horný Súš do vodovodného systému mesta - Vybudovanie prepojenia medzi VV Stará Turá a VV Stará Turá – Súš.

3.1. Energetická efektívnosť územia a verejnej infraštruktúry

3.1.1. Obnoviteľné zdroje energie

Identifikované operácie:

- vybudovanie kogeneračnej jednotky,
- využitie energetického dreva lesov vo vlastníctve mesta na vykurovanie verejnej budovy elokovaného pracoviska spoločnosti Lesotur, s.r.o..

3.1.2. Energetická efektívnosť verejnej infraštruktúry

Identifikované operácie:

- zníženie energetickej hospodárnosti ZŠ Hurbanova,
- rekonštrukcia Domu služieb,
- zníženie energetickej náročnosti DK Paprad,
- použitie nových technológií (OZE) na zníženie energetickej náročnosti mestských budov,
- rekonštrukcia centrálnej plynovej kotolne.

3.2. Obehová ekonomika a manažment odpadov

3.2.1. Inovatívny manažment odpadov

Identifikované operácie:

- budovanie polopodzemných kontajnerov vybudovanie státí pre polopodzemné kontajnery vo všetkých sídliskách mesta Stará Turá,
- zvýšenie kapacity Strediska triedeného zberu a kompostárne,
- kompletizácia systému zberu, triedenia a zhodnocovania odpadov (plast, biomasa, biologický odpad a pod.) na báze regionálnej spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom.

4.1. Integrované, dostupné a efektívne komunitné služby

4.1.1. Moderné a efektívne zdravotné služby

Identifikované operácie budú doplnené podľa potreby pri aktualizácii dokumentu.

4.1.2. Moderné a efektívne sociálne služby

Identifikované operácie:

- zariadenie pre seniorov,
- monitorovanie a signalizácia pomoci prostredníctvom elektronického systému IDA (inteligentná domáca asistentka),
- zriadenie sociálneho taxíka.

4.1.3. Dostupné a inkluzívne bývanie

Identifikované operácie:

- obnova nájomných bytových domov,
- výstavba nájomných bytov.

4.1.4. Budovanie kapacít primárneho vzdelávania

Identifikované operácie:

- komplexné riešenie areálu ZŠ – ZUŠ,
- využitie lesnej pedagogiky v rámci Ekocentra v elokovanom sídle spoločnosti Lesotur, s.r.o. v Topoleckej,
- úprava areálu ZŠ Hurbanova,
- obnova budovy ZUŠ,
- debarierizácia budov základnej školy,
- rekonštrukcia hospodárskeho pavilónu ZŠ Komenského.

4.1.5. Budovanie kapacít predprimárneho vzdelávania

Identifikované operácie:

- úprava areálu Materskej školy Hurbanova č.142

Priorita 5 - Ekosystémové služby a kvalita životného prostredia

5.1. Ekosystémové služby a ochrana biodiverzity

5.1.1. Vnútrobloky a verejné priestory

Identifikované operácie:

- revitalizácia verejných priestranstiev - vnútrobloky sídlisk, spevnené plochy, zeleň v meste,
- vybudovanie zavlažovacieho a ochladzovacieho systému na Námestí slobody,
- park pred bývalým internátom,
- park pri Chirane,
- zóna Mierová.

5.2. Odolné mesto na zmenu klímy

5.2.1. Protipovodňová ochrana, udržateľné lesné hospodárstvo a kvalita prostredia

Identifikované operácie:

- zlepšenie ovzdušia - nákup vozidla,
- vybudovanie vodozádržných a protipovodňových zariadení (Štúdiá erózných a odtokových pomerov, návrh opatrení v povodí toku Tŕstie a Kostolník na k.ú. Stará Turá).

5.2.2. Vodozádržné opatrenia

Identifikované operácie:

- náučný stromový park s vodozádržnými a prírodnými prvkami,
- vybudovanie vodozádržného priestoru pre IBV Nové Hnilíky,
- vodozádržné a protipovodňové zariadenia v povodí toku Tŕstie a Kostolník,
- regenerácia voľnočasového priestoru v sídlisku Mierová s uplatnením vodozádržných opatrení.

Priorita 6 – Cestovný ruch a kultúra v meste Stará Turá

6.1. Cestovný ruch v meste Stará Turá

6.1.1. Špecifická infraštruktúra cestovného ruchu

Identifikované operácie:

- Stará veža (zaužívaný názov Husitská veža, Veža bránová),
- prírodný areál pratura ako symbol mesta Stará Turá v spojení so zábavno-náučnými prvkami,
- revitalizácia rekreačnej zóny Dubník,
- cyklochodník Stará Turá – Dubník,
- revitalizácia infotabúľ a smerovníkov v meste Stará Turá,
- rekonštrukcia areálu Lesoturu v Topoleckej s vybudovaním informačnej kancelárie a Ekocentra,
- rekonštrukcia spoločenského priestoru - kaviareň DK Javorina.

6.2. Podpora kultúry v meste Stará Turá

6.2.1. Infraštruktúra kultúry v meste

Identifikované operácie budú doplnené podľa potreby pri aktualizácii dokumentu.

6.2.2. Kultúrne podujatia a aktivity

Identifikované operácie budú doplnené podľa potreby pri aktualizácii dokumentu.

IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ

3.1 FINANČNÁ A IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA STARÁ TURÁ NA ROKY 2022 – 2030

Priorita 1 - Rozvoj udržateľných, zdravých a smart komunít

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.1 Rozumné mesto Stará Turá (smart city)		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.1.1. Infraštruktúra pre rozumné mesto		
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na budovanie a podporu SMART infraštruktúry mesta Stará Turá podporujúcej zber, zdieľanie a spravovanie komplexných informácií v širokej škále oblastí (hospodárstvo, doprava, školstvo, zdravotníctvo, sociálne služby, kultúra a služby cestovného ruchu atď.). rovnako sa zameriava na budovanie infraštruktúry pre zavedenie a rozvoj inovatívnych služieb pre obyvateľov a návštevníkov mesta.		
Doba realizácie			
2022 – 2030			
Opatrenia špecifického cieľa			
a) moderný a komplexný informačný systém mesta pre zdieľanie informácií v širokej škále služieb v rôznych oblastiach, b) budovanie infraštruktúry MsÚ pre poskytovanie nových a skvalitňovanie existujúcich služieb obyvateľom mesta.			
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa			
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá			
zavedenie moderných technológií v rámci vykonávania verejných činností mesta			
dobudovanie a modernizácia kamerového systému (SMART kamerový systém)		60 000 €	
nákup servera, techniky a diskového poľa pre MsÚ		50 000 €	
Wifi pripojenie v budove MsÚ a mesta		5 000 €	
modernizácia a rozšírenie mestského rozhlasu do miestnych častí,		8 500 €	
rozšírenie priemysleného parku			
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ			
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa		Možné zdroje financovania	
123 500 €		Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti Rozpočet mesta Program Interreg	
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom			
Inštalácia technologických prvkov pre zber širokej škály údajov, monitoring bezpečnosti, kvalita ovzdušia, doprava a pod., digitalizácia plánovacích dokumentácií			
Wifi pripojenie			
Kamerový systém v regióne SPR			

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.1 Rozumné mesto Stará Turá (smart city)		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.1.2. Služby pre rozumné mesto		
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na budovanie a podporu SMART služieb a digitalizácie v oblasti spravovania a využívania komplexných informácií v širokej škále oblastí (hospodárstvo, doprava, školstvo, zdravotníctvo, sociálne služby, kultúra a služby cestovného ruchu atď.).		
Doba realizácie			
2022 – 2030			
Opatrenia špecifického cieľa			
a) digitalizácia služieb pre verejnosť, b) digitalizácia knižníc, c) digitalizácia vzdelávacích materiálov pre školstvo, d) digitalizácia v oblasti sociálnych služieb a zdravotníctva, e) digitalizácia a prepojenie rôznych informácií potrebných pre obyvateľov, f) digitalizácia služieb, g) digitalizácia plánovania a plánovania mesta.			
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa			
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá			
modernizácia verejnej správy - geoportál mesta, smart manažment energetickej efektívnosti budov, smart manažment verejného osvetlenia, smart manažment lokálnych environmentálnych ukazovateľov, smart manažment komunálneho odpadu,			
zavedenie moderných technológií v rámci vykonávania verejných činností mesta			
Tržnica - miesto pre život		300 000 €	
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ			
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa		Možné zdroje financovania	
300 000 €		Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti Rozpočet mesta Program Interreg	
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom			
Modernizácia systému poskytovania služieb občanom (DCOM pre mestá)			

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.2 Efektívne mesto Stará Turá – podpora kapacít samospráv		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.2.1 Podpora kapacít plánovania a manažmentu		
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na budovanie a podporu kapacít spolupráce a sieťovania samospráv, vrátane poskytovania zdieľaných služieb. Rovnako na koncepčný rozvoj územia.		
Doba realizácie			
2022 – 2030			
Opatrenia špecifického cieľa			
a) podpora spolupráce samospráv na racionalizácii a sieťovaní kapacít na regionálnej báze, b) podpora kreovania a spoločného poskytovania služieb na báze regionálnej spolupráce samospráv – napr. v oblasti územného plánovania, manažmentu operácií regionálneho rozvoja a pod., c) tvorba, aktualizácia strategických a sektorových stratégií a koncepcií mesta.			
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa			
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá			
skvalitňovanie priestorových a technických podmienok pre manažment mesta – vybudovanie moderného mestského domu v meste Stará Turá			
spracovanie koncepcie rozvoja dopravy a parkovania			
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ			
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa		Možné zdroje financovania	
€		Operačný program Slovensko Rozpočet mesta	
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom			

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.3 Smart riadenie a manažment územia		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.3.1 Urbánna bezpečnosť		
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na aktivity zamerané na podporu a rozvoj urbánnej bezpečnosti mesta v širokej škále oblastí tzn. od verejných priestorov, služieb, IKT až po komunitné aktivity podporujúce integráciu špecifických cieľových skupín v území.		
Doba realizácie			
2022 – 2030			
Opatrenia špecifického cieľa			
a) budovanie a podpora infraštruktúry a služieb, nadväzujúcich na projekty alebo v rámci projektov zameraných na urbánnu bezpečnosť, b) budovanie a podpora systémov a riešení prispievajúcich k zvyšovaniu bezpečnosti obyvateľov, ochrane zdravia a životov, c) budovanie infraštruktúry pre zvyšovanie kybernetickej bezpečnosti mesta resp. ním poskytovaných služieb.			
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa			
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá			
kybernetická bezpečnosť v meste, vybudovanie systému, ktorý zabezpečí kybernetickú bezpečnosť,			
rekonštrukcia hasičských zbrojníc	200 000 €		
bezbariérový prístup v DK Javorina (výťah)	80 000 €		
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ			
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania		
280 000 €	Operačný program Slovensko Rozpočet mesta		
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom			

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.4 Podpora talentov a zdravý životný štýl
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.4.1 Športová a oddychová infraštruktúra
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na oblasť športu a zdravého životného štýlu obyvateľov mesta ako predpokladu zdravej komunity. Opatrenia cielia na dobudovanie a modernizáciu športovej infraštruktúry tak, aby jej dostupnosť v rámci mesta bola na vysokej úrovni, či už vo verejnom priestore alebo ako súčasť školskej infraštruktúry. V neposlednom rade špecifický cieľ sa zameriava aj na aktivity vedúce ku podpore rozvoja talentov a daností, vrátane športovej excelentnosti a vrcholového športu.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
a) budovanie a obnova multi-športovísk, b) rekonštrukcia športových areálov, c) vybudovanie a obnova športovo-rekreačných zón, siete náučných chodníkov, zelených oáz a pod. d) zlepšenie športových možností pre obyvateľov mesta, e) podpora športovej infraštruktúry na školách, prepojenie školstva a športu f) podpora zdravého životného štýlu.	
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
vybudovanie skateparku	250 000 €
vybudovanie parku pre psov, ktoré budú slúžiť pre výchovu a výcvik psov	70 000 €
rekonštrukcia ihriska pri ZŠ Hurbanova	300 000 €
revitalizácia areálu ZŠ Komenského	250 000 €
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
870 000 €	Operačný program Slovensko Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	
budovanie a obnova multi-športovísk, budovanie regionálnej špecifickej športovej infraštruktúry, obnova existujúcej infraštruktúry – futbalová infraštruktúra	

Priorita 2 - Smart dopravná a technická infraštruktúra

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.1 Integrovaná udržateľná multimodálna mobilita
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.1.1 Elektromobilita
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu nízkoemisnej dopravy a mobility v meste prostredníctvom využitia potenciálov elektromobility. Špecifický cieľ integruje tak opatrenia smerujúce ku budovaniu a kompletizácii nevyhnutnej infraštruktúry elektromobility, ako i ku zaobstaraniu elektrovozidiel a ďalších zariadení, tak pre potreby mesta a príslušných organizácií.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
a) budovanie infraštruktúry pre elektromobilitu, budovanie nabíjacích staníc v rámci celého územia mesta, b) nákup elektromobilov/elektrobusov pre potreby zabezpečenia rôznych druhov služieb vrátane služieb v cestovnom ruchu.	
Operácia napíňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
nákup elektromobilu pre mestskú políciu	40 000 €
nabíjacia a informačná stanica v elokovanom sídle spoločnosti Lesotur s.r.o. v Topoleckej (SWOT), možnosť využívania služobných elektrických dopravných prostriedkov v rámci mestských lesov	
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
40 000 €	Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.1 Integrovaná udržateľná multimodálna mobilita		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.1.2 Multimodálna mobilita		
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu nízkoemisnej a efektívnej dopravy a mobility v meste prostredníctvom využitia potenciálov na modernizáciu dopravnej infraštruktúry v prospech verejnej integrovanej dopravy, vo forme integrovaných, multimodálnych riešení mobility.		
Doba realizácie			
2022 – 2030			
Opatrenia špecifického cieľa			
a) podpora vzniku siete kvalitných prestupných uzlov a súvisiacej infraštruktúry (odstavné parkoviská, úschovne bicyklov, bezpečné vyčkávacie miesta, bezbariérové riešenia pre imobilných a nevidomých občanov a pod.), b) podpora bike sharingu a elektrobikesharingu do vhodných lokalít na území miest – s umiestnením nabíjačiek na verejných miestach, zriadením systému odstavných miest, a pod. c) integrovaný mestský dopravný systém s využitím riadiacich prvkov umelou inteligenciou – nadväznosť dopravných systémov, informačné technológie a zdieľanie údajov (odchody, meškanie a pod.), d) rekonštrukcia autobusových zastávok - s napojením na integrovaný dopravný systém s využitím smart technológií, e) zvyšovanie povedomia obyvateľov mesta o udržateľnej mobilite			
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa			
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá			
budovanie záchytných parkovísk v meste Stará Turá		350 000 €	
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ			
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa		Možné zdroje financovania	
350 000 €		Operačný program Slovensko Rozpočet mesta	
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom			

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.1 Integrovaná udržateľná multimodálna mobilita		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.1.3 Cyklomobilita		
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu integrovanej a nízkoemisnej dopravy a mobility v meste prostredníctvom využitia potenciálov na modernizáciu dopravnej infraštruktúry pre cyklodopravu.		
Doba realizácie			
2022 – 2030			
Opatrenia špecifického cieľa			
a) budovanie vnútrošidelnej siete cyklotrás prepájajúcich lokality v rámci sídla, určených na zvýšenie dostupnosti dochádzky za prácou, vzdelaním a službami v meste, v širších vzťahoch nadväzujúca na sieť regionálnych a lokálnych cyklotrás, vrátane zodpovedajúcej infraštruktúry (nabíjacie stanice pre elektrobicykle, odstavné miesta, share-pointy a pod.), b) podpora intermodality / opatrení na prepojenie cyklomobility s inými druhmi dopravy, c) zvyšovanie povedomia, riadenie, koordinácia a propagácia rozvoja cyklodopravy a cykloturistiky.			
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa			
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá			
vybudovanie cyklistickej infraštruktúry (cyklostánky, nabíjačky), Stará Turá a okolie		100 000 €	
vybudovanie cyklotrasy Stará Turá - Lubina (s pokračovaním do Bzinec p.J a NMnV)		2 200 000 €	
cyklochodník v meste Stará Turá		517 175,88 €	
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ			
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa		Možné zdroje financovania	
2 817 175,88 €		Operačný program Slovensko Rozpočet mesta Program Interreg	
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom			

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.1 Integrovaná udržateľná multimodálna mobilita
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.1.4 Bezpečná a plynulá dopravná infraštruktúra
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu integrovanej a nízkoemisnej dopravy a mobility v meste prostredníctvom využitia potenciálov na modernizáciu dopravnej infraštruktúry najmä s dôrazom na cestnú infraštruktúru.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
a) realizácia obnovy a modernizácie miestnych komunikácií na území mesta, b) zvyšovanie bezpečnosti na kritických úsekoch cestnej siete (budovanie peších komunikácií, priechody pre chodcov, zmena organizácie dopravy, zmena technického riešenia križovatiek, zmena technického riešenia povrchov (hladký povrch a bezpečné vedenie špeciálnej infraštruktúry cez automobilovú dopravu, bezbariérovosť a pod.), c) obnova a rekonštrukcia mostných objektov na území kraja, d) podpora smart riešení pre okamžité informovanie a riešenie mimoriadnych a krízových situácií a sprievodných opatrení na hlavných komunikáciách (telematický systém, mobilná aplikácia a pod.).	
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
oprava a rozšírenie železničných podjazdov	1 000 000 €
rekonštrukcia miestnych komunikácií (chodníky a cesty)	700 000 €
rekonštrukcia lávok cez Topolecký potok	150 000 €
kruhovú križovatku pred ZUŠ	700 000 €
parkovisko CMZ	100 000 €
parkovisko Hurbanova	197 153,39 €
cesta IBV Hnilíky	800 000 €
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
3 647 153,39 €	Operačný program Slovensko Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	
Obnova objektov železničnej trate Nové Mesto nad Váhom – Vrbovce, Stará Turá	
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.2 Dostupná a efektívna technická infraštruktúra (voda, kanál)		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.2.1 Dostupnosť a obnova kanalizačnej siete		
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na dobudovanie resp. obnovu infraštruktúry verejnej kanalizácie na území mesta.		
Doba realizácie			
2022 – 2030			
Opatrenia špecifického cieľa			
a) identifikované balíky investícií podľa Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Trenčianskeho kraja na roky 2021 – 2027, b) budovanie a obnova infraštruktúry verejnej kanalizácie v meste, c) alternatívne prístupy k odkanalizovaniu odpadových vôd: koreňové čistiare, domové čistiare vo vybraných lokalitách mesta.			
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa			
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá			
vybudovanie verejnej kanalizácie v miestnych častiach Paprad', Topolecká a Súš a v lokalitách Dubník,		1 500 000 €	
výstavba kanalizácie v miestnych častiach Súš, U Samkov, Topolecká, Trávniky, Paprad'.		1 500 000 €	
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ			
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa		Možné zdroje financovania	
3 000 000 €		Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta Program Interreg	
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom			
Alternatívne prístupy ku odkanalizovaniu odpadových vôd: koreňové čistiare, domové čistiare			

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.2 Dostupná a efektívna technická infraštruktúra (voda, kanál)
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.2.2 Dostupnosť a obnova vodovodnej siete
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na dobudovanie resp. obnovu infraštruktúry vodovodnej siete na území mesta.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
a) identifikované balíky investícií podľa Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Trenčianskeho kraja na roky 2021 – 2027, b) budovanie a obnova infraštruktúry vodovodnej siete v meste, c) ochrana a rozvoj vodných zdrojov na území mesta.	
Operácia napĺňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
Súš - rozšírenie VZ Horný Súšik - Rozšírenie VZ, vybudovanie nových záchyto	650 000 €
vodovod Topolecká - vybudovanie verejného vodovodu v miestnej časti Topolecká	750 000 €
Vodný zdroj Trstie - Vybudovanie nového VZ pre verejný vodovod Stará Turá	500 000 €
Súš - pripojenie VZ Horný Súšik do vodovodného systému mesta - Vybudovanie prepojenia medzi VV Stará Turá a VV Stará Turá – Súš.	850 000 €
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
2 750 000 €	Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	

Priorita 3 - Smart dopravná a technická infraštruktúra

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.1 Energetická efektívnosť územia a verejnej infraštruktúry
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.1.1 Obnoviteľné zdroje energie
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu riešení s využitím obnoviteľných zdrojov energie, nielen len ako lokálneho zdroja energie pre saturáciu potreby energie pri poskytovaní služieb, ale i ako komodity regionálnej energetiky.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
	a) inštalácia OZE lokálnych zdrojov využívajúc verejné budovy, bytové domy, brownfields a voľné nevyužívané plochy na území mesta, b) inštalácia resp. modernizácia zdrojov centrálného zásobovania teplom vrátane podpory samospotrebitelov (prosumer) v centrálnych systémoch, c) lokálne využitie produkcie energetického dreva z mestských lesov, možnosti výstavby kogeneračnej jednotky (príp. jednotiek) v miestnych častiach.
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
využitie energetického dreva lesov vo vlastníctve mesta na vykurovanie verejnej budovy elokovaného pracoviska spoločnosti Lesotur, s.r.o..	
vybudovanie kogeneračnej jednotky	300 000 €
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
300 000 €	Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	
inštalácia lokálnych zdrojov v rámci infraštruktúry samospráv	

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.1 Energetická efektívnosť územia a verejnej infraštruktúry
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.1.2 Energetická efektívnosť verejnej infraštruktúry
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na zníženie energetickej náročnosti, t.j. zvýšenie energetickej efektívnosti a hospodárnosti energetickej prevádzky modernizovanej infraštruktúry verejných budov, objektov a areálov (športových, kultúrnych, spoločenských..) na území mesta.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
a) komplexná/nákladovo efektívna hĺbková obnova s cieľom zlepšenia energetickej hospodárnosti verejných budov a objektov, s integráciou OZE (kde relevantné), b) hĺbková obnova infraštruktúry verejných budov a objektov (napr. verejné inštitúcie, školy, škôlky, sociálne a zdravotné zariadenia, ubytovne, kultúrne inštitúcie a pod.), c) obnova a modernizácia systémov verejného osvetlenia v areáloch riešených objektov, d) budovanie lokálnej, regionálnej infraštruktúry prenosu energií, ostrovné energetické systémy (napr. posilnená kabeľáž verejného osvetlenia ako backbone lokálnej prenosovej siete – prenos energie medzi verejnými budovami, medzi OZE a infraštruktúrou elektromobility).	
Operácia napĺňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
zníženie energetickej hospodárnosti ZŠ Hurbanova	2 162 367,88 €
zníženie energetickej náročnosti DK Paprad	400 000 €
rekonštrukcia Domu služieb	1 000 000 €
použitie nových technológií (OZE) na zníženie energetickej náročnosti mestských budov	2 500 000 €
rekonštrukcia centrálnej plynovej kotolne	
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
6 062 367,88 €	Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.2 Obehová ekonomika a manažment odpadov
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.2.1 Inovatívny manažment odpadov
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na zvyšovanie efektivity zberu, manažmentu, spracovania a zhodnocovania odpadov, ako aj redukciu vzniku odpadov, najmä komunálneho zmesového odpadu a komunálneho odpadu, ale aj stavebného odpadu, biologického odpadu a i.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	a) budovanie regionálnej infraštruktúry na efektívne spracovanie odpadov, vrátane biologicky rozložiteľného odpadu, b) regionálne združenie samospráv pre manažment odpadov (plasty, biomasa, bioodpad) vrátane technológií zhodnocovania odpadov. c) budovanie systému pre spracovanie odpadov pre energetické zhodnotenie, d) podpora prechodu na účinné systémy zásobovania teplom v rámci existujúcich zariadení, napr. bioplynové stanice a i.
Operácia napíňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
budovanie polopodzemných kontajnerov vybudovanie státí pre polopodzemné kontajnery vo všetkých sídliskách mesta Stará Turá,	200 000 €
zvýšenie kapacity Strediska triedeného zberu a kompostárne,	1 418 090,64 €
kompletizácia systému zberu, triedenia a zhodnocovania odpadov (plast, biomasa, biologický odpad a pod.) na báze regionálnej spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom.	500 000 €
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
2 118 090,64 €	Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	

Priorita 4 - Integrované a dostupné služby v meste Stará Turá

STRATEGICKÝ CIEĽ	4.1 Integrované, dostupné a efektívne komunitné služby
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	4.1.1 Moderné a efektívne zdravotné služby
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na oblasť zdravotníctva a poskytovaných zdravotníckych služieb na území mesta. Zameriava sa na opatrenia smerujúce ku budovaniu novej a modernizácii existujúcej infraštruktúry zdravotníctva. V neposlednom rade sa venuje aj podporným a rozvojovým aktivitám ambulantnej starostlivosti a terénnej práce.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
a) modernizácia a dobudovanie existujúcej infraštruktúry zdravotníckych služieb na území mesta, b) kompletizácia Centier integrovanej zdravotnej starostlivosti, c) budovanie a podpora integrovaných služieb v oblasti zdravotníctva a sociálnych služieb najmä v oblasti dlhodobej starostlivosti, d) zavedenie nástrojov pre podporu asistovaného života pre špecifické skupiny obyvateľov.	
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
€	Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	

STRATEGICKÝ CIEĽ	4.1 Integrované, dostupné a efektívne komunitné služby
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	4.1.2 Moderné a efektívne sociálne služby
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na oblasť sociálnych služieb poskytovaných na území mesta. Obsahuje opatrenia smerujúce ku budovaniu novej a modernizácii existujúcej infraštruktúry sociálnych služieb a kompletizácie štruktúry poskytovaných sociálnych služieb. Opatrenia cieľa i na podporu terénnych a podporných služieb komunitného charakteru umožňujúce stabilizáciu klienta v domácom prostredí.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
	a) kompletizácia siete (modernizácia existujúcich a budovanie nových) zariadení poskytujúcich sociálne služby (ZSS) –rešpektujúc kapacitné požiadavky, so zabezpečením dostupnosti služieb v súlade s potrebami komunity, b) kompletizácia siete (modernizácia existujúcich a budovanie nových) zariadení sociálnych služieb, ktoré poskytuje ošetrovateľskú starostlivosť hradenú z verejného zdravotného poistenia rešpektujúc kapacitné požiadavky, so zabezpečením dostupnosti služieb v súlade s potrebami komunity, c) budovanie zariadení núdzového bývania pre osoby zažívajúce násilie na území mesta, so zabezpečením dostupnosti služieb v súlade s potrebami komunity, d) podpora rodín s deťmi a osôb v nepriaznivej rodinnej situácii, e) rozširovanie a stabilizácia kapacít terénnej sociálnej služby a odľahčovacej služby rešpektujúc kapacitné požiadavky, f) kompletizácia siete ambulantných sociálnych služieb (denných stacionárov, domovy sociálnych služieb, terapeutických dielní a pod.) rešpektujúc kapacitné požiadavky, so zabezpečením dostupnosti služieb v súlade s potrebami komunity, g) podpora komunitných služieb stabilizujúcich seniorov a osoby v nižších štádiách zdravotnej odkázanosti čo najdlhšie v domácom prostredí, h) podpora dobrovoľníctva, i) podpora služieb prevencie, poradenstva a terénnych služieb realizovaných na komunitnej úrovni, rozvoj služieb podpory prechodu prijímateľov sociálnej starostlivosti z inštitucionálnej starostlivosti do komunitnej starostlivosti, j) tvorba a podpora programov záujmového vzdelávania pre seniorov na území mesta.
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
zariadenie pre seniorov	1 822 000 €
monitorovanie a signalizácia pomoci prostredníctvom elektronického systému IDA (inteligentná domáca asistentka)	
zriadenie sociálneho taxíka	60 000 €
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
1 882 000 €	Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	
Budovanie systému ZPS, DOS, Podpora kapacít terénnej sociálnej služby, Regionálne komunálne služby ako sociálny podnik	

STRATEGICKÝ CIEĽ	4.1 Integrované, dostupné a efektívne komunitné služby
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	4.1.3 Dostupné a inkluzívne bývanie
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na oblasť dostupného prestupného bývania na území mesta. Obsahuje opatrenia smerujúce ku budovaniu novej a modernizácii existujúcej infraštruktúry bývania.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
a) budovanie kapacít zariadení podporného bývania pre špecifické skupiny obyvateľov, b) budovanie kapacít prechodného bývania na území mesta.	
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
obnova nájomných bytových domov	215 298 €
výstavba nájomných bytov	2 000 000 €
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	

Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
2 215 298 €	Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	

STRATEGICKÝ CIEĽ	4.1 Integrované, dostupné a efektívne komunitné služby
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	4.1.4 Budovanie kapacít primárneho vzdelávania
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na oblasť primárneho vzdelávania. Opatrenia špecifického cieľa sa zameriavajú na kompletizáciu siete primárneho vzdelávania v meste v kontexte demografických zmien, vrátane budovania a modernizácie potrebnej infraštruktúry a zosúladovania kapacitných parametrov. V neposlednom rade cieľ zahŕňa aj opatrenia zamerané na inovácie v obsahu vzdelávania na podporu talentu, zdravého životného štýlu ako súčasť vzdelávacích a voľnočasových aktivít realizovaných na primárnom stupni vzdelávania.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
a) prispôsobenie kapacít zariadení primárneho vzdelávania potrebám mesta, b) budovanie/modernizácia infraštruktúry primárneho vzdelávania v meste, c) inovácie v oblasti výchovného systému vrátane modernizácie vybavenia zariadení primárneho vzdelávania, d) podpora environmentálneho vzdelávania a osvetu mládeže.	
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
komplexné riešenie areálu ZŠ Komenského – ZUŠ	300 000 €
využitie lesnej pedagogiky v rámci Ekocentra v novom elokovanom sídle spoločnostisídle Lesoturu, s.r.o. v Topoleckej	
úprava areálu ZŠ Hurbanova	150 000 €
obnova budovy ZUŠ	1 000 000 €
rekonštrukcia hospodárskeho pavilónu ZŠ Komenského	220 000 €
debarierizácia budov základnej školy	150 000 €
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
1 820 000 €	Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	

STRATEGICKÝ CIEĽ	4.1 Integrované, dostupné a efektívne komunitné služby
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	4.1.5 Budovanie kapacít predprimárneho vzdelávania
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na oblasť predprimárneho vzdelávania. Opatrenia špecifického cieľa cielia na kompletizáciu siete predprimárneho vzdelávania na území mesta v kontexte demografických zmien, vrátane budovania a modernizácie potrebnej infraštruktúry a zosúľadovania kapacitných parametrov. V neposlednom rade cieľ zahŕňa aj opatrenia zamerané na inovácie v obsahu vzdelávania realizovaného na predprimárnom stupni vzdelávania.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
a) prispôsobenie kapacít zariadení predprimárneho vzdelávania potrebám mesta, b) budovanie/modernizácia infraštruktúry predprimárneho vzdelávania v meste, c) inovácie v oblasti výchovného systému vrátane modernizácie vybavenia zariadení predprimárneho vzdelávania, d) podpora environmentálneho vzdelávania a osvetu mládeže.	
Operácia napíňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
Úprava areálu Materskej školy Hurbanova 142	100 000 €
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
100 000 €	Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	

Priorita 5 - Ekosystémové služby a kvalita životného prostredia

STRATEGICKÝ CIEĽ	5.1 Ekosystémové služby a ochrana biodiverzity
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	5.1.1 Vnútrobloky a verejné priestory
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na riešenia smerujúce k eliminácii dopadov zmeny klímy a uhlíkovej stopy prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a opatrení na zvyšovanie biodiverzity s dôrazom najmä na verejné priestory a vnútrobloky v meste.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
	a) eliminácia dopadov zmeny klímy a uhlíkovej stopy v urbanizovanom prostredí na území mesta, b) revitalizácia a budovanie nových prvkov zelenej infraštruktúry v sídlach vrátane opatrení na zvyšovanie biodiverzity (verejné priestory, vnútrobloky, areály ZŠ a MŠ a pod.). c) podpora inovácií a budovania partnerstiev v oblasti skvalitňovania zelenej infraštruktúry a verejných priestranstiev na území mesta, vrátane podpory aktivít zameraných na vzdelávanie, osvetu a propagáciu dôležitosti ochrany biodiverzity a klímy.
Operácia napíňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
revitalizácia verejných priestranstiev- vnútrobloky sídlisk, spevnené plochy, zeleň v meste	1 036 141 €
vybudovanie zavlažovacieho a ochladzovacieho systému na Námestí slobody.	100 000 €
park pred bývalým internátom	70 000 €
park pri Chirane	300 000 €
zóna Mierová	1 500 000 €
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
3 006 141 €	Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	

STRATEGICKÝ CIEĽ	5.2 Odolné mesto na zmenu klímy
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	5.2.1 Protipovodňová ochrana a kvalita prostredia
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na riešenia prispievajúce k ochrane ekosystémov, chránených území a k ochrane krajiny pred povodňami. Špecifický cieľ tiež zameriava na riešenia smerujúce ku zvyšovaniu kvality životného prostredia resp. jeho jednotlivých zložiek (voda, pôda, vzduch) v meste.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
a) melioračné opatrenia na území mesta, b) realizácia protipovodňových a regulačných opatrení na tokoch a vodných plochách, c) výsadba remízok, alejí, stromoradií a inej zelene na otvorených priestranstvách, d) opatrenia na zvyšovanie kvality ovzdušia, e) aktívna ochrana lesa a pestovných opatrení na princípoch Prírody blízkeho obhospodarovania lesa ako prostriedku zvýšenia stability lesných porastov podporujúcu ich trvalú produkciu (Program starostlivosti o les na roky 2022-2031)	
Operácia napíňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
zlepšenie ovzdušia - nákup vozidla	155 986,80 €
vybudovanie vodozádržných a protipovodňových zariadení (Štúdia erózných a odtokových pomerov, návrh opatrení v povodí toku Tŕstie a Kostolník na k.ú. Stará Turá)	500 000 €
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
655 986,80 €	Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	

STRATEGICKÝ CIEĽ	5.2 Odolné mesto na zmenu klímy
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	5.2.2 Vodozádržné opatrenia
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na riešenia prispievajúce k ochrane ekosystémov, a k ochrane krajiny pred dopadmi zmeny klímy. Špecifický cieľ tiež zameriava na riešenia zvyšovaniu retenčnej schopnosti územia mesta Stará Turá.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
a) budovanie vodozádržných opatrení vo verejnom priestore sídiel (vsakovanie ako i opätovné využitie vody pre údržbu územia), b) budovanie systému suchých poldrov v meste.	
Operácia napĺňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
náučný stromový park s vodozádržnými a prírodnými prvkami,	700 000 €
vybudovanie vodozádržného priestoru pre IBV Nové Hnilíky	200 000 €
vodozádržné a protipovodňové zariadenia v povodí toku Tŕstie a Kostolník	500 000 €
regenerácia voľnočasového priestoru v sídlisku Mierová s uplatnením vodozádržných opatrení	413 589,49 €
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
1 813 589,49 €	Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti SR Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	
vodozádržné opatrenia na území SPR	

Priorita 6 – Cestovný ruch a kultúra v meste Stará Turá

STRATEGICKÝ CIEĽ	6.1 Cestovný ruch v meste Stará Turá
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	6.1.1 Špecifická infraštruktúra cestovného ruchu
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia potenciálu cestovného ruchu mesta a to najmä prostredníctvom budovania a modernizácie špecifickej infraštruktúry cestovného ruchu v meste. Špecifický cieľ sa tiež zameriava na zvyšovanie informovanosti o cestovnom ruchu v meste a širšom okolí. zlepšením marketingových aktivít, integráciou turistických atrakcií v regióne, ako aj podpornej infraštruktúry, ako sú napríklad cyklochodníky a pod..
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
a) rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu širšieho regiónu, b) budovania a modernizácie špecifickej infraštruktúry cestovného ruchu v meste.	
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
Stará veža (zaužívaný názov Husitská veža, Veža bránová)	120 000 €
revitalizácia rekreačnej zóny Dubník	500 000 €
prírodný areál pratura ako symbol mesta Stará Turá v spojení so zábavno-náučnými prvkami	150 000 €
cyklochodník Stará Turá – Dubník	120 000 €
revitalizácia infotabúľ a smerovníkov v meste Stará Turá	35 000 €
rekonštrukcia areálu Lesoturu v Topoleckej s vybudovaním informačnej kancelárie a Ekocentra	500 000 €
rekonštrukcia spoločenského priestoru - kaviareň DK Javorina	450 000 €
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
1 875 000 €	Operačný program Slovensko Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	

STRATEGICKÝ CIEĽ	6.2 Podpora kultúry v meste Stará Turá
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	6.2.1 Infraštruktúra kultúry v meste
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia potenciálu kultúrneho bohatstva na území mesta a to najmä prostredníctvom modernizácie/revitalizácie kultúrnych pamiatok a súvisiacej infraštruktúry na území mesta Stará Turá.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
	a) modernizácie/revitalizácie kultúrnych pamiatok a súvisiacej infraštruktúry na území mesta Stará Turá
Operácia napĺňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
€	Operačný program Slovensko Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	

STRATEGICKÝ CIEĽ	6.2 Podpora kultúry v meste Stará Turá
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	6.2.2 Kultúrne podujatia a aktivity
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia potenciálu kultúrneho dedičstva na území mesta a to najmä prostredníctvom podpory organizácií, spolkov ako i kultúrnych podujatí.
Doba realizácie	
2022 – 2030	
Opatrenia špecifického cieľa	
a) podpora organizácií a inštitúcií kultúrneho života v meste, b) podpora a rozvoj kultúrnych podujatí v meste	
Operácia naplňajúce opatrenia špecifického cieľa	
Indikatívne projekty/zámery mesta Stará Turá	
Finančné náklady mesta Stará Turá na špecifický cieľ	
Minimálne odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	Možné zdroje financovania
€	Operačný program Slovensko Rozpočet mesta Program Interreg
Zámery územia SPR Nové Mesto nad Váhom	

Finančný plán

Pre finančné krytie implementácie PHRSR mesta Stará Turá pre roky 2022 – 2030 sa primárne identifikujú nasledujúce zdroje:

- Operačný program Slovensko (EŠIF)
- Rozpočet mesta Stará Turá

Ako doplnkové zdroje sú identifikované:

- Plán obnovy a odolnosti SR
- Programy Interreg
- Zdroje neziskového sektora
- Inovatívne finančné nástroje: napr. Garantovaná energetická služba (GES) a pod.

Na základe stavu pripravenosti jednotlivých projektových zámerov/projektov je možné odhadnúť potrebné zdroje na krytie implementácie jednotlivých strategických cieľov následne:

Tabuľka 18 Finančný plán PHRSR Stará Turá

	Odhadovaná suma v €
PRIORITA 1 - ROZVOJ UDRŽATEĽNÝCH, ZDRAVÝCH A SMART KOMUNÍT	
1.1. Rozumné mesto Stará Turá (smart city)	423 500 €
1.2. Efektívne mesto Stará Turá – podpora kapacít samospráv	€
1.3. Smart riadenie a manažment územia	280 000 €
1.4. Podpora talentov a zdravý životný štýl	870 000 €
PRIORITA 2 - SMART DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	
2.1. Integrovaná udržateľná multimodálna mobilita	5 854 329,27 €
2.2. Dostupná a efektívna technická infraštruktúra (voda, kanál)	5 750 000 €
PRIORITA 3 - INOVATÍVNA REGIONÁLNA ENERGETIKA A MANAŽMENT ODPADOV	
3.1. Energetická efektívnosť územia a verejnej infraštruktúry	6 362 367,88 €
3.2. Obehová ekonomika a manažment odpadov	2 118 090,64 €
PRIORITA 4 - INTEGROVANÉ A DOSTUPNÉ SLUŽBY V MESTE STARÁ TURÁ	
4.1. Integrované, dostupné a efektívne komunitné služby	6 317 298 €
PRIORITA 5 - EKOSYSTÉMOVÉ SLUŽBY A KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	
5.1. Ekosystémové služby a ochrana biodiverzity	3 006 141 €
5.2. Odolné mesto na zmenu klímy	2 429 576,17 €
PRIORITA 6 - CESTOVNÝ RUCH A KULTÚRA V MESTE STARÁ TURÁ	
6.1. Cestovný ruch v meste Stará Turá	1 875 000 €
6.2. Podpora kultúry v meste Stará Turá	€

Uvedené sumy predstavujú potrebnú hodnotu finančného krytia pre zábery, ktoré boli zadané. Tieto sa budú priebežne aktualizovať, či už v kontexte ich realizácie, resp. meniacej sa potreby územia prípadne v kontexte vyhlasovaných výziev na financovanie zo zdrojov EŠIF a Plánu obnovy a odolnosti SR, či v kontexte rozhodnutia Kooperačnej rady SPR Nové Mesto nad Váhom.

Akčný plán

p.č.	Projektový zámer	Termín realizácie	Príslušnosť zámeru ku Špecifickému cieľu PHRSR
1	Zavedenie moderných technológií v rámci vykonávania verejných činností mesta	2022-2030	1.1.1.
			1.1.2.
2	Nákup servera, techniky a diskového poľa pre MsÚ	2022-2030	1.1.1.
3	Wifi pripojenie v budove MsÚ a mesta	2022-2030	1.1.1.
4	Dobudovanie a modernizácia kamerového systému (SMART kamerový systém)	2022-2030	1.1.1.
5	Modernizácia a rozšírenie mestského rozhlasu do miestnych častí	2022-2030	1.1.1.
6	Rozšírenie priemyselného parku	2022-2030	1.1.1.
7	Modernizácia verejnej správy - geoportál mesta, smart manažment energetickej efektívnosti budov, smart manažment verejného osvetlenia, smart manažment lokálnych environmentálnych ukazovateľov, smart manažment komunálneho odpadu	2022-2030	1.1.2.
8	Tržnica - miesto pre život	2022-2030	1.1.2.
9	Skvalitňovanie priestorových a technických podmienok pre manažment mesta – vybudovanie moderného mestského domu v meste Stará Turá.	2022	1.2.1.
10	Spracovanie koncepcie rozvoja dopravy a parkovania	2022-2030	1.2.1.
11	Kybernetická bezpečnosť v meste vybudovanie systému, ktorý zabezpečí kybernetickú bezpečnosť	2022-2030	1.3.1.
12	Rekonštrukcia hasičských zbrojníc	2022-2030	1.3.1.

13	Bezbariérový prístup v DK Javorina (výťah).	2022-2030	1.3.1.
13	Vybudovanie parku pre psov, ktoré budú slúžiť pre výchovu a výcvik psov	2022-2030	1.4.1.
14	Vybudovanie skateparku	2022-2030	1.4.1.
15	Rekonštrukcia ihriska pri ZŠ Hurbanova	2022-2030	1.4.1.
16	Revitalizácia areálu ZŠ Komenského	2022-2030	1.4.1.
17	Elektromobil pre mestskú políciu	2022-2030	2.1.1.
18	Nabíjacia a informačná stanica v elokovanom sídle spoločnosti Lesotur s.r.o. v Topoleckej (SWOT), možnosť využívania služobných elektrických dopravných prostriedkov v rámci mestských lesov	2022-2030	2.1.1.
19	Budovanie záchytných parkovísk	2022-2030	2.1.2.
20	Vybudovanie cyklistickej infraštruktúry (cyklostánky, nabíjačky), Stará Turá a okolie	2022-2030	2.1.3.
21	Cyklotrasa Stará Turá - Lubina (s pokračovaním do Bziniec p.J a NMnV)	2022-2030	2.1.3.
22	Cyklochodník v meste Stará Turá	2022-2030	2.1.3.
23	Oprava a rozšírenie železničných podjazdov	2022-2030	2.1.4.
24	Rekonštrukcia miestnych komunikácií (chodníky a cesty)	2022-2030	2.1.4.
25	Rekonštrukcia lávok cez Topolecký potok	2022-2030	2.1.4.
26	Kruhovú križovatku pred ZUŠ	2022-2030	2.1.4.
27	Parkovisko CMZ	2022-2030	2.1.4.
28	Parkovisko Hurbanova	2022-2030	2.1.4.
29	Cesta IBV Nové Hnilíky	2022-2030	2.1.4.
30	PreVAK - AQUATUR-STARÁ TURÁ, Súš - rozšírenie VZ Horný Súšik - Rozšírenie VZ, vybudovanie nových záchyto	2022-2030	2.2.2.
31	PreVAK - AQUATUR - STARÁ TURÁ - vodovod Topolecká - Vybudovanie	2022-2030	2.2.2.

	verejného vodovodu v miestnej časti Topolecká		
32	PreVAK - AQUATUR - STARÁ TURÁ - Vodný zdroj Trstie - Vybudovanie nového VZ pre verejný vodovod Stará Turá	2022-2030	2.2.2.
33	PreVAK - AQUATUR - STARÁ TURÁ, Súš - pripojenie VZ Horný Súšik do vodovodného systému mesta - Vybudovanie prepojenia medzi VV Stará Turá a VV Stará Turá - Súš	2022-2030	2.2.2.
34	PreVaK - AQUATUR - STARÁ TURÁ - kanalizácia miestnych častí Vybudovanie verejnej kanalizácie v miestnych častiach Paprad', Topolecká a Súš a v lokalitách Dubník	2022-2030	2.2.1.
35	Výstavba kanalizácie v miestnych častiach Súš, U Samkov, Topolecká, Trávniky, Paprad'	2022-2030	2.2.1.
36	Využitie energetického dreva lesov vo vlastníctve mesta na vykurovanie verejnej budovy elokovaného pracoviska spoločnosti Lesotur, s.r.o..	2022-2030	3.1.1.
37	Vybudovanie kogeneračnej jednotky	2022-2030	3.1.1.
38	Rekonštrukcia Domu služieb	2022-2030	3.1.2.
39	Zníženie energetickej náročnosti DK Paprad	2022-2030	3.1.2.
40	Použitie nových technológií (OZE) na zníženie energetickej náročnosti mestských budov	2022-2030	3.1.2.
41	Zníženie energetickej hospodárnosti ZŠ Hurbanova	2022-2030	3.1.2.
42	Rekonštrukcia centrálnej plynovej kotolne	2022-2030	3.1.2.
43	Budovanie polopodzemných kontajnerov vybudovanie státí pre polopodzemné kontajnery vo všetkých sídliskách mesta	2022-2030	3.2.1.
44	Zväčšenie kapacity	2022-2030	3.2.1.

	Strediska triedeného zberu a kompostárne		
45	Kompletizácia systému zberu, triedenia a zhodnocovania odpadov (plast, biomasa, biologický odpad a pod.) na báze regionálnej spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom	2022-2030	3.2.1.
46	Zariadenie pre seniorov	2022-2030	4.1.2.
47	Monitorovanie a signalizácia pomoci prostredníctvom elektronického systému IDA (inteligentná domáca asistentka)	2022-2030	4.1.2.
48	Zriadenie sociálneho taxíka	2022-2030	4.1.2.
49	Obnova nájomných bytových domov	2022-2030	4.1.3.
50	Výstavba nájomných bytov	2022-2030	4.1.3.
51	Komplexné riešenie areálu ZŠ – ZUŠ	2022-2030	4.1.4.
52	Využitie lesnej pedagogiky v rámci Ekocentra v novom elokovanom sídle spoločnosť Lesoturu, s.r.o. v Topoleckej.	2022-2030	4.1.4.
53	Úprava areálu ZŠ Hurbanova	2022-2030	4.1.4.
54	Obnova budovy ZUŠ	2022-2030	4.1.4.
55	Rekonštrukcia hospodárskeho pavilónu ZŠ Komenského	2022-2030	4.1.4.
56	Debarierizácia budov základnej školy	2022-2030	4.1.4.
57	Úprava areálu Materskej školy Hurbanova 142	2022-2030	4.1.5.
58	Revitalizácia verejných priestranstiev - vnútrobloky sídlisk, spevnené plochy, zeleň	2022-2030	5.1.1.
59	Park pred bývalým internátom	2022-2030	5.1.1.
60	Park pri Chirane	2022-2030	5.1.1.
61	Zóna Mierová	2022-2030	5.1.1.
62	Vybudovanie zavlažovacieho a ochladzovacieho systému na Námestí slobody	2022-2030	5.1.1.

63	Zlepšenie ovzdušia - nákup vozidla	2022-2030	5.2.1.
64	Vybudovanie vodozádržných a protipovodňových zariadení (Štúdia erózných a odtokových pomerov, návrh opatrení v povodí toku Trstie a Kostolník na k.ú. Stará Turá),	2022-2030	5.2.1.
65	Náučný stromový park s vodozádržnými a prírodnými prvkami	2022-2030	5.2.2.
66	Vodozádržné a protipovodňové zariadenia v povodí toku Trstie a Kostolník	2022-2030	5.2.2.
67	Regenerácia voľnočasového priestoru v sídlisku Mierová s uplatnením vodozádržných opatrení	2022-2023	5.2.2.
68	Vybudovanie vodozádržného priestoru pre IBV Nové Hnilíky	2022-2030	5.2.2.
69	Revitalizácia rekreačnej zóny Dubník	2022-2030	6.1.1.
70	Revitalizácia infotabúľ a smerovníkov v meste Stará Turá	2022-2030	6.1.1.
71	Rekonštrukcia areálu Lesoturu v Topoleckej s vybudovaním informačnej kancelárie a Ekocentra	2022-2030	6.1.1.
72	Rekonštrukcia spoločenského priestoru - kaviareň DK Javorina	2022-2030	6.1.1.
73	Cyklochodník Stará Turá - Dubník	2022-2030	6.1.1.
74	Prírodný areál pratura ako symbol mesta Stará Turá v spojení so zábavno-náučnými prvkami	2022-2030	6.1.1.
75	Stará veža (zaužívaný názov Husitská veža, Veža bránová)	2022-2030	6.1.1.

Monitorovanie a hodnotenie

Mesto Stará Turá počas implementácie stanovenej stratégie v rámci PHRSR do roku 2030 rešpektuje nasledujúce základné princípy:

- **plánovanie a koordinácia** – spôsob plánovania jednotlivých aktivít smerom k efektívnemu napĺňaniu stanovených cieľov,
- **partnerstvo** – založené na spolupráci medzi jednotlivými kľúčovými aktérmi relevantnými pre tento dokument, ako aj širokou verejnosťou tak, aby sa zabezpečila koordinácia jednotlivých navrhovaných aktivít. Zabezpečovanie a podpora partnerstiev sú nevyhnutné nielen na úrovni mesta, ale i v kontexte širších súvislostí a vzťahov kraja a ostatných územných celkov v rámci širokého regiónu (SPR Nové Mesto nad Váhom),
- **subsidiarita** – zabezpečenie realizácie navrhovaných aktivít na úrovni, na ktorej je to najefektívnejšie.

Kľúčovou podmienkou implementácie tohto strategického dokumentu je jasné stanovenie inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia. V tejto časti sú definované jednotlivé zodpovedné orgány ako aj činnosti, ktoré spadajú do ich kompetencie.

Na realizácii sa podieľa riadiaci orgán, výkonný orgán, kontrolný orgán a finančný orgán, medzi ktorými dochádza ku koordinácii a výmene relevantných informácií.

Riadiacim orgánom zodpovedným za implementáciu a koordináciu je Mestské zastupiteľstvo mesta Stará Turá v zmysle platnej legislatívy v SR. Koordinácia je nevyhnutná najmä v prípade nasledujúcich zámerov a projektov:

- a. Projekty, ktoré sú financované z Operačného programu Slovensko zo zdrojov alokovaných na implementáciu Integrovannej územnej stratégie Trenčianskeho samosprávneho kraja prostredníctvom tzv. strategicko-plánovacích regiónov (SPR). V takomto prípade je Kooperačná rada informovaná, za účelom koordinácie rozvojových aktivít resp. Integrovaných územných investícií (zdroje EŠIF).
- b. Projekty, ktoré sú financované z Operačného programu Slovensko prostredníctvom dopytovo-orientovaných výziev vyhlasovaných jednotlivými relevantnými orgánmi. V takomto prípade je vhodné, aby Kooperačná rada bola informovaná, za účelom koordinácie rozvojových aktivít a tiež z dôvodu zamedzenia duplicitného financovania z rovnakého zdroja (zdroje EŠIF).

Riadiaci orgán je zodpovedný, okrem koordinácie implementácie jednotlivých aktivít, aj za schvaľovanie monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré na základe aktuálneho stavu naplnenia aktivít vypracuje výkonný orgán. Pri schvaľovaní monitorovacích a hodnotiacich správ berie riadiaci orgán do úvahy pripomienky predložené kontrolným orgánom.

Výkonný orgán, ktorým je pracovná skupina, dohliada nad realizáciou jednotlivých aktivít. Pracovná skupina sa skladá zo zamestnancov mestského úradu, externých odborných pracovníkov a ďalších prizvaných expertov. Kompetencie výkonného orgánu tvorí okrem iného aj vypracovanie monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré odzrkadľujú stav realizácie stanovenej rozvojovej stratégie. Monitorovacie a hodnotiace správy spracovávané v pravidelných 12 mesačných intervaloch a prostredníctvom nich prebieha proces monitorovania a hodnotenia. Tieto vypracované monitorovacie a hodnotiace správy sú predložené na posúdenie a pripomienkovanie kontrolnému orgánu a následne sú uverejnené pre širokú verejnosť. Do kompetencie výkonného orgánu spadá i každoročná aktualizácia dokumentu a akčného plánu príslušného pre nasledujúci rok, ktoré následne schvaľuje riadiaci orgán.

Do pôsobnosti výkonného orgánu spadá aj finančný manažment implementácie PHRSR. Výkon finančného manažmentu je realizovaný primárne zamestnancami mestských resp. obecných úradov.

Pre širokú verejnosť je nutné zabezpečiť prístup k informáciám, a to pravidelným zverejňovaním monitorovacích a hodnotiacich správ na webovej stránke samosprávneho kraja vrátane stručného prehľadu znázorňujúceho postup a súčasný stav realizácie rozvojovej stratégie. Za prípravu tohto prehľadu a za zverejňovanie monitorovacích a hodnotiacich správ je zodpovedný výkonný orgán.

Proces monitorovania a hodnotenia zabezpečuje naplnenie definovanej vízie, špecifických cieľov až po konkrétne aktivity stanovenej rozvojovej stratégie. Tento proces spoluvytvára jasný kontrolný mechanizmus reprezentujúci spätnú väzbu znázorňujúcu priebeh implementácie, jej aktuálny stav a jeho porovnanie s plánovaným harmonogramom. Získané informácie umožňujú vykonanie intervencií vedúcich buď k zosúladieniu skutočných aktivít s plánom alebo k nevyhnutnej revízii dokumentu. Proces monitorovania a proces hodnotenia prebiehajú spravidla paralelne.

Proces monitorovania a proces hodnotenia podľa celkovej schémy inštitucionálneho a procesného zabezpečenia realizácie pozostáva z nasledujúcich krokov: vypracovávanie, posudzovanie, pripomienkovanie a schvaľovanie monitorovacích a hodnotiacich správ, pričom tieto činnosti prebiehajú v kompetencii jednotlivých orgánov a v spolupráci s verejnosťou. Počas procesu monitorovania a hodnotenia budú využívané interim, teda priebežné, monitorovacie a hodnotiace správy, spracované počas realizácie aktivít, a ex post, správy následné, spracované po realizácii aktivít. Monitorovacie a hodnotiace správy pre aktivity financované zo zdrojov samosprávneho kraja sú spracovávané pravidelne v intervale každých 12 mesiacov. Monitorovacie a hodnotiace správy aktivít financovaných z externých zdrojov (primárne operačné programy, medzinárodné programy) budú vypracovávané v časových intervaloch stanovených v jednotlivých výzvach príslušných ku konkrétnym aktivitám.